

12

Ansökan om ändrad primär transportled för farligt gods från Dalvägen och Hågelbyleden till Södertäljevägen västerut från Vårsta (sbf/2016:487)

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner ansökan om ändrad primär transportled för farligt gods och överlämnar den till länsstyrelsen.

Sammanfattning

Huvuddelen av transporter av farligt gods i Botkyrka sker på E4/E20. Övriga primära transportleder för farligt gods på bilvägar, är enligt länsstyrelsens rekommendationer Nynäsvägen och Södertäljevägen (väg 225), Dalvägen och Huddingevägen (väg 226), Hågelbyleden (väg 258) och Botkyrkaleden öster om E4/E20 (väg 259).

I Botkyrkas översiktsplan anges att Dalvägen/Hågelbyleden på sikt ska övergå till sekundär transportled för farligt gods. Istället bör väg 225 mot Södertälje respektive tvärförbindelse Södertörn, när den är byggd, vara primära transportleder för farligt gods från i första hand hamnarna i Nynäshamn.

Ärendet

I samband med beslut i kommunfullmäktige att anta översiktsplanen fick samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att vidta åtgärder för att ändra primärled för farligt gods från nuvarande Dalvägen och Hågelbyleden till Södertäljevägen västerut från Vårsta.

Dalvägen och Hågelbyleden är statliga länsvägar. Trots det är det kommunen som behöver agera för att ändringar i klassningen av transportleder för farligt gods ska ske. En ansökan ska då lämnas till länsstyrelsen.

Botkyrka kommun ansöker om att den primära transportleden för farligt gods flyttas från Dalvägen (väg 226) på sträckan Vårsta - Tumba och Hågelbyleden (väg 258) på sträckan Tumba - trafikplats Hallunda för att istäl-

2017-01-24

Dnr sbf/2016:487

let gå på Nynäsvägen och Södertäljevägen (väg 225) mellan Vårsta och trafikplats Moraberg E4/E20.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-12-22, utgör underlag för beslutet.

2016-12-22

Dnr sbf/2016:487

Referens
Charlotte Rickardsson

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnd

Ansökan om ändrad primär transportled för farligt gods från Dalvägen och Hågelbyleden till Södertäljevägen (riksväg 225) västerut från Vårsta.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner ansökan om ändrad primär transportled för farligt gods och överlämnar den till länsstyrelsen.

Sammanfattning

Huvuddelen av transporter av farligt gods i Botkyrka sker på E4/E20. Övriga primära transportleder för farligt gods på bilvägar, är enligt länsstyrelsens rekommendationer Nynäsvägen och Södertäljevägen (väg 225), Dalvägen och Huddingevägen (väg 226), Hågelbyleden (väg 258) och Botkyrkaleden öster om E4/E20 (väg 259).

I Botkyrkas översiktsplan anges att Dalvägen/Hågelbyleden på sikt ska övergå till sekundär transportled för farligt gods. Istället bör väg 225 mot Södertälje respektive tvärförbindelse Södertörn, när den är byggd, vara primära transportleder för farligt gods från i första hand hamnarna i Nynäshamn.

I samband med beslut i kommunfullmäktige att anta översiktsplanen fick samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att vidta åtgärder för att ändra primärled för farligt gods från nuvarande Dalvägen och Hågelbyleden till Södertäljevägen västerut från Vårsta.

Bakgrund

Dalvägen passerar genom flera stadsdelar med bostadsbebyggelse, skolor och andra verksamheter nära vägen. Den skär också rakt igenom centralorterna Vårsta och Tumba. Botkyrka kommun växer och utmed såväl Dalvägen som Hågelbyleden finns i översiktsplanen utpekade utvecklingsområden där kommunen har för avsikt att bygga bostäder. Centrala Tumba kommer att vara föremål för ett omvandlingsarbete under de kommande åren. Det finns även pågående planläggning för enskilda fastigheter längs Dalvägen som påverkas av restriktionerna för farligt godstransporter. Utvecklingen av

2016-12-22

Dnr sbf/2016:487

området Södra Porten och Eriksbergsområdet och dess anslutning till Alby påverkas också av dessa.

Huvuddelen av transporter av farligt gods i Botkyrka sker på E4/E20. Övriga primära transportleder för farligt gods på bilvägar, är enligt länsstyrelsens rekommendationer, Nynäsvägen och Södertäljevägen (väg 225), Dalvägen och Huddingevägen (väg 226), Hågelbyleden (väg 258) och Botkyrkaleden öster om E4/E20 (väg 259).

I samband med detaljplaneläggningen för Tumba centrum upprättade Trafikverket, Landstinget/ Trafikkontoret och kommunen en gemensam avsiktsförklaring kring de statliga vägarna (väg 226 och 589). En av punkterna handlar om att minska onödiga transporter med tunga fordon genom centrala Tumba. Detta uttrycks så här:

- Godstransporter till och inom området ska bli effektivare och konflikten mellan godstransporter och stadsmiljön ska minska.

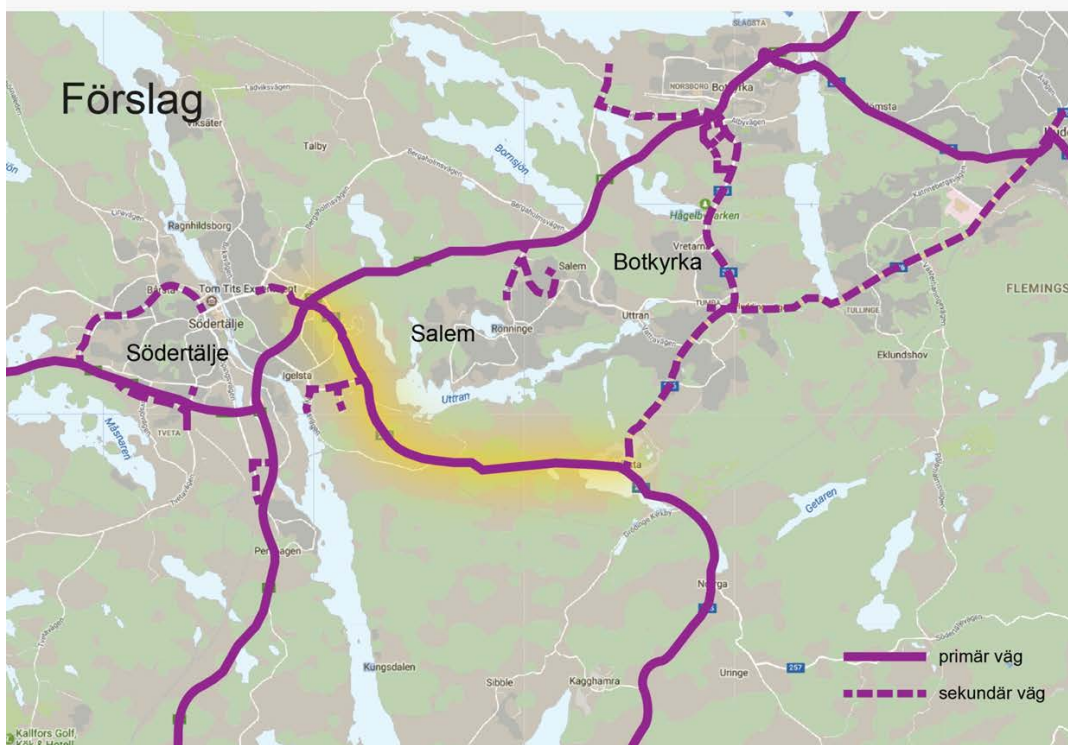
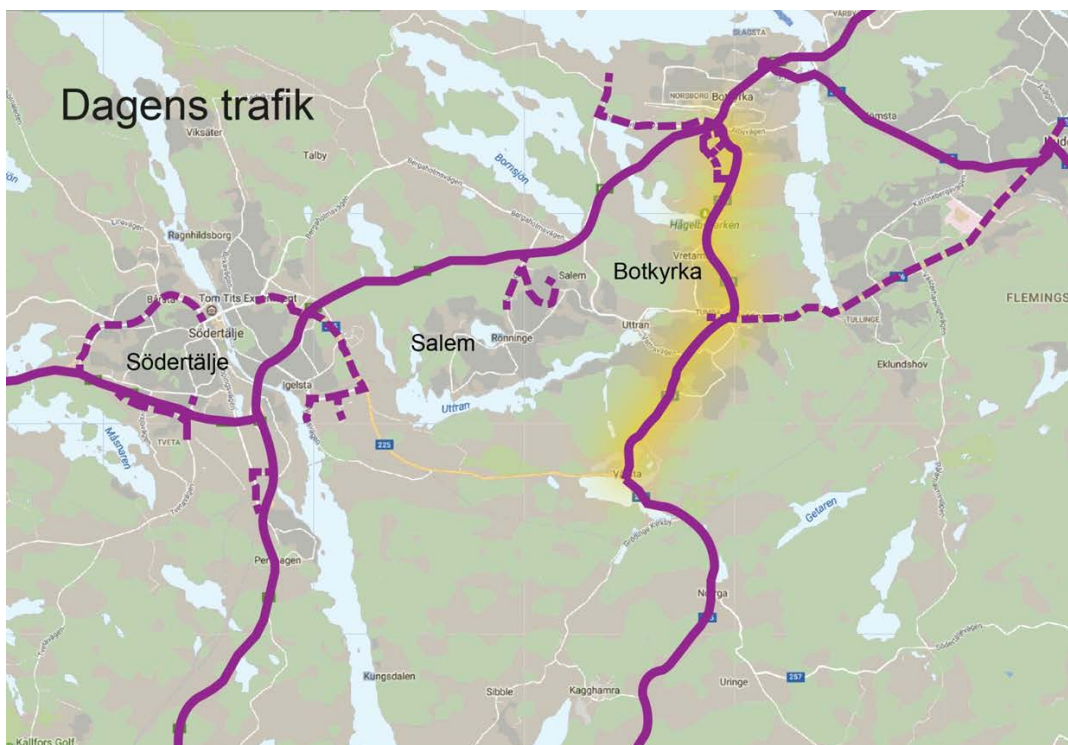
I Botkyrkas översiktsplan anges att Dalvägen/Hågelbyleden på sikt ska övergå till sekundär transportled för farligt gods. Istället bör väg 225 mot Södertälje respektive tvärförbindelse Södertörn, när den är byggd, vara primära transportleder.

Den föreslagna sträckan innehåller betydligt färre bostäder och annan bebyggelse inom riskavstånd från vägen. Framkomligheten på Södertäljevägen är också mycket bättre. Hela sträckan från Vårsta till Hallunda passerar idag 11 signalreglerade korsningar. Den föreslagna Södertäljevägen mellan Vårsta och E4/E20 innehåller inte någon signal. Väg 225 är nybyggd med hög standard från strax väster om Botkyrkas kommungräns och genom Södertälje. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att den föreslagna sträckan är en snabbare och säkrare transportväg än den genom samhällena Vårsta, Tumba och Alby/Eriksberg.

Ansökan om ändrad primärled för farligt gods

Dalvägen och Hågelbyleden är statliga länsvägar. Trots det är det kommunen som behöver agera för att ändringar i klassningen av transportleder för farligt gods ska ske. En ansökan ska då lämnas till länsstyrelsen.

Botkyrka kommun ansöker om att den primära transportleden för farligt gods flyttas från Dalvägen (väg 226) på sträckan Vårsta - Tumba och Hågelbyleden (väg 258) på sträckan Tumba - trafikplats Hallunda för att istället gå på Nynäsvägen och Södertäljevägen (väg 225) mellan Vårsta och trafikplats Moraberg E4/E20.

14

Namnärenden (sbf/2016:92)

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden fastställer följande:

Plannamnet Övre Byrsta.

Sedelrondellen, Bruksrondellen, Trädgårdsstadsrondellen, Parkhemsrondellen, Blickarondellen, Solskensrondellen, Rikstensrondellen och Dymmelkärrsrondellen.

Föreslår Trafikverket; Botvidsrondellen, Slagstarondellen, Fittjarondellen, Tegelbruksrondellen, Tunarondellen och Vårstarondellen.

Adressnamnet Svalsta prästgård.

Utöka kvarteret Ädelstenen till att omfatta del av Tumba 7:206.

Utöka kvarteren Toppstugen och Gäststugan till att omfatta del av Lindhov 15:24.

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämndens namnberedning har vid sammanträde 2016-11-29 föreslagit att samhällsbyggnadsnämnden tillstyrker de föreslagna namnen samt föreslår Trafikverket fastställa de föreslagna namnen.

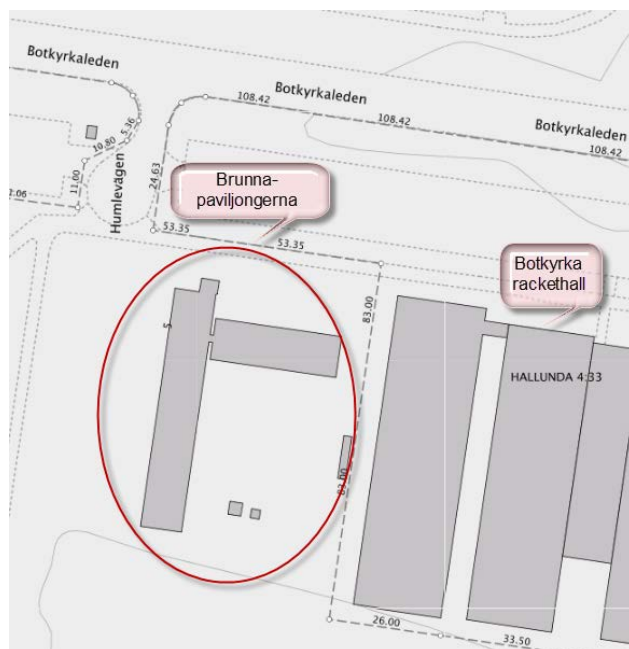
Samhällsbyggnadsnämnden namnberedning

Tid 2016-11-29 kl. 17:30 i Stinsen plan 6

Deltagare Gabriel Melki
Björn Pettersson
Therese Hellichius
Ann-Marie Thorgren
Marie Ljungh

1. Namnbyte av förskolepaviljonger i Brunnaområdet

Utbildningsförvaltningen önskar byta namn på de förskolepaviljonger som nu heter Brunna paviljongerna. De ligger vid Brunnaskolan, Humlevägen 5 i Norsborg. Anledningen till namnbytet är att övriga förskolepaviljonger i området har fått namn efter blommor (se protokoll från namnberedning 2016-02-23).

Utbildningsförvaltningen föreslår namnet Förskolan Ringblomman.

Ärendet har tidigare godkänts muntligt av ordföranden i namnberedning.

Namnberedningen beslutar att godkänna namnet Förskolan Ringblomman.

2. Nytt plannamn i Byrsta

Förvaltningen har fått ett planuppdrag för nya bostäder och mindre verksamheter i anslutning till befintlig bebyggelse i Byrsta som ligger längs väg 225 i Grödinge.

Vi föreslår plannamnet Övre Byrsta för att det ligger norr om byn Byrsta. Området Byrsta kvarn ligger söder om byvägen och är ett redan befintligt adressområdesnamn.

Namnberedningen beslutar föreslå samhällsbyggnadsnämnden att fastställa plannamnet Övre Byrsta.

3. Namnsättning av kommunens rondeller

Den 17 maj 2016 beslutade namnberedningen att namnsätta kommunens rondeller, broar och tunnlar och ett urval av kommunens GC-vägar. Syftet med namnsättningen är dels för att hjälpa räddningstjänsten att hitta rätt och dels för att leda kommunens entreprenörer som underhåller dem till rätt plats. På detta möte hanteras förslag på rondellnamn.

Vi har 14 rondeller i kommunen varav 6 av dem är statliga. För dem kan kommunen föreslå namn som trafikverket sedan beslutar om. Förslag på namn på de statliga rondellerna är (se karta på nästa sida för placering):

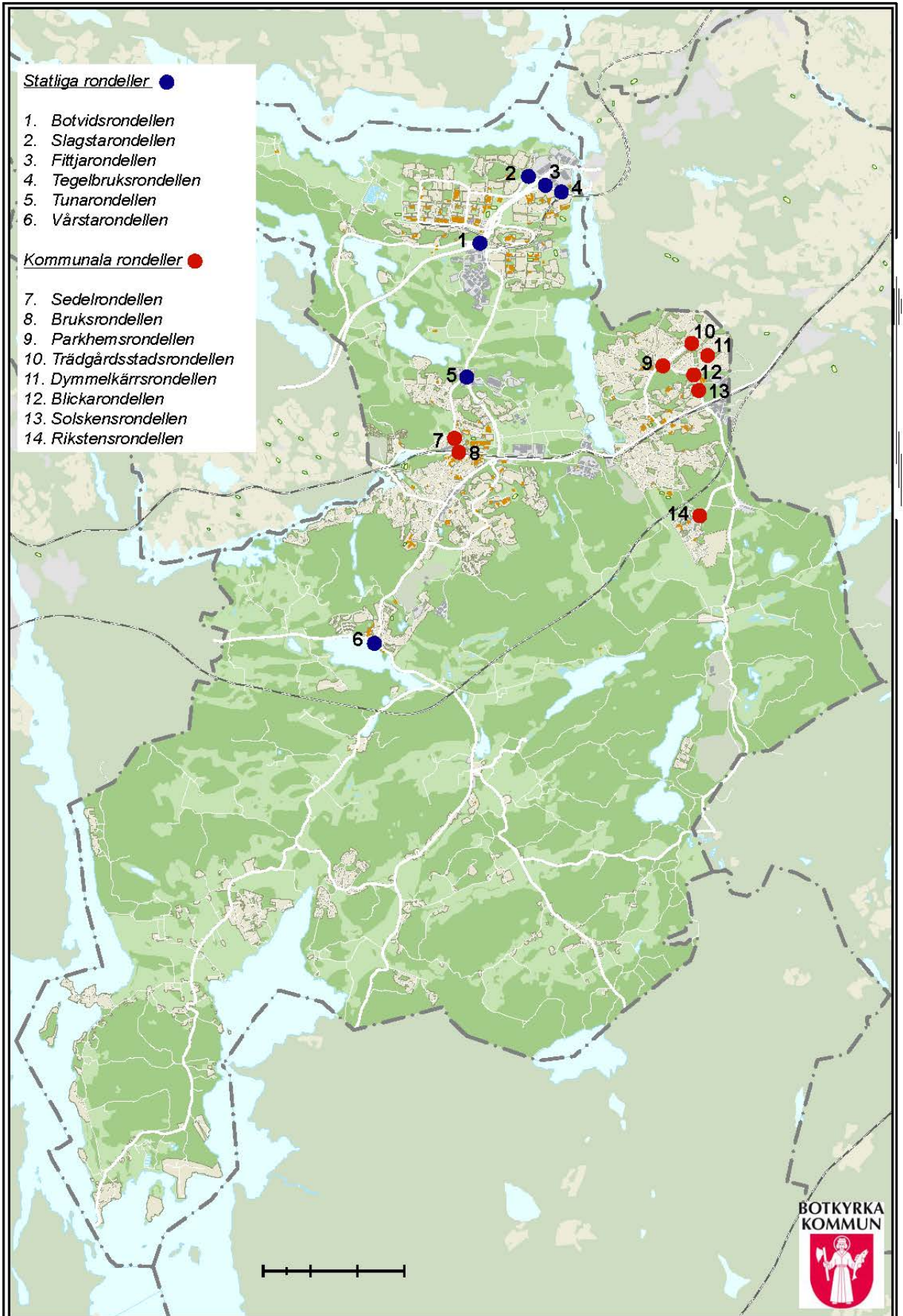
1. Botvidsrondellen
2. Slagstarondellen
3. Fittjarondellen
4. Tegelbruksrondellen
5. Tunarondellen
6. Vårstarondellen

Det finns också 8 kommunala rondeller. Dessa beslutar kommunen själv om namnen. Förslag på namn på de kommunala rondellerna är:

7. Sedelrondellen
8. Bruksrondellen
9. Parkhemsrondellen
10. Trädgårdsstadsrondellen
11. Dymmelkärrsrondellen
12. Blickarondellen
13. Solskensrondellen
14. Rikstensrondellen

Namnberedningen beslutar föreslå samhällsbyggnadsnämnden att fastställa följande namn på kommunens kommunala rondeller: Sedelrondellen, Bruksrondellen, Trädgårdsstadsrondellen, Parkhemsrondellen, Blickarondellen, Solskensrondellen, Rikstensrondellen, Dymmelkärrsrondellen.

Namnberedningen beslutar föreslå samhällsbyggnadsnämnden att föreslå Trafikverket följande namn på kommunens statliga rondeller: Botvidsrondellen, Slagstarondellen, Fittjarondellen, Tegelbruksrondellen, Tunarondellen, Vårstarondellen.

4. Ansökan om adressändring i Svalsta, Grödinge

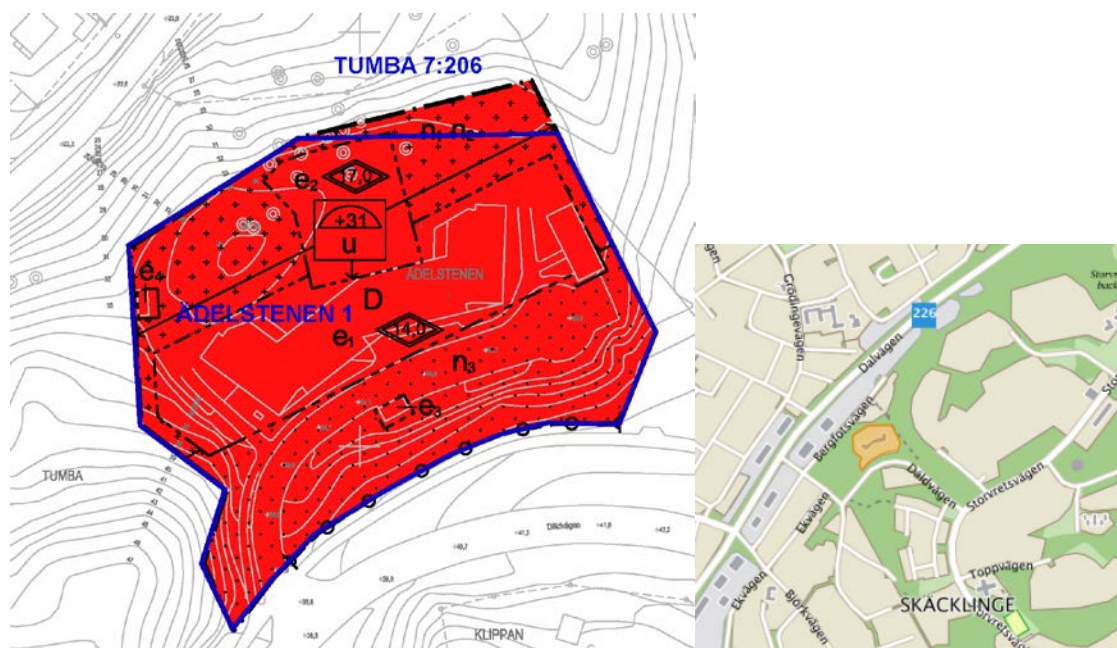
Ett av ärendena på namnberedningsmötet den 13 september innehöll ett förslag på ändring av adress. Fastighetsägaren önskade byta adressnamnet Svalsta 1 till Grödinge prästgård. Namnberedningen tyckte att namnet Svalsta prästgård vore ett bättre namn. Ärendet bordlades medan förslaget Svalsta prästgård skickades till fastighetsägaren.

Nu har svar inkommit och fastighetsägaren har godtagit namnet Svalsta prästgård med följande kommentar: ”Vi är glada för ert förslag, som absolut är bättre än bara Svalsta 1. Däremot tänker vi att eftersom prästgården är så starkt knuten till *Grödinge Kyrka*, inte minst geografiskt - Vore det naturliga att den också benämns som just *Grödinge Prästgård*.”

Namnberedningen beslutar föreslå samhällsbyggnadsnämnden att fastställa det nya adressnamnet Svalsta prästgård.

5. Detaljplan Ädelstenen 1 utökning av kvarter

Man vill bygga en flygel på äldreboendets norra sida som skulle ge upp till 27 nya lägenheter för äldre. För detta behöver kvarteret utökas något åt norr.

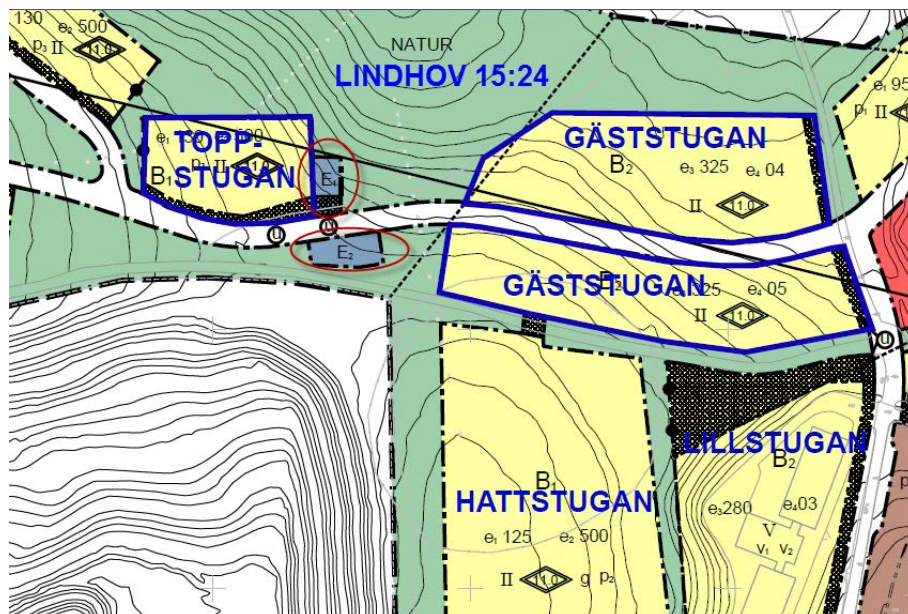

Namnberedningen beslutar föreslå samhällsbyggnadsnämnden att utöka kvarteret Ädelstenen till att omfatta del av Tumba 7:206.

6. Detaljplan Sandstugan 2 utökning av kvarter

Förvaltningen har fått ett planuppdrag för ändring av byggrätter inom planområdet för Sandstugan. De kvarter och vägar som berörs av den nya planen har redan fått nya kvarters- och vägnamn som innefattas av den ursprungliga planen. Två områden som planeras för tekniska anläggningar och miljöstation omfattas inte av den tidigare kvarterskartläggningen. En utökning av kvarteren Toppstugan respektive Gäststugan föreslås.

Namnberedningen beslutar föreslå samhällsbyggnadsnämnden att utöka kvarteren Toppstugan och Gäststugan till att omfatta del av Lindhov 15:24.

7. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Vid protokollet

Justeras

Ann-Marie Thorgren
Sekreterare

Gabriel Melki
Ordförande

2017-01-24

Dnr sbf/2016:262, sbf/2016:24,
sbf/2016:23, sbf/2016:22
sbf/2016:413

15

Delegationsbeslut (sbf/2016:262, sbf/2016:24, sbf/2016:23, sbf/2016:22, sbf2016:413)

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner redovisade delegationsbeslut.

Handlingar

Bygglov 2016-11-23 – 2017-01-10.

Personalärenden 2016-07-01 – 2016-12-20.

Markupplåtelse 2016-11-01 – 2016-11-30.

Markupplåtelse 2016-12-01 – 2016-12-31.

Fordonsärenden 2016-10-01 – 2016-10-31.

Fordonsärenden 2016-11-01 – 2016-11-30.

Fordonsärenden 2016-12-01 – 2016-12-31.

Trafikanordning 2016-11-01 – 2016-11-30.

Trafikanordning 2016-12-01 – 2016-12-31.

Schaktärenden 2016-11-01 – 2016-11-30.

Schaktärenden 2016-12-01 – 2016-12-31.

Remissvar – Regeringens promemoria Tidsbegränsade bygglov för flyttbara bostäder.

2017-01-24

Dnr sbf/2016:477, sbf/2016:434,
sbf/2016:166, sbf/2016:64,
sbf/2015:364, sbf/2015:361,
sbf/2015:241, sbf/2015:63,
sbf/2015:60

16

**Anmälningssärenden (sbf/2016:477, sbf/2016:434,
sbf/2016:166, sbf/2016:64, sbf/2015:364, sbf/2015:361,
sbf/2015:241, sbf/2015:63, sbf/2015:60)**

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden antecknar till protokollet att man tagit del av anmälningssärendena.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag § 209 – Mål och budget 2017 med plan 2018-2020.

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag § 241 – Svar på motion: Skidspår samt gång- och cykelbana mellan Storstretsbadet och Lida Friluftsgård (M).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag § 245 – Svar på motion: Tillbyggnad på trevåningshusen i Bremora (V).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag § 248 – Svar på medborgarförslag: Starta parklekar i varje kommundel.

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag § 249 – Svar på medborgarförslag: Starta upp och vidareutveckla en parklek i Solparken.

Kommunstyrelsens protokollsutdrag § 243 – Nytt kommunhus – beslut om tomt.

Kommunstyrelsens protokollsutdrag § 245 – Internkontrollplan 2017 – kommunstyrelsens övergripande ansvar.

2017-01-24

Dnr sbf/2016:477, sbf/2016:434,
sbf/2016:166, sbf/2016:64,
sbf/2015:364, sbf/2015:361,
sbf/2015:241, sbf/2015:63,
sbf/2015:60

Protokollsutdrag § 131 – Godkännand av hyresavtal och försäljning av fastigheten Samariten 1.

Områdesgruppernas stadsdelsanalyser 2016.

§ 209

Mål och budget 2017 med plan 2018-2020 (KS/2016:257)

Beslut

- 1) Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens förslag till Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020.
- 2) Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för 2016 till 20 kronor och 15 öre.
- 3) Kommunfullmäktige fastställer för 2017 följande villkor för samhällsbyggnadsnämndens beslutanderätt enligt § 1 punkt 30 i nämndens reglemente:
  - Vid förvärv, överlåtelse, upplåtelse med mera får köpeskillingen eller motsvarande belopp inte överstiga 5 000 000 kronor.
  - Vid tomträttsupplåtelse eller annan upplåtelse får den årliga avgälden/ avgiften inte överstiga 200 000 kronor.
  - Vid ändring av fastställd avgäld/avgift får skillnaden mellan gällande och ny avgäld/avgift inte överstiga 150 000 kronor.

Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2017 inom en total låneram på 3 359 miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga lån. Detta inkluderar upplåning för AB Botkyrkabyggen, Söderenergi AB, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:

- AB Botkyrkabyggen; 1 400 miljoner kronor.
- Söderenergi AB; 494 miljoner kronor.

2016-11-24

Dnr KS/2016:257

- Upplev Botkyrka AB; 15 miljoner kronor.
- Hågelbyparken AB; 10 miljoner kronor.
- Botkyrka stadsnät AB; 240 miljoner kronor.
- Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag), 1 200 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige fastställer borgensram för Södertörns Energi AB till brutto 1 200 miljoner kronor (netto 600 miljoner) 2017. För Söderenergi en borgensram på 391 miljoner kronor, för Syvab en borgensram på 113 miljoner kronor, för Södertörns Fjärrvärme AB en borgensram på 43 miljoner kronor och för SRV Återvinning AB en borgensram på 80 miljoner kronor. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner kronor respektive 40 miljoner kronor för 2017.

Kommunfullmäktige beslutar ge nämnderna följande uppdrag:

1. Nämnderna har 2018 fått en minskad budgetram motsvarande två procent. Nämnderna får därför i uppdrag att ta fram förslag till möjliga effektiviseringar inom nämndens ansvarsområde. Detta så att vi har effektiva lösningar så att ingen skattekrona används ineffektivt och så att vi kommande år fortsatt kan göra strategiska satsningar på välfärd och bygget av Botkyrkastaden. Kommunstyrelsen får särskilt i uppdrag att tillsammans med nämnderna hitta smarta nämndöverskridande effektiviseringsåtgärder. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.

2. Tekniska nämnden får i uppdrag att skapa förutsättningar för verksamheterna inom utbildningsområdet så att de kan arbeta med lokaleffektivisering. Det kan till exempel handla om att skapa en "lokalbank" och regler för en sådan så att verksamheter ska kunna lämna delar av lokal eller hela lokaler. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.

3. Utbildningsnämnden får i uppdrag att skapa förutsättningar och incitament för enhetschefer att arbeta med lokaleffektivisering. I uppdraget ingår att lägga ut lokalkostnaderna på enheterna. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.

4. Nämnderna får i uppdrag att skapa effektiva och dokumenterade rutiner för ansökan av statsbidrag och övriga bidrag. Nämnderna får dessutom i uppdrag att skapa rutiner för att ha ett samlat grepp över alla ansökningar under året. Den dokumenterade rutinen redovisas till kommunstyrelsen den 6 februari 2017.

2016-11-24

Dnr KS/2016:257

5. Utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta med de enheter som har låg andel ekologiska livsmedel så att de närmar sig de enheter som har lyckats bättre. Hur arbetet ska bedrivas redovisas till kommunstyrelsen den 6 februari 2017.

6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda kommunikatörsrollerna i kommunorganisationen samt deras innehåll och placering. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 4 september 2017.

7. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra åtgärder i syfte att stärka kommunens arbete med kompetensförsörjningen för bristyrken med särskilt fokus på att attrahera, rekrytera och behålla kompetent personal samt att minska sjukfrånvaron. Detta uppdrag innefattar även att se över hela kommunens HR-organisation med målsättning att skapa en så optimal och effektiv organisation som möjligt givet kommunens utmaningar på HR-området. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 4 september 2017.

8. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom de möjligheter som ges i nuvarande avtal med leverantören av ekonomisystem utreda konsekvenserna av att anskaffa en modul för inköp och beställningar till år 2018. Utredningen ska omfatta möjliga kostnadseffektiviseringar, behov av förändrade arbets sätt samt investeringsbehov och driftkostnadskonsekvenser. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 2 maj 2017.

9. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med tekniska nämnden, utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden göra en djupare analys av de investeringsprojekt som finns upptagna i investeringsplan 2018-2020. Redovisning lämnas till kommunstyrelsen den 6 mars 2017.

10. Kommunstyrelsen uppdras att i samråd med samhällsbyggnadsnämnden utforma förslag till revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente. Revideringarna ska förtydliga fullmäktiges villkor för förvärv, inlösen, expropriering eller överlåtelse av fastighet eller fastighetsdel samt förutsättningar för upplåtelse av tomträtt, arrende, nyttjanderätt och beslut i ärenden om ändrad tomträttsavgäld och arrendeavgift. I uppdraget ingår även att se över framtida hantering av intäkter från tomträttsavgälder och exploateringsvinster.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (M), (TUP), (SD), (KD), (L) och (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2016-10-28 § 211 lämnat ett förslag till beslut.

2016-11-24

Dnr KS/2016:257

I förslaget till Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020 redovisas ett resultat för 2017 på 30 miljoner kronor vilket motsvarar 0,6 procent av kommunens skatteintäkter inklusive utjämningsbidrag.

Investeringsplanen för åren 2017-2020 innehåller investeringar som sammanlagt uppgår till 4 300 miljoner kronor. Utöver investeringsplanen finns investeringar som har beslutats i tidigare budgetar som inte är slutförda eller påbörjade som uppgår till 830 miljoner kronor. Investeringsramarna för åren 2018-2020 ligger på en mycket hög nivå och ska ses som preliminära. Det finns ett flertal stora investeringar som kräver ytterligare utredning för att tydliggöra omfattning, kostnader och när i tiden det är realistiskt att genomföra projekten. Vid utgången av 2020 kan upplåningen uppskattas uppgå till 3 500 miljoner kronor.

Investeringsutgifterna för 2017 bedöms uppgå till 714 miljoner kronor varav 474 miljoner kronor avser nya investeringar 2017 och 240 miljoner kronor avser utgifter för investeringar som är beslutade i tidigare budgetar. Låneskulden för kommunens egna investeringar beräknas öka från nuvarande 500 miljoner kronor till omkring 900- 1 100 miljoner kronor vid utgången av 2017.

Som en del av beslutet om Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020 ingår fastställande av låne- och borgensramar för 2017. Den totala låneramen inklusive upplåning för kommunens bolag föreslås bli 3 359 miljoner kronor för 2017, vilket är 445 miljoner kronor lägre än 2016. Detta inkluderar upplåning för AB Botkyrkabyggen, Söderenergi AB, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:

- AB Botkyrkabyggen; 1 400 miljoner kronor.
- Söderenergi AB; 494 miljoner kronor.
- Upplev Botkyrka AB; 15 miljoner kronor.
- Hågelbyparken AB; 10 miljoner kronor.
- Botkyrka stadsnät AB; 240 miljoner kronor.
- Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag) föreslås uppgå till 1 200 miljoner kronor

Borgensramarna föreslås för Södertörns Energi brutto 1 200 miljoner kronor (netto 600 miljoner) för 2017. För Söderenergi 391 miljoner kronor, för Syvab 113 miljoner kronor, för Södertörns Fjärrvärme AB 43 miljoner kronor och för SRV Återvinning AB 80 miljoner kronor. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner respektive 40 miljoner kronor för 2017.

2016-11-24

Dnr KS/2016:257

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-10-21.

Yrkanden

Ebba Östlin m.fl. (S), Deniz Bulduk m.fl. (MP), Mats Einarsson m.fl. (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens och majoritetens förslag till Mål och budget 2017 med plan 2018-2020.

Jimmy Baker m.fl. (M) yrkar bifall till (M):s Mål och budget 2017 med plan 2018-2020, bilaga.

Anders Thorén m.fl. (TUP) yrkar bifall till (TUP):s Mål och budget 2017 med plan 2018-2020, bilaga.

Östen Granberg (SD) yrkar bifall till (SD):s Mål och budget 2017 med plan 2018-2020, bilaga.

Stefan Dayne m.fl. (KD) yrkar bifall till (KD):s Mål och budget 2017 med plan 2018-2020, bilaga.

Lars Johansson m.fl. (L) yrkar bifall till (L):s Mål och budget 2017 med plan 2018-2020, bilaga.

Robert Steffens (C) yrkar bifall till (C):s Mål och budget 2017 med plan 2018-2020, bilaga.

Ebba Östlin (S) yrkar avslag på alla tilläggsyrkanden.

Propositionsordning

1. Ställningstagande till skattesatsen: föreligger två förslag till beslut. Dels kommunstyrelsens förslag om en skattesats för år 2017 om 20 kronor och 15 öre per skattekrona och förslaget från (M) om sänkt skattesats till 19 kronor och 90 öre per skattekrona.

Kommunfullmäktiges ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

2. Ställningstagande till låneram: föreligger två förslag till beslut. Dels kommunstyrelsens förslag om en låneram om 3 359 miljoner kronor och förslaget från (M) om en låneram om 3 379 miljoner kronor.

2016-11-24

Dnr KS/2016:257

Kommunfullmäktiges ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

3. Ställningstagande till Botkyrka kommuns koncept: föreligger två förslag till beslut. Dels kommunstyrelsens förslag om "Botkyrkastaden" och förslaget från (L) om "framtidens Botkyrka".

Kommunfullmäktiges ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

4. Ställningstagande till ekologiska livsmedel: föreligger två förslag till beslut. Dels kommunstyrelsens förslag om ekologiska livsmedel och förslaget från (M) om utfasande av ekologiska livsmedel till förmån för närproducerade livsmedel.

Kommunfullmäktiges ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

5. Ställningstagande till att-satser under särskild proposition:

(M):s 1:a att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(M):s 2:a att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(M):s 3:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(TUP):s 10:e att-sats, (SD):s 19:e att-sats, (KD):s 5:e att-sats, (L):s 16:e att-sats, (C):s 2:a att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(L):s 15:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(L):s 17:e att-sats och (C):s 3:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

Därefter ställer kommunfullmäktiges ordförande samtliga förslag till Mål och budget för 2017 med plan 2018-2020 mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att anta Mål och budget för 2017 med plan 2018-2020 i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Protokollsanteckning

Jimmy Baker (M) anför följande till protokollet: "Vi vill med denna protokollsanteckning tydliggöra att moderaterna under voteringen röstade "ja" till Liberalernas förslag till skrivning om "framtidens Botkyrka" istället för "Botkyrkastaden" under KF's uppdrag till nämnderna punkt 1."

2016-11-24

Dnr KS/2016:257

Expedieras till:
Samtliga nämnder

YRKANDE

Kommunfullmäktige

2016-11-24

Ärende 209 Mål och budget 2017 med plan 2018-2020 (KS/2016:257)

Moderaterna i Botkyrka lägger ett alternativt förslag till budget för 2017. Vår budget präglas av fokus på välfärden med prioriteringarna främst inriktade på verksamhet för barn, unga, äldre och personer med behov av stöd och hjälp. Utöver detta finns det även ett utrymme för en välbehövlig skattesänkning på 25 öre; ett förslag som såväl ökar den egna friheten som signalerar att överskott är något som bör återgå tillbaka till skattebetalarna själva.

Vi har även ett lägre driftsnetto än majoriteten genom att prioritera bort sådant som inte tillhör välfärdens kärna. Vidare ser vi till att inte öka upplåningen i samma utsträckning som majoriteten.

Vi vill vända skattekraftsutvecklingen genom att bl.a. skapa förutsättningar för fler ombildningar, fler nybyggda bostadsrätter och hyreslägenheter samt en mer aktiv hållning gentemot tillskapandet av nya villatomter i kommunen.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta (yrkanden i fet stil ställs under särskild proposition)

att kommunfullmäktige fastställer Moderaternas förslag till mål och budget för 2017.

att kommunfullmäktige fastställer skattesatsen till för 2017 till 19 kronor och 90 öre.

att Kommunfullmäktige fastställer för 2017 följande villkor för samhällsbyggnadsnämndens beslutanderätt enligt § 1 punkt 30 i nämndens reglemente:

- Vid förvärv, överlåtelse, upplåtelse med mera får köpeskillingen eller motsvarande belopp inte överstiga 5 000 000 kronor.
- Vid tomträttsupplåtelse eller annan upplåtelse får den årliga avgälden/ avgiften inte överstiga 200 000 kronor.
- Vid ändring av fastställd avgäld/avgift får skillnaden mellan gällande och ny avgäld/avgift inte överstiga 150 000 kronor.

Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2017 inom en total låneram på **3 379** miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga lån. Detta inkluderar upplåning för AB Botkyrkabyggen, Söderenergi AB, Upplev

Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:

1. AB Botkyrkabyggen 1 400 miljoner kronor.
2. Söderenergi AB 494 miljoner kronor.
3. Upplev Botkyrka AB 15 miljoner kronor.
4. Hågelbyparken AB 10 miljoner kronor
5. Botkyrka stadsnät AB 240 miljoner kronor
6. Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag) föreslås uppgå till 1200 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige fastställer borgensramen för Södertörns Energi AB till brutto 1 200 miljoner kronor (netto 600 miljoner) 2017. För Söderenergi en borgensram på 391 miljoner kronor, för Syvab en borgensram på 113 miljoner kronor, för SFAB en borgensram på 43 miljoner kronor och för SRV en borgensram på 80 miljoner kronor. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner kronor respektive 40 miljoner kronor för 2017.

Kommunfullmäktige beslutar ge nämnderna följande uppdrag:

1. Nämnderna har 2018 fått en minskad budgetram motsvarande två procent. Nämnderna får därför i uppdrag att ta fram förslag till möjliga effektiviseringar inom nämndens ansvarsområde. Detta så att vi har effektiva lösningar så att ingen skattekrona används ineffektivt och så att vi kommande år fortsatt kan göra strategiska satsningar på välfärd och bygget av Botkyrkastaden. Kommunstyrelsen får särskilt i uppdrag att tillsammans med nämnderna hitta smarta nämndöverskridande effektiviseringsåtgärder. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.
2. Tekniska nämnden får i uppdrag att skapa förutsättningar för verksamheterna inom utbildningsområdet så att de kan arbeta med lokaleffektivisering. Det kan till exempel handla om att skapa en "lokalbank" och regler för en sådan så att verksamheter ska kunna lämna delar av lokal eller hela lokaler. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.
3. Utbildningsnämnden får i uppdrag att skapa förutsättningar och incitament för enhetschefer att arbeta med lokaleffektivisering. I uppdraget ingår att lägga ut lokalkostnaderna på enheterna. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.
4. Nämnderna får i uppdrag att skapa effektiva och dokumenterade rutiner för ansökan av statsbidrag och övriga bidrag. Nämnderna får dessutom i uppdrag att skapa rutiner för att ha ett samlat grepp över alla ansökningar under året. Den dokumenterade rutinen redovisas till kommunstyrelsen den 6 februari 2017.
- 5. Utbildningsnämnden får i uppdrag att börja fasa ut användandet av ekologiska livsmedel till förmån för närproducerade livsmedel. Hur arbetet ska bedrivas redovisas till kommunstyrelsen den 6 februari 2017.**

6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda kommunikatörsrollerna i kommunorganisationen samt deras innehåll och placering. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 4 september 2017.

7. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra åtgärder i syfte att stärka kommunens arbete med kompetensförsörjningen för bristyrken med särskilt fokus på att attrahera, rekrytera och behålla kompetent personal samt att minska sjukfrånvaron. Detta uppdrag innefattar även att se över hela kommunens HR-organisation med målsättning att skapa en så optimal och effektiv organisation som möjligt givet kommunens utmaningar på HR-området. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 4 september 2017.

8. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom de möjligheter som ges i nuvarande avtal med leverantören av ekonomisystem utreda konsekvenserna av att anskaffa en modul för inköp och beställningar till år 2018. Utredningen ska omfatta möjliga kostnadseffektiviseringar, behov av förändrade arbetsätt samt investeringsbehov och driftkostnadskonsekvenser. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 2 maj 2017.

9. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med tekniska nämnden, utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden göra en djupare analys av de investeringsprojekt som finns upptagna i investeringsplan 2018-2020. Redovisning lämnas till kommunstyrelsen den 6 mars 2017.

10. Kommunstyrelsen uppdras att i samråd med samhällsbyggnadsnämnden utforma förslag till revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente. Revideringarna ska förtydliga fullmäktiges villkor för förvärv, inlösen, expropriering eller överlåtelse av fastighet eller fastighetsdel samt förutsättningar för upplåtelse av tomträtt, arrende, nyttjanderätt och beslut i ärenden om ändrad tomträttsavgäld och arrendeavgift. I uppdraget ingår även att se över framtida hantering av intäkter från tomträttsavgälder och exploateringsvinster.

att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att initiera en utvärdering av internbanken,

att kommunfullmäktige beslutar om att upprätta en plan för att långsiktigt minska kommunens beroende av utjämningsystemen.

att kommunfullmäktige uppdrar åt Botkyrkabyggen att informera alla hyresgäster om ägardirektiven samt att aktivt möjliggöra ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter.

Jimmy Baker

Kia Hjelte

Stina Lundgren

Yngve RK Jönsson

Carl Baker

Andrei Ignat

Thérèse Hellichius

Ellen Nilsson

Gül Alci

Anders Byrsenius

Förslag till beslut

Tullingepartiets förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige fastställer Tullingepartiets förslag till Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020.

2. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för 2017 till 20 kronor och 15 öre.

3. Kommunfullmäktige fastställer för 2017 följande villkor för samhällsbyggnadsnämndens beslutanderätt enligt § 1 punkt 30 i nämndens reglemente:

- Vid förvärv, överlåtelse, upplåtelse med mera får köpeskillingen eller motsvarande belopp inte överstiga 5 000 000 kronor.
- Vid tomträttsupplåtelse eller annan upplåtelse får den årliga avgälden/avgiften inte överstiga 200 000 kronor.
- Vid ändring av fastställd avgäld/avgift får skillnaden mellan gällande och ny avgäld/avgift inte överstiga 150 000 kronor.

Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2017 inom en total låneram på 3 359 miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga lån. Detta inkluderar upplåning för AB Botkyrkabyggen, Söderenergi AB, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:

- AB Botkyrkabyggen; 1 400 miljoner kronor.
- Söderenergi AB; 494 miljoner kronor.
- Upplev Botkyrka AB; 15 miljoner kronor.
- Hågelbyparken AB; 10 miljoner kronor.
- Botkyrka stadsnät AB; 240 miljoner kronor.
- Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag), 1 200 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige fastställer borgensram för Södertörns Energi AB till brutto 1 200 miljoner kronor (netto 600 miljoner) 2017. För Söderenergi en borgensram på 391 miljoner kronor, för Syvab en borgensram på 113 miljoner, för Södertörns Fjärrvärme AB en borgensram på 43 miljoner kronor och för SRV Återvinning AB en borgensram på 80 miljoner kronor. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner kronor respektive 40 miljoner kronor för 2017.

Kommunfullmäktige beslutar ge nämnderna följande uppdrag:

1. Nämnderna har 2018 fått en minskad budgetram motsvarande två procent. Nämnderna får därför i uppdrag att ta fram förslag till möjliga effektiviseringar inom nämndens ansvarsområde. Detta så att vi har effektiva lösningar så att ingen skattekrona används

ineffektivt och så att vi kommande år fortsatt kan göra strategiska satsningar på välfärd och bygget av framtidens Botkyrka. Kommunstyrelsen får särskilt i uppdrag att tillsammans med nämnderna hitta smarta nämndöverskridande effektiviseringsåtgärder. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.

2. Tekniska nämnden får i uppdrag att skapa förutsättningar för verksamheterna inom utbildningsområdet så att de kan arbeta med lokaleffektivisering. Det kan till exempel handla om att skapa en "lokalbank" och regler för en sådan så att verksamheter ska kunna lämna delar av lokal eller hela lokaler. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.
3. Utbildningsnämnden får i uppdrag att skapa förutsättningar och incitament för enhetschefer att arbeta med lokaleffektivisering. I uppdraget ingår att lägga ut lokalkostnaderna på enheterna. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.
4. Nämnderna får i uppdrag att skapa effektiva och dokumenterade rutiner för ansökan av statsbidrag och övriga bidrag. Nämnderna får dessutom i uppdrag att skapa rutiner för att ha ett samlat grepp över alla ansökningar under året. Den dokumenterade rutinen redovisas till kommunstyrelsen den 6 februari 2017.
5. Utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta med de enheter som har låg andel ekologiska livsmedel så att de närmar sig de enheter som har lyckats bättre. Hur arbetet ska bedrivas redovisas till kommunstyrelsen den 6 februari 2017.
6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda kommunikatörsrollerna i kommunorganisationen samt deras innehåll och placering. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 4 september 2017.
7. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra åtgärder i syfte att stärka kommunens arbete med kompetensförsörjningen för bristyrken med särskilt fokus på att attrahera, rekrytera och behålla kompetent personal samt att minska sjukfrånvaron. Detta uppdrag innefattar även att se över hela kommunens HR-organisation med målsättning att skapa en så optimal och effektiv organisation som möjligt givet kommunens utmaningar på HR området. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 4 september 2017.
8. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom de möjligheter som ges i nuvarande avtal med leverantören av ekonomisystem utreda konsekvenserna av att anskaffa en modul för inköp och beställningar till år 2018. Utredningen ska omfatta möjliga kostnadseffektiviseringar, behov av förändrade arbetssätt samt investeringsbehov och driftkostnadskonsekvenser. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 2 maj 2017.
9. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med tekniska nämnden, utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden göra en djupare analys av de investeringsprojekt som finns upptagna i investeringsplan 2018-2020. Redovisning lämnas till kommunstyrelsen den 6 mars 2017.
10. **Kommunfullmäktige beslutar om att upprätta en plan för att långsiktigt minska kommunens låneskuld.**

Anders Thorén (TUP)

Yrkande

Sverigedemokraternas förslag till beslut:

att Kommunfullmäktige fastställer Sverigedemokraternas förslag till ettårsplan för 2017.

att Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för 2017 till 20 kronor och 15 öre.

att Kommunen skall ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, och i sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer.

att nämnderna har möjlighet att själva fatta beslut om omfördelningar inom den egna budgetramen.

att avveckla av stödet till Mångkulturellt centrum.

att minska bidraget till Cirkus Cirkör

att få fler i arbete - egenförsörjning.

att fler vuxna finns i skolan, förskolan och fritidshem.

att minska utanförskapet genom att invånare med utländsk härkomst snabbt lär sig det svenska språket, följer de lagar vi har samt står till arbetsmarknadens förfogande.

att öka kameraövervakningen vid förskolor, skolor och fritidshem.

att projektet "Prästviken" inte genomförs

att göra en ökad satsning inom äldreomsorgen i kommunen

att vid byggnationer skall Botkyrka kommun ta vara på grönområden och kulturhistorisk mark

att Botkyrka kommun förstärker sitt arbete när det gäller våldsbejakande extremism

att Botkyrka kommun förtätar nuvarande bostadsområden vid nybyggnation

att Botkyrka kommun går vidare med projektet "södra porten"

att Botkyrka kommun utreder möjligheterna att dela kommunen i norra/södra och bildar två nya kommuner

att kommunens egen upplåning minskar med 10,9 miljoner kronor.

att Kommunfullmäktige beslutar om att en plan för att långsiktigt minska kommunens låneskuld.

Sverigedemokraterna yrkar bifall till Sverigedemokraternas budgetförslag

Kommunstyrelsen

YRKANDE

Ärende 211: Mål och budget 2017 med plan 2018-2020 (KS/2016:257)

Vi kristdemokrater presenterar Mål och budget 2017 i balans och vi föreslår att skattesatsen fastställs till 20,15 öre per skattekrona.

Av Stockholms läns kommuner har Solna med sina 17,12 öre per skattekrona den lägsta skattesatsen medan den högsta kommunala skattesatsen finns i Botkyrka. Samtidigt har Botkyrka under de 20 senaste åren redovisat positivt resultat på tiotals miljoner varje år. Det tycker vi i och för sig är glädjande, men samtidigt anser vi att det ger oss utrymme att arbeta för en skattesänkning långsiktigt. För de allra flesta människor har skatten stor betydelse för vardagsekonomin. En lägre kommunalskatt är särskilt viktig för låginkomsttagare. Dessutom gör en lägre skattesats att kommunen blir mer attraktiv för både nya invånare och företagare att leva och verka i.

När det gäller kommunens totala drift så omfördelar vi 21 miljoner kronor mer i relation till majoritetens budget. Vi minskar 5 miljoner kronor från posten KS/KF förfogande och minskar 3 miljoner kronor från KS drift – motsvarande ca 1 % av den totala driften för posten KLF. Vi minskar ramen för Kultur- och fritidsnämnden med 2,5 miljoner kronor samt Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden med 2,5 miljoner kronor vilket också motsvarar ca 1 % av den totala driften för respektive nämnd. Detta avser effektiviseringar både när det gäller verksamheten och administrativt inom förvaltningen för båda nämnderna. Vi prognostiserar också en större intäkt än majoriteten på 8 miljoner kronor gällande exploateringsverksamheten.

7 miljoner kronor omfördelar vi genom en ökning i drift till Socialnämnden för att stärka upp det underskott som finns samt för de kommande utmaningarna bl.a. i och med hög personalomsättning, dyra placeringar och flyktingkrisen. Ytterligare 14 miljoner kronor ökar vi i drift till Vård- och omsorgsnämnden vilket i huvudsak avser de underbudgeterade posterna för personlig assistans och externa placeringar SoL (som beror på plats-brist på våra boenden och försenade byggplaner). Förutom dessa satsningar vill vi också se en resursförstärkning och stödfunktioner för personalen, i synnerhet kompetenshöjande insatser såsom kompetensutveckling, handledning och fortbildning för handläggare och chefer inom myndighetsverksamheten.

När det gäller planen för 2018-2020 och de investeringar som planeras så instämmer vi i att det är väldigt viktigt att bygga och göra satsningar då bostadsbristen är stor både när det gäller privat boende och kommunens placeringar. Samtidigt är vi bekymrade över hur vi ska klara de stora volyminvesteringarna inför de kommande åren med allt sämre intäkter. Det behövs en konsekvensanalys för de stora investeringar som görs och hur den ökade upplåningen kommer att påverka kommunens ekonomi långsiktigt. Vi vet ännu inte heller hur det kommer att bli med försäljningen av Tumba sjukhem och inhyrning för kommunen där.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att fastställa det kristdemokratiska förslaget till Mål och budget 2017 med plan 2018-2020.**
- 2) att fastställa skattesatsen för år 2017 till 20 kronor och 15 öre.
- 3) att beloppsramen för upplåning under 2017 fastställs till **3 359** miljoner kronor, inklusive den upplåning för Botkyrkabyggen, Söderenergi, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank.
- 4) att den totala kreditramen inklusive både borgen och upplåning för bolagen som ingår i kommunens internbank ska under 2017 vara:
  1. Botkyrkabyggen 1 400 miljoner kronor.
  2. Söderenergi 494 miljoner kronor.
  3. Upplev Botkyrka AB 15 miljoner kronor.
  4. Hågelbyparken AB 10 miljoner kronor.
  5. Botkyrka stadsnät AB 240 miljoner kronor.
  6. Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag) 1 200 miljoner kronor.
- 5) **att kommunfullmäktige beslutar om att upprätta en plan för att långsiktigt minska kommunens låneskuld.**

Botkyrka 2016-10-28

Stefan Dayne (kd)

YRKANDE
2016-11-24

Ärende 209: Mål och budget 2017 med plan 2018-2020

Förslag till beslut (fetstil=särskild proposition)

1. Kommunfullmäktige fastställer Liberalernas förslag till Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020.

2. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för 2017 till 20 kronor och 15 öre.

3. Kommunfullmäktige fastställer för 2017 följande villkor för samhällsbyggnadsnämndens

beslutanderätt enligt § 1 punkt 30 i nämndens

reglemente:

- Vid förvärv, överlåtelse, upplåtelse med mera får köpeskillingen eller

motsvarande belopp inte överstiga 5 000 000 kronor.

- Vid tomträttsupplåtelse eller annan upplåtelse får den årliga avgälden/

avgiften inte överstiga 200 000 kronor.

- Vid ändring av fastställd avgäld/avgift får skillnaden mellan

gällande och ny avgäld/avgift inte överstiga 150 000 kronor.

4. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2017 inom en total

låneram på 3 359 miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga

lån. Detta inkluderar upplåning för AB Botkyrkabyggen, Söderenergi AB,

Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom

ramen för kommunens internbank inom följande ramar:

- AB Botkyrkabyggen; 1 400 miljoner kronor.
- Söderenergi AB; 494 miljoner kronor.
- Upplev Botkyrka AB; 15 miljoner kronor.
- Hågelbyparken AB; 10 miljoner kronor.
- Botkyrka stadsnät AB; 240 miljoner kronor.
- Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag), 1 200 miljoner kronor.

5. Kommunfullmäktige fastställer borgensram för Södertörns Energi AB till brutto 1 200 miljoner kronor (netto 600 miljoner) 2017. För Söderenergi en borgensram på 391 miljoner kronor, för Syvab en borgensram på 113 miljoner, för Södertörns Fjärrvärme AB en borgensram på 43 miljoner kronor och för SRV Återvinning AB en borgensram på 80 miljoner kronor. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner kronor respektive 40 miljoner kronor för 2017.

Kommunfullmäktige beslutar ge nämnderna följande uppdrag:

6. Nämnderna har 2018 fått en minskad budgetram motsvarande två procent. Nämnderna får därför i uppdrag att ta fram förslag till möjliga effektiviseringar inom nämndens ansvarsområde. Detta så att vi har effektiva lösningar så att ingen skattekrona används ineffektivt och så att vi kommande år fortsatt kan göra strategiska satsningar på välfärd och bygget av framtidens Botkyrka. Kommunstyrelsen får särskilt i uppdrag att tillsammans med nämnderna hitta smarta nämndöverskridande effektiviseringsåtgärder. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.

7. Tekniska nämnden får i uppdrag att skapa förutsättningar för verksamheterna inom utbildningsområdet så att de kan arbeta med lokaleffektivisering.

Det kan till exempel handla om att skapa en "lokalbank" och regler för en sådan så att verksamheter ska kunna lämna delar av lokal eller hela lokaler.

En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.

8. Utbildningsnämnden får i uppdrag att skapa förutsättningar och incitament för enhetschefer att arbeta med lokaleffektivisering. I uppdraget ingår att lägga ut lokalkostnaderna på enheterna. En första redovisning görs till kommunstyrelsen i samband med delår 1 2017 och en slutlig rapportering sker i delår 2 2017.

9. Nämnderna får i uppdrag att skapa effektiva och dokumenterade rutiner för ansökan av statsbidrag och övriga bidrag. Nämnderna får dessutom i uppdrag att skapa rutiner för att ha ett samlat grepp över alla ansökningar under året. Den dokumenterade rutinen redovisas till kommunstyrelsen den 6 februari 2017.

10. Utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta med de enheter som har låg andel ekologiska livsmedel så att de närmar sig de enheter som har lyckats bättre. Hur arbetet ska bedrivas redovisas till kommunstyrelsen den 6 februari 2017.

11. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda kommunikatörsrollerna i kommunorganisationen samt deras innehåll och placering. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 4 september 2017.

12. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra åtgärder i syfte att stärka kommunens arbete med kompetensförsörjningen för bristyrken med särskilt fokus på att attrahera, rekrytera och behålla kompetent personal samt att minska sjukfrånvaron. Detta uppdrag innefattar även att se över hela kommunens HR-organisation med målsättning att skapa en så optimal och effektiv organisation som möjligt givet kommunens utmaningar på HR området. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 4 september

2017.

13. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom de möjligheter som ges i nuvarande avtal med leverantören av ekonomisystem utreda konsekvenserna av att anskaffa en modul för inköp och beställningar till år 2018. Utredningen ska omfatta möjliga kostnadseffektiviseringar, behov av förändrade arbetssätt samt investeringsbehov och driftkostnadskonsekvenser. Redovisning ska lämnas till kommunstyrelsen den 2 maj 2017.

14. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med tekniska nämnden, utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden göra en djupare analys av de investeringsprojekt som finns upptagna i investeringsplan 2018-2020. Redovisning lämnas till kommunstyrelsen den 6 mars 2017.

15. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att initiera en utvärdering av internbanken.

16. Kommunfullmäktige beslutar om att upprätta en plan för att långsiktigt minska kommunens låneskuld.

17. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att starta ett mer omfattande effektiviseringsarbete i den kommunala verksamheten där digitalisering ska ingå som en parameter.

Motivering

I handlingarna finns ett eget budgetförslag från Liberalerna. Det är ett förslag som präglas av satsningar på den kommunala kärnverksamheten och på hushållning med skattebetalarnas pengar.

Lars Johansson (L)

Stig Bjernerup (L)

Yrkande

§211 Mål och budget 2017 med plan 2018-2020 (KS/2016:257)

Förslag till beslut:

att Kommunfullmäktige fastställer Centerpartiets förslag till Mål och budget 2017 med plan 2018-2020

att Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen till 20 kronor 15 öre

att Kommunfullmäktige fastställer för 2017 följande villkor för samhällsbyggnadsnämndens beslutanderätt enligt § 1 punkt 30 i nämndens reglemente:

- **Vid förvärv, överlåtelse, upplåtelse** med mera får köpeskillingen eller motsvarande belopp inte överstiga 5 000 000 kronor.
- **Vid tomträttsupplåtelse eller** annan upplåtelse får den årliga avgälden/avgiften inte överstiga 200 000 kronor.
- **Vid ändring av fastställd avgäld/avgift** får skillnaden mellan gällande och ny avgäld/avgift inte överstiga 150 000 kronor.

att Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2017 inom en total låneram på 3 359 miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga lån. Detta inkluderar upplåning för AB Botkyrkabyggen, Söderenergi AB, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:

- AB Botkyrkabyggen; 1 400 miljoner kronor.
- Söderenergi AB; 494 miljoner kronor.
- Upplev Botkyrka AB; 15 miljoner kronor.
- Hågelbyparken AB; 10 miljoner kronor.

Botkyrka stadsnät AB; 240 miljoner kronor.

- Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag), 1 200 miljoner kronor.

att Kommunfullmäktige fastställer borgensram för Södertörns Energi AB till brutto 1 200 miljoner kronor (netto 600 miljoner) 2017. För Söderenergi en borgensram på 391 miljoner kronor, för Syvab en borgensram på 113 miljoner, för Södertörns Fjärrvärme AB en borgensram på 43 miljoner kronor och för SRV Återvinning AB en borgensram på 80 miljoner kronor. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner kronor respektive 40 miljoner kronor för 2017.

att Kommunfullmäktige beslutar om att upprätta en plan för att långsiktigt minska kommunens låneskuld.

att Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att starta ett mer omfattande effektiviseringsarbete i den kommunala verksamheten där digitalisering ska ingå som en parameter.

Robert Steffens (C)

§ 241**Svar på motion: Skidspår samt gång- och cykelbana mellan Storvretsbadet och Lida Friluftsgård (M) (KS/2015:88)****Beslut**

Kommunfullmäktige anser motionen vara besvarad.

Reservation

Samtliga ledamöter för (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendet

Kommunstyrelsen har 2016-10-28 § 220 lämnat ett förslag till beslut.

Jimmy Baker (M), Stina Lundgren (M) och Ufuk Sen (M) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-01-29, § 19 lämnat en motion: Skidspår samt gång- och cykelbana mellan Storvretsbadet och Lida Friluftsgård. Att hålla ett skidspår öppet mellan Storvretsbadet i Tumba och Lida Friluftsgård ser motionärerna som en stor tillgång för både Botkyrkabor, föreningar och besökare i kommunen. I konceptet skulle även skiduthyrning kunna anläggas vid simanläggningen. Spåret bör vara en grusad alternativt asfalterad gång- och cykelbana, vilken under snöfria perioder kan användas av vardagsmotionärer. Motionärerna föreslår att samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att tillsammans med Upplev Botkyrka AB utreda möjligheterna att anlägga en sammankopplande grusväg/skidspår.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2016-08-23, § 251.

Upplev Botkyrka AB har yttrat sig över motionen 2015-06-23.

Kultur- och fritidsnämnden har behandlat ärendet 2015-05-18, § 44.

Motivering

Idén om att binda samman Lida friluftsgårds spårområde med Storvretens idrottsplats är inte en ny idé. Den rödgröna kommunledningen ser att det finns ett behov av att ta ett helhetsgrepp för Lida-området med omnejd. Där-

2016-12-15

Dnr KS/2015:88

för genomfördes det en utredning under vintern 2014-2015 av kommunens bolag Upplev Botkyrka AB (UBAB) tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen och med stöd av samhällsbyggnadsförvaltningen. I utredningen ingick att se över utvecklingen av skid- och motionsspåren, nåbarheten och tillgängligheten för kommuninvånarna. Utredningen lämnade också förslag på prioriterade åtgärder att genomföra under perioden 2017-2022.

Med hänvisning till den genomförda utredningen och det arbete som är igång anser vi inte att det behövs ytterligare en utredning i frågan.

Yrkanden

Robert Aslan (S), Lars Johansson (L) och Ronnie Andersson (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Stina Lundgren (M) yrkar bifall till motionen.

Särskilt yttrande

Lars Johansson (L) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande ställer kommunstyrelsens förslag mot bifallsyrkandet och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

_____

Expedieras till:

Samhällsbyggnadsnämnden (för kännedom)

Kultur- och fritidsnämnden (för kännedom)

SÄRSKILT YTTRANDE 2016-
10-28

Ärende 220: Svar på motion: skidspår samt gång- och cykelbana mellan Storvretsbadet och Lida friluftsgård (M)

Liberalerna har inget annat förslag till beslut än det som finns i ordförandeförslaget. Det behövs någon form av skidspår/gångstråk eller cykelstråk mellan Storvreten och Lida.

Frågan är inte ny. Liberalerna, då Folkpartiet, väckte en motion redan år 2000 om behovet av anslutande motionsstigar från Lövholmen/Skäcklinge till spårsystemet runt Lida. Denna motion bifölls senare av kommunfullmäktige, men inget mer hände. Vilket kommunens revisorer påpekade några år senare. Idag 16 år efter att motionen väcktes och runt 15 år efter att den bifallits har fortfarande inget hänt i frågan.

Vi vill därför med detta yttrande påpeka att det vore bra med en ordentlig förbindelse för gående/cyklande och skidåkande mellan dessa delar av Tumba och befintligt spårsystemet som ansluter till Lida. Dessutom är det vår förhoppning att det inte dröjer ytterligare 15 år innan en förbindelse är klar.

Lars Johansson (L)

§ 245**Svar på motion: Tillbyggnad på trevåningshusen i Bremora (V) (KS/2015:53)****Beslut**

Kommunfullmäktige anser motionen vara besvarad.

Ärendet

Kommunstyrelsen har 2016-11-28 § 238 lämnat ett förslag till beslut.

Ronnie Andersson (V), Mats Einarsson (V), Nooshi Dadgostar (V), Anna Herdy (V) och Bekir Uzunel (V) väckte vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-01-29, § 19 en motion: Tillbyggnad på trevåningshusen i Bremora. Motionärerna föreslår att bostadsbristen kan hanteras genom att bygga en till våning på samtliga trevåningshus i Bremora. Genom en tillbyggnad på husen blir det även möjligt att bevara gårdsmiljöerna som ligger i anslutning till trevåningshusen. Motionärernas förslag till beslut är att möjligheten till påbyggnad på hyreshusen i Bremora utreds.

Kommunledningsförvaltningen har yttrat sig över motionen 2016-10-03.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2015-12-08, § 399.

AB Botkyrkabyggen har yttrat sig över motionen 2015-05-18.

Motivering

Motionärerna föreslår att en tillbyggnad av trevåningshusen i Bremora med ytterligare en våning, ska utredas. Bakgrunden är den stora bostadsbrist som råder såväl i regionen som i Botkyrka, något som lokalt i Vårsta inte minst gäller små lägenheter. En tillbyggnad anses även vara ett sätt att spara både naturmark och gårdsmiljöer jämfört med att bygga helt nya hus.

Initiativet till en eventuell tillbyggnad av dessa hus ligger hos AB Botkyrkabyggen. Bolaget anger i ett remissvar att möjligheten att åstadkomma fler lägenheter i husen kommer att undersökas i samband med att företaget planerar för renoveringar i Bremora. Kommunledningen delar upp-

2016-12-15

Dnr KS/2015:53

fattningen om att det är klokt att avvakta renoveringsplanerna innan frågan utreds.

Yrkande

Mats Einarsson (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande ställer kommunstyrelsens förslag mot bifallsyrkandet och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

—————
Expedieras till:
Samhällsbyggnadsnämnden (för kännedom)

§ 248**Svar på medborgarförslag: Starta parklekar i varje kommundel (KS/2015:560)****Beslut**

Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget vara besvarat.

Ärendet

Kommunstyrelsen har 2016-11-28 § 241 lämnat ett förslag till beslut.

Kommunfullmäktige mottog 2015-09-24, § 141, ett medborgarförslag från Pernilla Gladh: Starta parklekar i varje kommundel. Förslagsställaren har positiva erfarenheter av parklekar från Stockholms kommun, samlingsplatser som fyller en viktig funktion inom ramen för lek och rörelse. Förslagsställaren lyfter även fram Huddinge kommun som exempel, i sitt förslag om att starta parklekar i varje kommundel i Botkyrka.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-05-17.

Kultur- och fritidsnämnden har behandlat ärendet 2016-02-23, § 9.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2016-01-26, § 19.

Motivering

Vi i den politiska kommunledningen vill först och främst tacka dig som förslagsställare för att du lämnat ett medborgarförslag och för att du är aktiv i utvecklingen av kommunen och vårt samhälle. Vi arbetar mycket med medborgarinflytande i olika former: genom demokratiberedningen, medborgardialoger, dialogforum, områdesutvecklare med mera. Men en av de viktigaste källorna till förslag och idéer är Botkyrkaborna själva! Att enskilda personer i Botkyrka kan komma med förslag på förändringar och förbättringar är en viktig del av vår lokala demokrati.

Den rödgröna kommunledningen i Botkyrka arbetar utifrån medborgarnas fokus och behov. Det är oftast så att medborgarna känner sina kvarter bäst.

2016-12-15

Dnr KS/2015:560

Tanken bakom medborgarförslaget om att etablera parklekar i Botkyrka är god. Att ge barn möjlighet till pedagogisk lek, rörelse och utveckling är viktigt.

Idag har vi inga parklekar i Botkyrka, det närmaste vi kommer är en öppen verksamhet i Alby Folkhälsopark under sommarmånaderna. Verksamheten i Alby drivs i stort av ideella krafter som med liten ersättning gör väldigt mycket. Den verksamhetsform vi valt att jobba med är öppna förskolan samt fritidsklubbar. Men vi gillar tanken att kunna tillföra komplement till den befintliga verksamheten.

Tittar vi på Stockholms stad, där det finns många parklekar, ser vi att det finns flera varianter av upplägg kring drift och finansiering. För att kunna starta en eller flera parklekar i Botkyrka behöver vi därför titta närmare på hur de skulle kunna drivas och fungera. Därför kommer ordförande i kultur- och fritidsnämnden ge kultur- och fritidsförvaltningen ett uppdrag att utreda möjliga driftsformer och finansieringsmöjligheter för parklekar i Botkyrka.

Yrkande

Robert Aslan (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande ställer kommunstyrelsens förslag under proposition och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:
Förslagsställaren
Kultur- och fritidsnämnden (för kännedom)
Samhällsbyggnadsnämnden (för kännedom)

§ 249**Svar på medborgarförslag: Starta upp och vidareutveckla en parklek i solparken (KS/2015:591)****Beslut**

Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget vara besvarat.

Ärendet

Kommunstyrelsen har 2016-11-28 § 242 lämnat ett förslag till beslut.

Kommunfullmäktige mottog 2015-09-24, § 141 ett medborgarförslag från Sara Hofgren: Starta upp och vidareutveckla en parklek i Solparken. Förslagsställaren som arbetar som dagmamma, skulle gärna se en knutpunkt och mötesplats som en parklek i Solparken skulle kunna vara. En park för stora och små, med en pedagogiskt stimulerande verksamhet i utomhusmiljö. Med tanke på Solparkens placering mitt i ett bostadsområde, skulle parklek uppmuntra till utevistelse och verka över generationsgränserna. Förslagsställaren är beredd att både lägga tid och kraft på att driva frågan vidare om intresse finns från politiskt håll.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-11-17.

Kultur- och fritidsnämnden har behandlat ärendet 2016-02-23, § 10.

Utbildningsnämnden har behandlat ärendet 2016-02-02, § 3.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2016-01-26, § 21.

Motivering

Vi i den politiska kommunledningen vill först och främst tacka dig som förslagsställare för att du lämnat ett medborgarförslag och för att du är aktiv i utvecklingen av kommunen och vårt samhälle. Vi arbetar mycket med medborgarinflytande i olika former: genom demokratiberedningen, medborgar-

2016-12-15

Dnr KS/2015:591

dialoger, dialogforum, områdesutvecklare med mera. Men en av de viktigaste källorna till förslag och idéer är Botkyrkaborna själva! Att enskilda personer i Botkyrka kan komma med förslag på förändringar och förbättringar är en viktig del av vår lokala demokrati.

Den rödgröna kommunledningen i Botkyrka arbetar utifrån medborgarnas fokus och tycker det är kul när engagerade medborgare kommer med spännande förslag. Det är oftast så att medborgarna känner sina kvarter bäst. Tanken bakom medborgarförslaget är god, att ge barn möjlighet till pedagogisk lek, rörelse och utveckling är viktigt.

Idag har vi inga parklekar i Botkyrka, det närmaste vi kommer är en öppen verksamhet i Alby Folkhälsopark under sommarmånaderna. Verksamheten i Alby drivs i stort av ideella krafter som med liten ersättning gör väldigt mycket. Den verksamhetsform vi valt att jobba med är öppna förskolan samt fritidsklubbar. Men vi gillar tanken att kunna tillföra komplement till den befintliga verksamheten.

Tittar vi på Stockholms stad, där det finns många parklekar, ser vi att det finns flera varianter av upplägg kring drift och finansiering. För att kunna starta en eller flera parklekar i Botkyrka behöver vi därför titta närmare på hur de skulle kunna drivas och fungera. Därför kommer ordförande i kultur- och fritidsnämnden ge kultur- och fritidsförvaltningen ett uppdrag att utreda möjliga driftsformer och finansieringsmöjligheter för parklekar i Botkyrka.

Yrkande

Robert Aslan (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande ställer kommunstyrelsens förslag under proposition och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:
Förslagsställaren
Kultur- och fritidsnämnden (för kännedom)
Utbildningsnämnden (för kännedom)
Samhällsbyggnadsnämnden (för kännedom)

§ 243**Nytt kommunhus - beslut om tomt (KS/2014:290)****Beslut**

1. Kommunstyrelsen beslutar att välja tomt nummer 2 (vid Xenter) för byggnation av nytt kommunhus samt att tillhörande parkeringshus placeras på tomt nummer 3 (invid järnvägen).
2. Kommunstyrelsen ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram detaljplan för nytt kommunhus och parkeringshus i enlighet med kommunstyrelsens beslut om val av tomter.
3. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna att tiden för att ta fram programhandlingar för kommunhuset förlängs till och med mars 2017.

Reservation

Anders Thorén (TUP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Företaget Norconsult har på uppdrag av Botkyrka kommun utrett val av tomt för nytt kommunhus. I detta utredningsskede har 2 lägen varit aktuella: tomt 1 som avser tomten invid Tumba centrum, belägen i triangeln mellan Huddingevägen - Dalvägen - K P Arnoldssons väg, samt tomt 2 som ligger i förlängningen av byggnaden Xenter. Denna tomt ligger mitt emot nuvarande kommunalhus.

För att undvika höga kostnader för grundläggning har förslag till nytt parkeringshus på tomt 3 som ligger närmast järnvägen föreslagits. Parkeringshuset innehåller cirka 330 parkeringsplatser för anställda i kommunhuset, besökare till kommunhuset, infartsparkering samt för andra besökare till området.

Ledorden för det nya kommunhusets placering är för tomt 1, gestaltning och annonsering, och för tomt 2, kostnadseffektiv kontorsbyggnad som

2016-11-28

Dnr KS/2014:290

samspekar och samverkar med delar av verksamheter som finns inom byggnaden, Xenter.

Norconsults förstudie visar på två olika byggnader på skilda tomter. Båda alternativen kommer att uppfylla kommunens ställda krav avseende arkitektur, ytbehov, säkerhet och önskade samband i byggnaden. De tekniska kraven uppfylls för båda alternativen avseende hållbarhet, risk och tekniska system.

Tomt 2, som ligger i förlängningen av Xenter, har flera betydande fördelar. Exempelvis när det gäller möjligheten att snabbt uppföra byggnaden. Detta eftersom förundersökningar som krävs är färre och antagna åtgärder likaså. Möjligheterna att samverka med befintliga lokaler i Xenter är också en miljövinst i ett resursperspektiv. Denna tomt erbjuder ökade möjligheter till en kostnadseffektiv samordning av ny sal för bland annat förtroendevaldas möten såsom kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Skillnaden i produktionskostnaden mellan tomt 1 och tomt 2 bedöms till cirka 60 miljoner kronor och likaså är även den lägre produktionskostnaden en väsentlig fördel för tomt 2. Bedömda investeringsutgifter för endera tomt 1 och tomt 2 med tillhörande parkeringshus bedöms rymmas inom avsatt investeringsram för nytt kommunhus.

Tomt 1 har starka beroendesamband med andra projekt såsom Tumba centrum's övriga utbyggnad och bussterminalen. Både planering och byggnation av denna tomt anses vara arbets- och resursintensiv och osäkerhet när i tiden huset kan börja byggas är hög. Både inom tomten och intill finns ett flertal väsentliga ledningsstråk som inverkar på möjligheterna att bygga. Exempelvis finns en av kommunens huvudledningar för dricksvatten i direkt närhet till tomten.

Parallellt med förstudien för val av tomt har ett arbete inletts för att utforska möjliga framtida arbetssätt. Något som engagerar de som har kommunhuset som sin ordinarie arbetsplats. Under vecka 45 kommer en enkät att läggas ut på Botwebb, workshop med referensgrupp ska hållas och studiebesök ska genomföras. Detta arbete bedöms vara klart i mars 2017 och resultatet kommer att ligga till grund för den programhandling som kommer att vara styrande för det nya kommunhuset.

Tekniska förvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-11-09.

Yrkanden

Anders Thorén (TUP) yrkar avslag på ordförandeförslaget, bilaga.

2016-11-28

Dnr KS/2014:290

Mats Einarsson (V), Stefan Dayne (KD) och Jimmy Baker (M) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Särskilda yttranden

Östen Granberg (SD) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Lars Johansson (L) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Propositionsordning

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Anders Thoréns (TUP) avslagsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Protokollsanteckning

Yngve RK Jönsson (M) och Robert Steffens (C) anför till protokollet att de vid yrkanderätt hade yrkat bifall till ordförandeförslaget.

Ebba Östlin (S) anför på grund av Tullingepartiets skrivelse till sitt yrkande, följande till protokollet:

1. Flyktingsituationen har inget med att vi som kommun behöver ett fungerande kommunhus. Den påverkar inte kommunens investeringsgrad och tar inte pengar från investeringar i skolan och vård och omsorg.
  2. Tullingepartiet skriver att vi ska bygga ett landmärke, det är fel. Om vi hade velat bygga ett landmärke hade vi valt den andra platsen som är ett bättre skyltfönster, dock skulle det blivit dyrare. Vi väljer platsen vid Xenter då det är ekonomiskt det säkrare alternativet.
  3. Tullingepartiet skriver att det är oansvarigt att bygga nytt framför att renovera. Att renovera är inte säkert billigare än att bygga nytt. Ni kan själva se flera ärenden i kommunen där renoveringar blivit mer komplicerat än planerat och där priserna gått över vad nybyggnation skulle varit.
  4. Vi tycker det är synd att Tullingepartiet inte nämner ambitionerna om det då tomställda kommunhuset. Vi har inte som mål att låta det stå tomt eller rivas, utan att det ska återanvändas för t.ex. ungdomsbostäder eller liknande. På så vis utvecklas platsen, med fler bostäder. Sådan renovering kan en exploatör stå för. Så för samma pris (eller mindre) så får vi både ett kommunhus och nya bostäder i centrala Tumba.
-

2016-11-28

Dnr KS/2014:290

Expedieras till:
Samhällsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden

Kommunstyrelsen

**Yrkande
2016-11-28**

Ärende 243: Nytt kommunhus – beslut om tomt

Av budgetdebatten i kommunfullmäktige framgick det att Botkyrka står inför ett tufft ekonomiskt läge. Flyktingsituationen är ansträngande samtidigt som behoven av nya investeringar inom skola, vård- och omsorg är stora.

Med tanke på den ekonomiska situationen är det oansvarigt att bygga ett nytt och stort landmärke när andra kommunala verksamheter går på knäna. Det finns mer angelägna områden där dessa skattepengar kan göra större nytta.

Samtidigt inser vi att arbetsmiljön i nuvarande kommunhus lämnar en del övrigt att önska. Det är gammalt, slitet och på många sätt undermåligt. Vi menar dock att renovering och kontinuerligt underhåll är att föredra framför att bygga nytt. Då riskerar inte planprocessen att bli lika utdragen som när eventuella överklaganden lämnas in. Buller och andra olägenheter blir betydligt mindre jämfört med att riva och bygga nytt. Dessutom undviker vi den onödiga åtgången av betong och tunga transporter som blir nödvändiga vid rivning och nybygge. Detta alternativ borde uppskattas av Miljöpartiet om de värnar miljön på allvar.

Botkyrka kommun har tyvärr blivit känd för att låta byggnader förfalla utan tillräckligt underhåll. Men låt oss nu visa att kommunen kan vårda och renovera sina anläggningar istället för att alltid fokusera på dyra och spektakulära nybyggnationer.

Vi föreslår kommunstyrelsen besluta
att avslå ordförandeförslaget

Anders Thorén (TUP)

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen 2016-11-28

Ärende 243 Nytt kommunhus- beslut om tomt (KS/2014:290)

Sverigedemokraterna välkomnar att kommunen äntligen går framåt gällande byggandet av ett nytt kommunhus. Efter de många problem som uppstått med det nuvarande husets ventilation samt vattenläckor så anser vi att det nya kommunhuset bör byggas snarast möjligt. Vidare anser vi att byggandet av ett parkeringshus är rätt lösning på de parkeringsproblem som uppstått de senaste åren.

Vi vill dock göra ett medskick. När det nya kommunhuset byggs så hoppas vi att majoriteten planerar för en fullmäktigesal i huset. Det känns inte rimligt enligt oss att fortsätta hålla våra kommunfullmäktigemöten i Hallunda folkets hus när vi bygger ett nytt kommunhus där vi kan satsa på en ny fullmäktigesal och samtidigt uppgradera tekniken för fullmäktige.

För Sverigedemokraterna Botkyrka

Östen Granberg

SÄRSKILT
YTTRANDE 2016-11-28

Ärende 243: Nytt kommunhus – beslut om tomt

Om jag hade haft yrkanderätt hade jag yrkat återremiss på förslaget för att

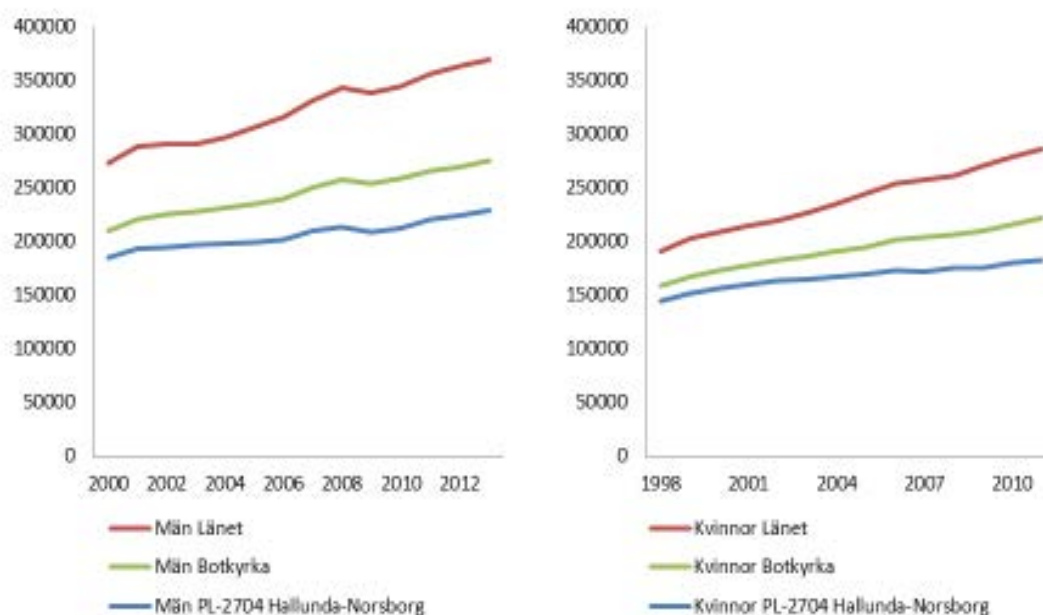
1. uppdra till kommunledningsförvaltningen att utreda förutsättningarna för att bygga ett förvaltningshus för kommunal verksamhet i Norra Botkyrka.
2. Som en konsekvens av detta utreda förutsättningarna för att bygga ett mindre kommunhus i Tumba.

Motivering

Liberalerna är ense med majoriteten om att ett nytt kommunhus brådskar. Vi anser dock att man borde titta på möjligheten att ta tillfället i akt att utreda möjligheten att bygga ett mindre kommunhus i Tumba och ett separat förvaltningshus i Norra Botkyrka.

Norra Botkyrka omfattande Hallunda, Norsborg, Slagsta, Fittja och Alby har få större arbetsplatser. Botkyrka kommun är Stockholms läns fattigaste kommun och Norra Botkyrka är den fattigaste kommundelen i Botkyrka, vilket grafen nedan illustrerar (källa: Botkyrka kommun, KLF).

Medelinkomst Hallunda/Norsborg Botkyrka och länet, män och kvinnor, 20-64 år, tkr, löpande priser

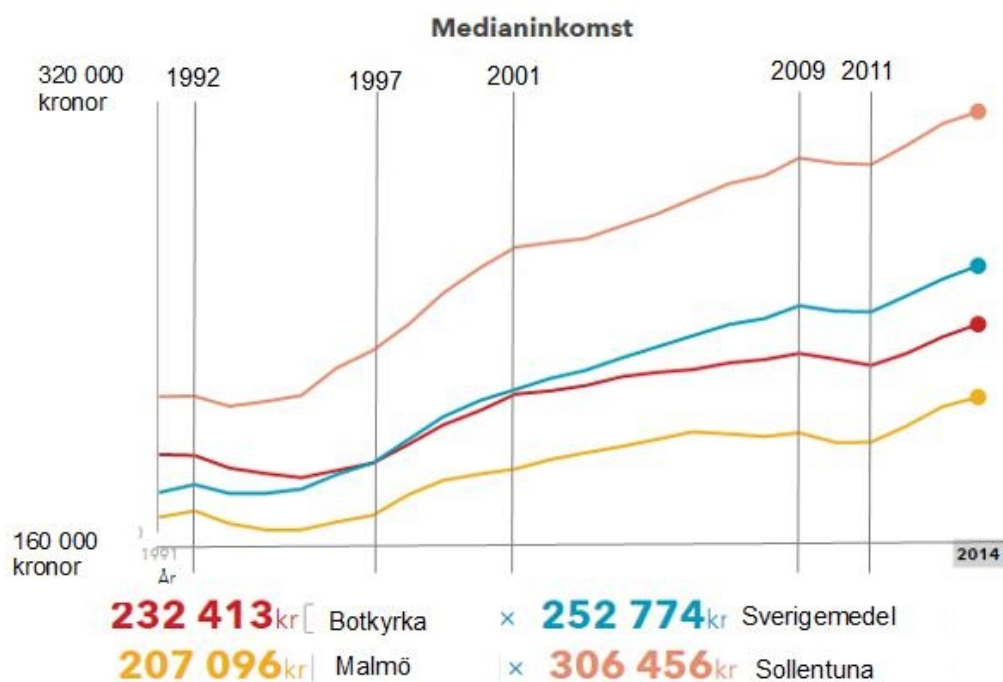

Politiska partier i Botkyrka föreslår vid olika tillfällen att avskilja Norra Botkyrka från övriga delar av kommunen i hopp om lägre kostnader i sin egen nya kommun. Problemet med Norra Botkyrka för Botkyrka kommun är inte ett finansiellt problem, tack vare utjämningsystemet, utan ett problem orsakat av en kraftig segregation som i sin tur orsakas av kraftiga inkomstskillnader, kraftiga skillnader i utbildning, skillnader i typ av yrken och grad av arbetslöshet, skillnader i boendestandard och en koncentration av invandrade familjer från andra länder till Norra Botkyrka. De senare med sina behov av relativt stora resursinsatser från kommunförvaltningarna. Detta sammantaget skapar en polariserad kommun mellan långtidsarbetslösa och låginkomsttagare å ena sidan (i Norra Botkyrka) och övriga medborgare å andra sidan dvs resten av kommunen. Polarisereringen leder till tankar om en delning av kommunen men som vi ser som en ohållbar lösning.

Botkyrkas kommuns medborgares löneutveckling (hela kommunen) mätt som medianinkomst har utvecklats sämre än medelvärdet av samtliga kommuner. Som framgår av grafen (källa: Ekonomifakta.se) nedan ökade skillnaden mellan Botkyrka och snittet av övriga kommuner fram till 2009 då finanskrisen slog till. Därefter har tillväxten i inkomstskillnader mellan Botkyrka och Sverigesnittet avtagit något. Dvs Botkyrka har bättre sig något jämfört med Sverigesnittet. Enligt grafen nedan är Botkyrkas medianinkomst¹ 2014 91,9% av

¹ Medianinkomst för personer som är 20 år eller äldre och boende i Sverige den 31/12. Inkomstmåttet som används kallas för Sammanräknad förvärvsinkomst och består av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. I inkomst av tjänst ingår förutom löneinkomster också inkomster från pension, sjukpenning och andra skattepliktiga ersättningar från Försäkringskassan. Källa: Ekonomifakta.se och SCB.

Sverigesnittet, år 2011 är det 92,1%, år 2009 är det 93,0%, år 2005 är det 96,0% medan det år 2000 var 99,2%.

Norra Botkyrkas arbetsplatser och arbetstillfällen domineras av serviceyrken med relativt kort utbildningstid. Det är brist på arbetstillfällen och arbetsplatser som erbjuder så kallade kvalificerade yrken. Undantag finns exempelvis på Handelsbanken, apoteken, fastighetsförmedlingarna, folkvandvården, vårdcentralen, biblioteket men dessa är för få för att påverka varusortiment och efterfrågan på varor och tjänster i Norra Botkyrkas butikscentra. De personer som innehar dessa yrken bor undantagsvis i Norra Botkyrka. Norra Botkyrka behöver fler arbetsplatser med välutbildade som under lunchen och efter jobbet skapar en större efterfrågevolym på varor och tjänster i befintliga butikscentra och som genom sin

Vi har funnit genom samtal med medarbetare att kommunhuset i Tumba, Munkhättevägen 45 är i stort behov av renovering omfattande ventilation, en mer energisnål uppvärmning samt mer ändamålsenliga lokalutrymmen för den processinriktade organisation som är under införande. För politiker i nämnderna är förutom Munkhättevägen 45 och Xenter, Utbildningsvägen 3 i Tumba även Bragesalen i Folkets Hus i Hallunda, Borgvägen 1 en plats där enbart kommunens fullmäktige sammanträder. Salen med sin bullriga akustik, brist på relevanta AV-hjälpmiddel och provisoriska sammanträdesbord är inte byggd och avsedd att användas som en plenarsal för viktiga samhälleliga och politiska beslut utan snarare som lokal för modern dans.

Vårt förslag är att utreda förutsättningarna för ett nytt mindre kommunalhus i centrala Tumba. För de stora förvaltningarna skola, omsorg och socialtjänst föreslår vi i samma utredning förutsättningarna för att bygga ett förvaltningshus i Hallunda, på fastigheten Hallunda 4:34 vid Lusernvägen mellan E4:an och Brunnvägen avgränsad i norr mot Brunna idrottsfält och i söder mot bensinmacken OKQ8 och restaurangen Burger King.

Botkyrka kommun har planer på att förnya, utveckla Hallunda-Norsborg där kommunen främst kan påverka den yttre miljön, offentliga platser, bussterminaler och trafikstråk för såväl fordon som gående och cyklister. I samarbete med den nye ägaren till Hallunda butikscentrum skulle en arbetsplats som ett förvaltningshus för kommunens tjänstemän kunna öka kundunderlaget och sortimentet av varor och tjänster i butikcentret.

Effekterna av att placera nämnda förvaltningar i samma förvaltningshus skulle gynna en processororienterad styrning av den viktigaste tjänsteproduktionen i dessa organisationer.

Lars Johansson (L)

§ 245**Internkontrollplan 2017 – kommunstyrelsens övergripande ansvar (KS/2016:754)****Beslut**

1. Kommunstyrelsen godkänner upprättad internkontrollplan 2017 för kommunstyrelsens övergripande ansvar.

Sammanfattning

Syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och undgå allvariga fel och skador.

Nämnderna ansvarar inom sina respektive verksamhetsområden för att utforma och organisera den interna kontrollen och finna effektiva system för uppföljning. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll.

Kommunledningsförvaltningen har för 2017 upprättat ett förslag till internkontrollplan. Som grund för internkontrollplanen har en risk- och väsentlighetsanalys gjorts, vilken ligger till grund för vilka områden/rutiner/processer som ska granskas särskilt under 2017.

Planen tar upp kommunövergripande områden och kontrollmoment som en del av kommunstyrelsens uppsiktsansvar. Jämfört med 2016 års plan har två nya kontrollmoment lagts till i 2017 års internkontrollplan. Det gäller kontrollmoment 6 rutin för ansökan om statsbidrag och kontrollmoment 9 deltagande i den kommungemensamma introduktionen av nya chefer. Kontrollmoment 11 har ändrad lydelse. Ett antal kontrollmoment har tagits bort (utanordning/handkassor, anläggningsregistret, rekrytering och löneadministrativa processer), vilket till stor del beror på att det finns säkerställda rutiner som bedöms fungera. När det gäller anläggningsregistret har kontrollmomentet och kontrollmetoden inte gett förväntad information. Utdrag ur anläggningsregistret kommer att skickas ut i samband med delårsbokslut (T2) samt årsbokslut och därmed ingå i bokslutsarbetet varför detta kontrollmoment tas bort ur internkontrollplanen.

2016-11-28

Dnr KS/2016:754

I likhet med 2016 års internkontrollplan har vi gjort bedömningen att några av våra övergripande kontrollmoment bättre kan granskas av förvaltningarna/nämnderna. Därför kommer kommunledningsförvaltningen att föreslå att respektive förvaltning föreslår sin nämnd att de tar in sex av kommunstyrelsens 14 kontrollmoment i sina interna kontrollplaner. De kontrollmoment som avses framgår av internkontrollplanen och har nummer 3, 4, 5, 6, 7 och 8. Föreslagna kontroller är kontroller utöver nämndernas egna risk- och väsentlighetsbedömda kontrollmoment.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-11-01.

_____

Expedieras till:
Samtliga förvaltningar och nämnder

§ 131

Godkännande av hyresavtal och försäljning av fastigheten Samariten 1 (TEF/2015:83)

Beslut

1. Tekniska nämnden överlåter genom försäljning fastigheten Samariten 1 till Sterner Stenhus fastigheter AB med organisationsnummer 556975-6496 för en köpeskilling av 299 000 000 kronor enligt köpekontraktet bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse.

2. Tekniska nämnden utser förvaltningschefen vid tekniska förvaltningen att för Botkyrka kommun underteckna köpekontraktet, köpebrevet och hyresavtalen som tidigare finns reglerade i genomförd upphandling, samt övriga erforderliga handlingar.

3. Tekniska nämnden anmäler nämndens beslut till kommunfullmäktige i Botkyrka kommun.

4. Tekniska nämnden beslutar om omedelbar justering av protokollet.

5. Tekniska nämnden beslutar om ändring av paragraf 12 enligt följande: Detta köpekontrakt är även för sin giltighet beroende av att parterna till hyresnämnden inger ansökan om godkännande av de två blockhyresavtal som upprättas enligt § 9 (bilaga 2B med tillhörande bilagor 2B1:1 t.o.m. 2B1:6 och bilaga 2C) före köparens tillträde av fastigheten. Skulle sådan ansökan inte inges förfaller avtalet utan rätt till ersättning från någon sida. De två blockhyresavtalen förutsätter för sin giltighet att de godkänts av hyresnämnden före hyrestidens start.

Detta köpekontrakt är även för sin giltighet beroende av att parterna till hyresnämnden inger ansökan om godkännande

2016-12-12

Dnr TEF/2015:83

Tekniska nämndens beslut fattas med stöd av Botkyrka kommunfullmäktiges beslut den 16 juni 2015, § 103.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige i Botkyrka beslöt den 16 juni 2015, § 103 att ge tekniska nämnden i uppdrag att upphandla hyresavtal för vård- och omsorgsboendet i fastigheten Samariten 1 samt som en konsekvens sälja fastigheten.

Tekniska nämnden hanterade ärendet om att anta anbudsgivare för att teckna hyresavtal för vård- och omsorgsboende i kvarteret Samariten 1 vid nämndens sammanträde den 20 juni 2016. Därefter har tid behövts för att administrera underlagen för de olika typerna av hyresavtalen samt att det krävts tid för genomgång mellan parterna för att ta fram olika typritningar för vård- och omsorgsboendet. Förhandlingar enligt lagen om medbestämmande har även det varit en förutsättning för att ärendet i sin helhet enligt kommunfullmäktiges uppdrag ska kunna verkställas. Nu är såväl typritningar för lokalerna som MBL-förhandlingen klar och därmed föreslår tekniska förvaltningen att tekniska nämnden beslutar att godkänna samtliga hyresavtal samt beslutar om att överlåta fastigheten Samariten 1 till den vinnande anbudsgivaren enligt nämndens tidigare beslut den 20 juni 2016.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till
Kommunfullmäktige
Utbildningsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunledningsförvaltningen
Vård och omsorgsnämnden
Åsa Engwall
Ove Lundgren

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Områdesgruppernas stadsdelsanalyser 2016

Med statistikbilaga

Stadsdelsanalyser 2016	4
Introduktion	4
Analys från områdesgruppen i Tumba	5
Medskick	5
Barn och ungas livsvillkor.....	5
Trygghet	5
Dialoger.....	6
Storvreten	6
Analys från områdesgruppen i Fittja.....	7
Medskick	7
Kvinnor och män i Fittja har ett arbete som ger dem en trygg ekonomi.....	7
Fittja är en bra stadsdel för förskolor, skolor och lärande.....	7
I Fittja mår pojkar, flickor, män och kvinnor bra och tar plats i och utanför Fittja	8
Fittja lockar människor.....	8
Trygghet i den offentliga miljön och bostaden	8
Analys från områdesgruppen i Alby	10
Medskick	10
Skapa bra uppväxtvillkor för flickor och pojkar	10
Resultatförbättring på Grindtorpsskolan	10
Ungdomsenkäten ger hopp men också oro	10
Skapa bättre jobbchanser för kvinnor och män.....	11
En instabil omvärld påverkar Sveriges ekonomi.....	11
Unga vuxna behöver fortsatt stöd.....	11
Förnya stadsmiljön	12
Utveckla Albys identitet.....	12
Pröva nya arbetssätt i kommunen.....	13
Analys från områdesgruppen i Tullinge.....	14
Medskick	14
Säkra och utveckla Tullinges kvaliteter	14
Utveckla dialogen med Tullingeborna	14
Gör det möjligt att leva klimatsmart	15
Analys och kommentarer till områdesstatistiken	16
Analys från områdesgruppen i Hallunda-Norsborg	18
Medskick	18
Analys.....	18
Förnyad stadsmiljö.	18
Starkare samspel och hemkänsla.....	19
Jämlikare och tryggare uppväxtvillkor.....	19
Starkare ekonomi och levnadsnivå.....	20
Statistikbilaga	21
Befolkning – utveckling sedan 1991	22
Flyttningar	26
Befolkningens ålder.....	32
Utländsk bakgrund	34
Befolkningsutvecklingen.....	38
Sysselsättning	41
Öppen arbetslöshet	42

Andel unga som varken förvärvsarbetar eller studerar	44
Inkomster.....	45
Utbildning.....	48
Medborgarnas upplevelser	51

Stadsdelsanalyser 2016

Introduktion

I slutet av varje år presenterar områdesgrupperna i Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tumba och Tullinge en analys av läget i respektive stadsdel. Analyserna utgör underlag till kommunens flerårsplan och respektive områdesgrupps kommande handlingsplan. De stadsdelsvisa analyserna utgår i sin tur ifrån processen med kommunens årliga omvärldsanalys.

Analyserna är också en uppföljning av långsiktiga utvecklingsprogram, i de stadsdelar sådana finns, eller de långsiktiga handlingsvägarna i stadsdelar där det ännu inte tagits fram ett utvecklingsprogram.

Tillståndet i stadsdelarna beskrivs och följs upp huvudsakligen med hjälp av ett antal gemensamma indikatorer och kvalitativa iakttagelser. I framtagandet av analyserna deltar förutom kommunala tjänstemän även aktörer från civilsamhället och andra verksamheter som är närvarande i respektive stadsdels utvecklingsarbete.

Analys från områdesgruppen i Tumba

Medskick

1. Medskick till kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden: satsa på unga vuxna. Förstärk unga vuxnas fritidsaktiviteter och möjligheter till positiv utveckling genom kultur, stöd till arbete och fortsatta studier. Samordna förvaltningarnas insatser och samarbeta med lokala föreningar samt arbeta uppsökande mot de unga vuxna som inte känner till och tar del av kommunens resurser.
2. Medskick till samhällsbyggnadsnämnden: bygg hållbart, enligt miljö- och sociala kriterier, för grupper i olika inkomstskikt. Bygg bostäder åt unga vuxna. Skapa mötesplatser för alla kategorier av boende.
3. Medskick till alla nämnder: ovanstående punkter ska gälla särskilt för Storvreten där det behövs en satsning på alla områden, bostäder, skola, fritid, socialt stöd och arbetsskapande åtgärder. En mötesplats för unga vuxna har mycket hög prioritet.

Analysens struktur och rubriksättning följer de långsiktiga handlingsvägar som områdesgruppen valt att satsa på under det gångna året, nämligen barn och ungas livsvillkor, trygghet och dialoger.

Barn och ungas livsvillkor

Med den befolkningsökningen som förutspås i Tumba över de närmaste årtionden så kommer det att ställas stora krav på utbyggnaden av samhällsservicen. Särskilt viktiga är de institutioner som riktar sig till barn och unga, förskolor och skolor. Det är av vikt att i sammanhanget inte glömma fritiden. Tillgången på fritidsgårdar och fritidsklubbar är ojämn över området i dag. En ökning av antalet unga kommer att göra frågan mycket viktig att lösa. Det är också viktigt att se över utbudet av fritidsaktiviteter för pojkar respektive flickor. I dag utnyttjar flickor det befintliga utbudet i mycket mindre utsträckning än pojkar. Vid nya satsningar är det av stor vikt att ha ett jämställdhetsperspektiv. Områdets skolor visar överlag bra resultat. Historiskt var det Storvretsskolan som stack ut med klart sämre resultat. Det fanns också en betydande flytt av elever från skolan. Efter omfattande renoveringar håller högstadiet på skolan att byggas upp igen och därför saknas det jämförelsesiffror. Det är viktigt att alla barn och unga erbjuds bra utbildning och därför behöver en satsning i samverkan göras i Storvretsskolan av utbildning-, social- och kultur- och fritidsförvaltningen för att undvika att skolan faller ner i de gamla hjulspåren. För detta behövs stabilitet i skolans ledning, förbättrade skolresultat och ett brett stöd till eleverna under skoldagen. Föräldrarna behöver också stöd i sin föräldraroll i en alltmer komplicerad verklighet.

Trygghet

Tumba kan delas i tre delar med egen profil, Tumba, Grödinge och Storvreten. I Tumba är tryggheten ganska hög, i Grödinge till och med högst i kommunen. I Storvreten däremot är den lägre än i de andra delarna. I takt med att olika byggprojekt tar fart och befolkningen ökar är det viktigt att fånga upp människors oro och synpunkter och att vidta åtgärder för att öka tryggheten. Här behöver civilsamhället engageras i högre utsträckning än vad som varit fallet tidigare.

Enligt polisen sjunker de flesta brottslagen i området. Undantagen är misshandelsbrott i centrala Tumba och mindre narkotikabrott.

Dialoger

I takt med att Tumba växer och att fler och fler fysiska stadsutvecklingsprojekt tar form blir dialogen ett allt viktigare instrument för kommunen. Medborgarna måste tydligt informeras om vilket utrymme det finns för medbestämmande. Medborgarnas upplevelse av att det kan påverka kommunala beslut har sjunkit över tid. För att ändra på detta kan dialoger vara ett bra instrument, under förutsättningen att det finns en tydlighet kring dialogens sammanhang och påverkansgrad, samt en lyhördhet för medborgarnas åsikter.

Storvreten

Årets statistik visar på ett tydligt sätt att ojämlikheten breder ut sig i området. Viktiga socioekonomiska enheter som förvärvsfrekvens, arbetslöshet, inkomst och utbildning visar tydligt hur Storvreten halkar efter resten av området. Särskilt alarmerande är att andelen unga vuxna som varken studerar eller arbetar är bland de högsta i kommunen för andra året i rad och ökar från redan alarmerande siffror. Det gör att alla satsningar på målgruppen är mycket angelägna.

Analys från områdesgruppen i Fittja

Medskick

1. Arbetsmarkands- och vuxenutbildningsnämnden: Knyt EU-projektet BASUN till de fysiska projekt som pågår i Fittja för att skapa arbete till befolkningen.
2. Samhällsbyggnadsnämnden: Samordna och bind ihop de fysiska projekt som pågår i Fittja inom programförslaget "Framtid Fittja" och Fittjas utvecklingsprogram
3. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, och socialnämnden; Det behövs bättre resultat i uppsökande verksamhet och mer strukturerade förebyggande insatser för att skapa socialt tryggt uppväxtmiljö till barn och ungdomar

Denna analys utgår från huvuduppgifterna i Fittjas utvecklingsprogram

Kvinnor och män i Fittja har ett arbete som ger dem en trygg ekonomi

Förvärvsfrekvensen och medelinkomsten har ökat i Fittja under de senaste åren. Fittja avviker med en starkare utveckling av sysselsättningen än övriga områden. Kvinnors förvärvsfrekvens är lägre än mäns men gapet minskar.

Andelen av Fittjaborna som har minst en 3-årig högskoleutbildning ökar men är fortfarande låg. En stor del av de ungdomar som har svårast att skaffa sig ett arbete har inte fullföljt en gymnasieutbildning. Utbildning, arbetserfarenhet och ett brett nätverk är de viktigaste faktorerna för att öka chanserna till att få arbete.

Marknaden intresserar sig för att bygga och bygga om i Fittja. Det finns ett tryck att få vara med om att bygga ut staden men också att ta hand om miljöprogrammets kvaliteter. Dessa byggnadsprojekt kopplas bland annat till arbetsmarknadsinsatser. Stadsutvecklingen i Fittja kan skapa praktik och jobb för dem som står utanför arbetsmarkanden. Arbetsmarkands -vuxenutbildning bör jobba nära Fittja och knyta EU-projektet BASUN till det som ska ske kommande år.

Fittja är en bra stadsdel för förskolor, skolor och lärande

Fittjaskolan Botkyrka Norra (förskoleklass- 9 årskurs) fortsätter med ett förändringsarbete som de påbörjade 2012. Skolan fokuserar på att stärka och utveckla elevernas lärande identitet med hjälp av aktuell forskning.

Skolan är den bästa skyddsfaktorn för barn och ungdomar. För att kunna lyckas med det kombinerar Fittjaskolan utbildningen med värdegrundsarbete som ingår i läroplanen. I de senaste åren har personalen observerat att kränkningar och en våldsam språkanvändning har ökat bland eleverna. Detta stämmer väl med resultatet av ungdomsenkäten. Trivsel hos eleverna som går i 9:an har sjunkit något sedan 2010 och oro för att utsättas för brott i skolan har ökat bland pojkar sedan 2008. Skolan har börjat i samarbete med en organisation som heter Non Violence genomföra ett tre årigt projekt fr.o.m. september 2015. Projektet heter Schools for Peace som riktar sig till skolor och elever och stödjer lärare att implementera värdeövningar i klassrummet.

Tallidsskolan (förskoleklass-6 årskurs) arbetar medvetet för att öka barnens kunskaps nivå samt deras självförtroende. Skolans devis är "jag vill, jag kan, jag drömmer, jag vågar". Skolan har duktiga pedagoger som tror att de kan/ska göra skillnad för elever. Skolans goda resultat visar att skolans pedagogik fungerar utmärkt. Tallidsskolan har en trist utemiljö, en sliten sporthall och saknar idrottsytor. Trots det goda arbetet i Fittjas skolor finns det många som väljer (ca 50 %) att gå i skolan utanför Fittja. Det är viktigt att kommunicera med det civila samhället och använda deras kanaler för att marknadsföra skolorna.

Andel elever som är behöriga till gymnasiet har gått upp och ner under åren 2011-2015. Det är svårt att kunna se en positiv eller negativ trend under denna period. Vi behöver veta vad som ligger bakom detta.

I Fittja mår pojkar, flickor, män och kvinnor bra och tar plats i och utanför Fittja

När det gäller att skapa goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar finns aktiviteter och olika samverkansformer både i Fittja och på den centrala nivån inom kommunen. Det finns nätverksgruppen, kraftsamling och sociala insatsgrupper. En bättre samordning borde eftersträvas för att på bästa sätt kunna använda resurserna.

Flera aktörer som är i rörelse i området upplever ett ökat synligt narkotikabruk i de offentliga rummen och i bilar som rör sig i området. Detta stämmer väl med resultatet av ungdomsenkäten. Ca 65 % av pojkar och 40 % av flickor som går i åk 9 i Fittja upplever att detta påstående ”Det finns personer som säljer narkotika i bostadsområdet” stämmer bra. Utanför T-banan, portar och garage är platser som används både för försäljning och bruk av narkotika – något som även lockar ungdomar från andra områden. Till stor del är det äldre ungdomar samt unga vuxna som syns i denna narkotikaproblematik. Befintlig kunskap om gruppen som använder narkotika är otillräcklig, speciellt vilka yngre det är som börjar med bruk eller försäljning. Det behövs mer uppsökande verksamhet som kan fånga de yngre i en tidig fas.

Ungdomsenkäten, skolenkät för elever i åk 9 och åk 2 på gymnasiet som utförs vart annat år, visar att graden av informell social kontroll är låg i Fittja. Det är många ungdomar som upplever att vuxenvärlden är passiv och inte reagerar/agera när det pågår ett brott i deras område. Det är bara ca 30 % som tror att en vuxen skulle ingripa vid försäljning av narkotika till ungdomar. Mindre än hälften av ungdomarna tror att deras föräldrar skulle få reda på om de gjorde något olagligt, och ungefär lika många vet om att det finns personer som säljer narkotika i bostadsområde. Området har också ett relativt lågt engagemang i fritidsaktiviteter, föreningsliv eller annan fysisk aktivitet bland ungdomarna. Vi behöver med ett systematsikt arbete lyfta fram de goda förebilderna i Fittja och med deras hjälp förstärka tilliten till vuxenvärlden och framtidstro hos ungdomar.

Fittja lockar människor

Fittja är ett område präglad av stor mångfald. De boende i området kommer från 52 länder och talar 47 olika språk. Utflyttningen har legat mellan 16-12 % under 2000 talet. Fittja hade ett flyttunderskott med 85 personer under år 2015 (1102 personer flyttade in och 1204 personer flyttade ut). Om man tittar närmare på flyttningsnettot kan vi observera ett positivt flyttningsnetto från utlandet med 140 personer. Eftersom de flesta som kommer från utlandet tillhör flyktingsgruppen eller anhöriginvandringen är de i behov av att introduceras i det nya samhället.

Positivt och som en drivande faktor är att marknaden intresserar sig för att bygga och bygga om i Fittja. Det finns ett tryck att få vara med om att bygga ut staden men också att ta hand om miljonprogrammets kvaliteter. Det pågår nya långsiktiga projekt som ska ske över 10 år. Botkyrkabyggen har påbörjat renovering och omdaning av sina lägenheter i Fittja. Upprustning av Fittja centrum har påbörjat och detta innebär bland annat 380 nya lägenheter, fler handelslokaler i Fittja centrum, en ny konsthall och äldreboende.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bör samordna och binda ihop dessa projekt med helhetssyn och följa upp dem inom programförslaget ”Framtid Fittja” och Fittjas utvecklingsprogram.

Trygghet i den offentliga miljön och bostaden

Enligt medborgarenkätundersökningen som kommunen gör årligen har trygghetskänslan hos befolkningen ökat från 36 % till 42 % om man jämför år 2011 med år 2015. Trots den positiva ökningen är trygghetskänslan låg i Fittja. För hela Botkyrka är siffran är 57 %.

Nedskräpningen och skadegörelsen som är ganska omfattande skapar otrygghetskänsla hos många. En ren och välskött plats minskar risken för nedskräpning och förstörelse, och närvaron av människor skapar trygghet. Det är därför viktigt att skapa naturliga mötesplatser och offentliga miljöer där människor vill vistas. Det är också viktigt att eftersträva en mix av människor eftersom det erfarenhetsmässigt blir otryggt om en grupp tillåts dominera det offentliga rummet, det gäller framför allt om det handlar om unga män.

Det behövs mer aktiviteter och fotfolk som polis, områdessekreterare, fritidsledare och föräldrar på våra gator och på befintliga mötesplatser för att öka trygghetskänslan hos befolkningen. Områdesgruppen genomförde, i samverkan med polisen och civilsamhället, ett förebyggande arbete för att bromsa den negativa utvecklingen på Fittja torg under våren. Polisens och andra aktörers närvarande på Fittja torg under några dagar som erbjöd aktiviteter och samhällsinformation gjorde torget till en mer levande och trygg plats.

För att kunna fortsätta med detta arbete krävs en karafsamling från alla aktörer och kreativa arbetsmetoder. Vi behöver skapa en organisationsstruktur och ett arbetssätt som fungerar i det vardagliga linjearbete, är långsiktigt och kunskapsbaserat och har sitt fokus på situationell prevention*.

*Situationell brottsprevention handlar om att minska tillfällena till brott och skapa levande, attraktiva och trygga inbjudande miljöer.

Analys från områdesgruppen i Alby

Medskick

1. Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen: Börja planera för ökad kapacitet i Albys skolor.
2. Socialnämnden, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden: Kartläggning och effektiv samverkan behövs kring unga vuxna 20-24 år i Alby som varken arbetar eller studerar.
3. Kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden, arbetsmarknad och vuxenutbildningsnämnden: Alby stadsbyggnadsidé behöver uppdateras. Den uppdaterade stadsbyggnadsidén bör bl.a. innehålla riktning mot att underlätta näringslivsetablering i Alby. Den fysiska miljöns gestaltning som trygghetskapande, inte minst för kvinnor, bör genomsyra idén. Den samordning som finns kring genomförandet av stadsbyggnadsidén behöver stärkas.

Analysens rubriksättning följer Alby utvecklingsprogramms utpekade huvuduppgifter.

Skapa bra uppväxtvillkor för flickor och pojkar

Framgångsrikt långsiktigt arbete bygger på att ständigt skapa positiva spiraler. Albys hjärta är en källa till positiva spiraler. Det nystartade arbetet för att skapa ett ungdomsråd kommer att leda till andra positiva effekter. Samtidigt är synligare narkotikaproblem i Alby C och rekryteringen av allt yngre till kriminalitet en källa till oro. Debutåldern för brottslighet för pojkar i Alby är så låg som 7 år, enligt ungdomsenkäten. Det ökar risken att allt yngre rekryteras till gängkriminalitet.

Resultatförbättring på Grindtorpsskolan

I tidigare analyser har områdesgruppen uttryckt oro för Grindtorpsskolans resultat. I år kan vi glädjas åt den positiva utvecklingen som innebär att andel behöriga till gymnasieprogram har ökat från 35 procent år 2012 till 80 procent 2016. Likaså genomsnittliga meritvärdet som ökat från 135 år 2014 till 220 år 2016. Vi måste kommunicera denna positiva utveckling med föräldrar och närsamhället.

Ungdomsenkäten ger hopp men också oro

Undersökningen bland årskurs 9 visar att unga i Alby har lägre konsumtion av tobak och alkohol samt prövat narkotika eller haft möjlighet att pröva i mindre utsträckning än både Botkyrka och länet. Det ger hopp, inte minst mot bakgrund av att bruk och handel av narkotika upplevs har ökat eller blivit synligare det senaste året kring Alby C. Fortsatt fokuserat arbete behövs för att hålla nivåerna låga. Likaså, fortsatt intensivt arbete för att rensa Alby C från narkotika. Som en central plats har Alby C strategisk betydelse för tryggheten i Alby.

Upplevelse av trygghet är lägre i Alby bland unga, inte minst bland flickor. Andel flickor som inte vågar gå ut på kvällen p.g.a. oro för att utsättas för brott är nästan dubbel så stor i Alby som Botkyrka och länet. Genusperspektivet måste vara ännu mer närvarande i satsningar och prioriteringar som verksamheterna och områdesgruppen gör med syfte att förbättra tryggheten för kvinnor.

Vuxenvärlden kan skapa trygghet och ha en normerande roll i relation till unga i Alby. Tyvärr visar ungdomsenkätens svar att ungas tillit till att vuxna skulle ingripa vid brott (försäljning av narkotika, slagsmål eller rån) är lägre i Alby jämfört med Botkyrka och länet. Den relativt nystartade nattvandringen med "Albys mammor" är bland de insatser som förhoppningsvis kommer att få positiv effekt.

Tilliten till att de vuxna ska ingripa vid brott är låg hos unga i Alby. Den nystartade nattvandringen med Albys mammor, som komplement till ordinarie nattvandring är därför viktig.

Skapa bättre jobbchanser för kvinnor och män

De strukturella faktorerna som påverkar Albys position i statistiken över förvärvsfrekvens och inkomst och som områdesgruppen tagit upp i tidigare analyser gäller fortfarande. Långsiktig positiv nettoflytt från utlandet och befolkningssammansättning med en stor andel invånare med ursprung i Afrika hör till dessa faktorer. Den långsiktiga utvecklingen i Alby har dock varit bättre än jämförbara stadsdelar i länet. Inkomstutvecklingen har varit positiv men gapet mellan rika och fattiga stadsdelar har ökat mer.

En instabil omvärld påverkar Sveriges ekonomi

Det går bra för Sveriges ekonomi men den positiva utvecklingen kan bromsas in eller – i värsta fall – djupdyka på grund av den osäkerhet som råder i omvärlden. Oförutsägbarheten i USA:s agerande när det gäller handel och säkerhet, Brexit och de populistiska strömningarna i Europa, som rider på främlingsfientlighet och EU-skepsis, riskerar en avmattning i världsekonomin som kommer att vara påfrestande för ett exportberoende land som Sverige. Globala trender får lokala effekter i snabbare takt än förut. Det innebär sämre förutsättningar för Botkyrka och Alby att lindra effekterna av missgynnande strukturella förutsättningar.

Utbildningsnivån är relativt låg i Alby. Andelen med gymnasial eller minst 3-årig eftergymnasial utbildning är något högre för kvinnor jämfört med män, men totalt lägre i Alby jämfört med Botkyrka och mycket lägre än Stockholms län. Trenden är dock svagt positivt när det gäller eftergymnasial utbildning. När det gäller förvärvsfrekvens och inkomst tjänar män mer än kvinnor men Albys nivå ligger näst sist efter Fittja. Detta tillsammans med den demografiska utvecklingen som innebär att andel arbetande befolkningsgrupp minskar samtidigt som barn och äldre blir fler kan innebära att kommunens kostnader ökar snabbare än intäkterna.

Unga vuxna behöver fortsatt stöd

Andel unga 20-24 år som varken arbetar eller studerar är högst i Alby (36 procent för män, 35 procent för kvinnor – 2014 års statistik). Andelen har ökat för män men minskat för kvinnor något sedan 2013. Samtidigt väntar flera nyanlända på besked om uppehållstillstånd. Unga nyanlända som får uppehållstillstånd kan påverka statistiken negativt. Mörkertalet kan vara stort, inte minst som resultat av att asylsökande som får avslagsbeslut på sin ansökan väljer att stanna kvar i Sverige olagligt.

Det finns idag många olika former av arbetsmodeller eller samverkansformer kring arbetet med unga. Allt från kraftsamling, nätverksgrupper, BASUN-projektet, ungdomsambassadörer till YAP (Youth Advocate Programmes). Utan en samordning mellan våra insatser, en samordning som bygger på behov hos målgruppen, kan vi inte få de nyttoeffekter vi önskar. Av de 48 ungdomar som var aktuella hos YAP-projektet var enbart 5 bosatta i Alby i slutet av september. Av statistiken och iakttagelser att döma är behovet större och effektiviteten kan och bör öka.

Med krympande resurser och allt större behov är utmaningen att hitta nya, effektivare arbetssätt. En processororienterad organisation som utgår från behovet hos målgruppen, medborgaren, är rätt svar på denna utmaning.

Förnya stadsmiljön

Alby växer – det innebär utmaningar och potential

Det byggs för fullt i Alby. Den nya förskolan Tranan invigs i februari, påbörjad upprustning av Alby C och byggnation på Tingstorget där försäljningen av det andra huset har börjat är några exempel. Markanvisningstävlingen för koloniområdet pågår i skrivande stund. Försäljningen av det första huset i Tingstorget indikerar att efterfrågan är fortsatt stor och ger hopp om att även de kommande nybyggda bostäderna ska hitta en köpare. Det kommer innebära flera tusen nya invånare de närmaste åren i Alby. Det ställer stora krav på kommunen att öka kapaciteten i skola, förskola och fritid samtidigt som kvalitetsnivån höjs. Skolan har redan fullt när det gäller de lägre årskurserna och kan inte ta emot nya elever. Samordningen mellan exploatering och planeringen av nya bostäder, befolkningsprognos och framför allt utbildningsförvaltningens långsiktiga planering måste bli bättre.

Den ekonomiska osäkerheten som nämndes tidigare i analysen kan få effekter på bostadsmarknaden. Om efterfrågan på bostäder minskar och de nybyggda bostadsrätterna i Alby blir svårsålda påverkas Albys attraktivitet som stadsdel. Vi behöver därför vara varsamma och påbörja ny exploatering i en genomtänkt synkning med efterfrågan.

Samordningen kring Alby stadsbyggnadsidé har varit en viktig framgångsfaktor för genomförandet av idén och behöver stärkas. Stadsbyggnadsidén behöver dock uppdateras eller kompletteras för att fortsatt fungera som drivkraft i utvecklingen av Alby. En stad behöver både bostäder, mötesplatser, konst, verksamheter och näringsliv. Stadsbyggnadsidén behöver kompletteras med en plan att locka näringslivet till Alby genom att bereda mark och underlätta etablering, inte minst för att öka arbetstillfällena i närheten av det arbetsutbud som finns i stadsdelen.

Den fysiska gestaltningens betydelse för upplevelse av trygghet, inte minst för kvinnor, bör genomsyra den uppdaterade stadsbyggnadsidén för Alby.

Utveckla Albys identitet

Bilden av Alby skapas och återskapas dagligen

Bilden av en stadsdel får konkret effekt i vardagen. För de boende kan den betyda stolthet eller flyttbenägenhet, för hyresvärderna kan den innebära välskötta, uthyrda eller förfallna, tomma lägenheter, för byggherren lätt- eller svårsålda bostäder, för husägaren tusentals kronor vid en bostadsaffär.

De senaste 15 åren har bilden av Alby blivit mer nyanserad. Festivaler, lokala initiativ, Subtopia och Hangarens föreställningar, Albys hjärta och sist men inte minst fysiska satsningar som folkhälsoparken och nu pågående byggnation på Tingstorget har haft positiv effekt. Den positiva bilden existerar dock parallellt med en fortsatt onyanserad bild av Alby, som ibland blir den dominerande bilden. Den livnär

Analys från områdesgruppen i Tullinge

Medskick

1. Samhällsbyggnadsnämnden. Det är viktigt att få en trafikstrategi på plats. Det underlättar arbetet med klimatfrågan, särskilt när det byggs så mycket.
2. Kultur och fritidsnämnden: Det finns ett skriande behov av mötesplatser i Tullinge särskilt inom kultursektorn. Det är en utmaning som har koppling till befolkningsutvecklingen och är viktig för ungas välmående och för hemkänslan.
3. Kultur och fritidsnämnden, socialnämnden, och utbildningsnämnden måste planera aktiviteter för fler flyktingbarn och andra asylsökande.

I framtagandet av analysen har områdesutvecklaren tagit fram ett grundmaterial. Därefter har utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen samhällsbyggnadsförvaltningen, polisen och representanter för civilsamhället under en workshop bidragit med egna analyser.

Rubriksättningen följer Tullinge utvecklingsprogram

Säkra och utveckla Tullinges kvaliteter

Att bevara och utveckla stadsdelskänslan i en tid av stor inflyttning är en utmaning. Vi måste bygga förtroende, hemkänsla och en naturlig koppling till hela Botkyrka både bland gamla och nya Tullingebor. Med satsningen på fler bostäder och bättre trafiklösningar tas stora steg mot ett mer attraktivt Tullinge centrum. Det öppnar nya möjligheter att ytterligare stärka centrumets viktiga roll som identitetsskapande samlingsplats

Inflyttningen till Riksten fortsätter. Befolkningen ökar och det kommer att ställa krav på utbyggd kommunal service. Områdets profil lockar barnfamiljer och efterfrågan på förskolor och skolor blir hög under överskådlig tid. Riksten står i ett tröskelläge när det gäller samhällsservice. Det är hög tid att planera för eventuella investeringar i eftermiddagsverksamhet för 10-12 åringar. Även fritidsgårdar kommer snart att bli aktuellt och kan kräva investeringar. I tider där behoven ökar och resurserna minskar är det viktigt att planera investeringar i tid.

Skolan är en viktig arena i arbetet med att ungdomarna tar ansvar för sin hälsa och blir stärkta i att göra rätt val för sin framtid. Föräldrar är en viktig målgrupp i det här arbetet. Socialtjänstens förebyggande arbete mot alkohol- och droganvändning tillsammans med skolan kräver uthållighet och kontinuitet. Tobak är en inkörsport till droger varför arbetet mot rökning också är viktigt. Nattvandrare, föreningar och grannsamverkare måste också uppmuntras till att orka jobba uthålligt med ungdomars hälsa. Under 2015 har Tullinge fått ca 90 stycken nya ensamkommande barn. Flera av de placerade är från andra kommuner. Dessutom ett 40-tal tämligen nyanlända Botkyrkabor med uppehållstillstånd.

Utveckla dialogen med Tullingeborna

Dialogen och informationen är viktig i Tullinge. Särskilt när det gäller stadsutvecklingen.

Det är viktigt att dialogen kommer igång tidigt i en beslutsprocess och att vi når ut till många med den. Det är, trots våra ambitioner och framsteg, många som inte känner att de har fått vara med och tycka till. Början på en bra dialog är information och där brister det resursmässigt eller möjligen strategiskt idag.

Det är viktigt att skapa ändamålsenliga mötesplatser. Det är en stor brist på exempelvis mötesplatser för kulturverksamheter. En iakttagelse är att det kommer ofta in personer på medborgarkontoret som söker lokaler för sin verksamhet.

Kommunens arrangemang, som nyinflyttarträffar, öppna hus, informationsmöten sprider information och skapar hemkänsla, men formerna behöver ständigt utvecklas. Att bättre nå ungdomar och småbarnsföräldrar är en utmaning.

Tyvärr har andelen som tycker att de får ett bra bemötande från kommunens medarbetare sjunkit sedan 2011 och ligger nu under kommungenomsnittet. Det kan möjligen bero på diskussionen om Idéhuset och bör mötas med fortsatt satsning på information och tidig dialog.

Gör det möjligt att leva klimatsmart

Det är ingen självklarhet i ett område som är lika stort som hela norra Botkyrka och med knappt hälften så många invånare att kunna leva klimatsmart. Tullingeborna konsumerar mycket fossila bränslen. Långa avstånd i stadsdelen och den glesa kollektivtrafiken gör att många familjer har flera bilar. Tullingeborna är dock mottagliga för information om hur man kan leva klimatsmart varför informationskampanjer i kombination med fysiska förbättringar, tätare kollektivtrafik och andra åtgärder som stimulerar till andra transportval än bilen är en framkomlig väg.

Kommunen måste också skaffa sig en trafikstrategi och riktlinjer för hur man planerar resande som leder till ett minskat fossilbränsleanvändning. Det kommer att underlätta utvecklingen nu när våra ansträngningar riktar sig mot Botkyrka som plats.

När det gäller kollektivtrafiken i och till och från Tullinge går det inte framåt utan snarare tvärtom. Det går inte att ta sig med en och samma buss från norra delen av Tullinge till södra om man ska till sin träning på Brantbrink. Då blir det lätt att man tar bilen. Detta är som att kunna ta sig med en buss från Fittja till Brunna IP, vilket går fint. Det tar två timmar att åka kollektivt till och från Alby för att delta i en aktivitet. SL räknar passagerare. Få passagerare ger ingen utbyggd trafik, = kollektivtrafiken är inte attraktiv = många Tullingebor väljer att köpa ytterligare en bil. För ungdomar och äldre är kollektivtrafiken det viktigaste transportmedlet. Väl utbyggda gång- och cykelvägar och cykelpooler är också viktigt. Tittar man närmare på cykelavstånden i området så är de korta. Exempelvis är det bara ett par kilometer mellan Riksten och Storvretsbadet om det fanns en gen cykel- och gångväg. Fler cykelställ vid stationen och bättre skyltning av gång- och cykelvägarna är exempel på sådant som skulle stimulera till mer cykling.

Det är viktigt att få bra förbindelser till och från Riksten både för boende och personal till våra verksamheter i Riksten. En enkät med åtföljande fokusgrupp har gjorts i Riksten för att få kunskap om Rikstensbornas resvanor. Resvaneundersökningen ger ett underlag för att rätt åtgärder framöver. Arbetet har inletts och kräver aktiv medverkan av förutom samhällsutvecklingsenheten på kommunledningsförvaltningen även gata-parkenheten och miljöenheterna på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Kommunen behöver göra en kampanj för att minska skjutsandet med bil till skolan. Rektorn på Rikstensskolan bedömer exempelvis att det är över 200 bilar som släpper av barn vid skolan varje morgon.

Analys och kommentarer till områdesstatistiken

Befolkning

2015 var befolkningen 18 538 invånare. Mellan åren 2005 och 2015 har befolkningen ökat med ungefär 20 procent. Den största orsaken till befolkningsökningen är inflyttningen. Den största inflyttningen sker från övriga delar av länet.

Andelsmässigt är det åldersgrupperna 20-24 och 65-79 som har ökat mest, med runt 30 procent. När det gäller 20-24 åringar kan det bero på svårigheten att hitta bostad vilket har ökat kvarboendet. När det gäller ökningen av 65-79 åringar är analysen att den åldersgruppen ökar generellt.

Andelen Tullingebor födda utomlands är 17,4 procent vilket är något lägre än jämförbara kommuner i Stockholmsområdet och långt under genomsnittet för Botkyrka.

Många bor stort – andelen hyresrätter ökar

I Tullinge bor de flesta i stora bostäder – mellan 53-57 procent bor i fyrarummare och uppåt. De flesta äger sin bostad, det vill säga bor i eget hus eller i bostadsrätt. Andelen hyresrätter har ökat mellan 2006 och 2011 från 8,8 procent till 11,6 procent, helt i överensstämmelse med utvecklingsprogrammet och andra strategiska dokument för bostadsplanering.

Tullinge är genomsnittligt i ett stockholmsperspektiv

Det flesta i Tullinge jobbar inom företagstjänster, vård och omsorg, handel samt utbildning. Den minst vanliga branschen är hotell och restaurang. Tullingebor mellan 20-64 år tjänar 87 100 kronor mer om året än Botkyrkaborna gör i snitt. Medelinkomsten låg 2013 på 359 500 kronor och det är lågt i relation till exempel Danderyd där den årliga medelinkomsten 2012 var 529 000 kronor. I ett stockholmsperspektiv är Tullinges värden för förvärvsfrekvens, utbildning, inkomst etc. relativt genomsnittligt.

2015 var andelen arbetslösa i Tullinge 1,6 procent. Bland ungdomar mellan 18-19 år var dock 3,9 procent arbetslösa att jämföra med Fittja 3,6, Hallunda Norsborg 4,1 och 4,4 procent i kommunen som helhet. Arbetslösheten bland män är högre än bland kvinnor och skillnaden mellan könen ökar sedan 2002.

Utbildning

Utbildningsnivån är hög i Botkyrkaperspektiv. 2014 hade 46 % av Tullingeborna eftergymnasial utbildning, en stadig ökning sedan 2001. Tullinge ligger nästan i paritet med länets 47 %.

Gymnasiebehöriga

Falkberg 87,0 %

Trädgårdsstad 96,4 %

Lärartätheten ligger på runt 14 elever/lärare.

Folkhälsa

Ohälsotalet låg 2015 på 18,2 sjukdagar/person. Det är en ökning från 2014, men den långsiktiga trenden är sjunkande. Kvinnor i Tullinge har nästan 50 sjukdagar fler än männen. Ökande ohälsotal är en trend i hela landet. Den största utmaningen för Tullinge vad gäller folkhälsan är ungdomarnas alkohol-, spel- och droganvändning. Allt färre använder narkotika, tobak och alkohol. Vi ligger under länsnittet men högt i Botkyrkaperspektiv.

Graden av informell socialkontroll upplevs vara bäst i Botkyrka, men trenden är sjunkande. Debutåldern för ANT stiger stadigt i Tullinge. Däremot sjunker debutåldern för brott över tid. Det är en påtaglig skillnad mellan pojkar och flickor om en vuxen skulle ingripa vid våld eller brott. Flickorna tror mer på att vuxna ingriper.

Attraktivitet

Andelen som trivs och är trygga i Tullinge är stor. Närheten till både storstad och naturmark är förmodligen anledningen till trivseln. Tryggheten kan bero på, god social kontroll och engagemang i sitt närområde

Känslan av trygghet i Tullinge är stor och befogad.

Analys från områdesgruppen i Hallunda-Norsborg

Medskick

4. Arbetsmarknad och vuxenutbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden. Vi ser framför oss att den nya mötesplatsen för unga vuxna i Hallunda/Norsborg, kan med sitt innehåll möta även de boendes behov av meningsfull sysselsättning oavsett ålder och kön. Vägledning & rådgivning inför utbildnings- och yrkesval men också som en mötesplats som är stimulerande, öppen för alla och flexibel till sitt verksamhetsinnehåll. Framtaget av kommun, medborgare, ideella organisationer m fl. i samverkan, för en balanserad tillgång till aktiviteter, nätverksbyggande och livslångt lärande.
5. Utbildningsnämnden. Vår analys visar att mer jämlika och likvärdiga skolor är vägen ur utsattheten så vårt medskick är att arbetet med en attraktiv fysisk och psykosocial arbetsmiljö fortsätter och intensifieras. Fortsatt arbetet för att bli en bättre arbetsplats för lärare och elever.
6. Socialnämnden, utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt polisen. I samverkansöverenskommelsen mellan Botkyrkapolisen och Botkyrka kommun är ett av tre fokusområden att samverkan ska fortsätta att utvecklas mellan parterna. Vårt medskick till nämnderna är att samverkansöverenskommelsen förankras i de olika förvaltningarna så att detta blir en del av det dagliga arbetet. Vi vill utveckla samverkan med polisen samt samverkan inom kommunen för barn och unga utifrån den nya samverkansöverenskommelsen.

Analys

Stadsdelsanalysen ger en lägesbeskrivningen av området och i år har den framtagits utifrån det utvecklingsprogram som snart är klart och dess preliminärt formulerade huvuduppgifter: förnyad stadsmiljö, starkare samspel och hemkänsla, jämlikare och tryggare uppväxtvillkor och starkare ekonomi och levnadsnivå. Den politiska behandlingen av utvecklingsprogrammet påbörjas 2017.

Förnyad stadsmiljö.

Hallunda-Norsborgs fysiska miljö har både långsiktiga genomgripande behov och kortsiktiga behov som är förknippade med löpande underhåll. Det är fortfarande så att det saknas mötesplatser för både unga vuxna och seniorer. Nya mötesplatser skulle kunna vara ett sätt att arbeta med så kallad situationell prevention t.ex. genom att få mer folk i rörelse på otrygga platser eller helt enkelt bygga bort dem. Ett exempel på detta arbete är det som områdesgruppen har genomfört i år, genom en ny uteplats för fritidsgården Musikhuset och en ombyggnad av korsningen utanför fritidsgården och Karsby International School. Resultatet är en tryggare fritidsgård samt en korsning som respekteras av både bilister och de gående, med ökad trygghet.

Bygga fler och attraktiva bostäder är också en röd tråd i det som avses vara viktigt i området för att kunna behålla våra medborgare (genom bostadskarriär) samt vara attraktiva för andra nyinflyttade. Trygghet kring Norsborg centrum, belysning, skötsel av grönytor och trafik hinder är också ett sätt att öka tryggheten och därmed attraktiviteten i området.

Ett problem som återkommer i trygghetsvandringarna, i vår analys av områden och i dialog med medborgarna är otryggheten som upplevs i Hallunda-Norsborg på kvällarna. År 2014 var det endast 42 % av Hallunda-Norsborgborna som kände sig trygga i området. En bidragande orsak är att det saknas en avtalad tid för garantiåtgärder som t.ex. vid reparationer av belysningen i området, så det hör inte till

ovanligheterna att vissa områden är släckta på kvällen under längre perioder. Vidare har en rapport lämnats in till samhällsbyggnadsförvaltningen som har gjorts av Grannsamverkan, där häckar och buskage har inventeras i stadsdelen. Höga och vildvuxna häckar anges både av grannsamverkan och av medborgare som en otrygghetsfaktor då de begränsar sikten på gång och cykelvägar. Problemet är som störst kring de flertal parkerna i området där en åtgärd skulle kunna vara att gallra bland trädkronorna.

En annan stadsmiljöproblematik är Hallunda centrum och Norsborgs centrum. Hallunda centrum har upplevt en trend där företag flyttar bort och lokaler står tomma. Sedan 2012 har Hallunda centrum fortsatt i konkurs och det var först för nu i november som centrumet äntligen är sålt till en ny ägare. Framtida utvecklingen kommer att visas under 2017 och då är det ytterst viktigt med en dialog med de nya ägarna inte minst genom områdesutvecklaren. Norsborg centrum brottas med en rad problem kopplade till trygghet och bristande underhåll som gör att kundunderlaget minskar. På kvällen känns centrumet helt övergivet och domineras av grupper av unga vuxna som uppfattas som störande. En försäljning är dock igång enligt centrumsägaren och en förändring kan vara möjligt redan år 2017.

Starkare samspel och hemkänsla.

I Hallunda-Norsborg finns ett antal mycket resursstarka föreningar. Deras respektive medlemsbas består till största delen av en viss etnisk eller religiös gruppering. Interaktionen mellan etniska/religiösa föreningar eller ännu tydligare mellan dem och medborgare som inte tillhör någon av dem är låg. I praktiken har föreningarna blivit små skilda enklaver som inte har något större utbyte med medborgare som inte tillhör den egna gruppen.

Kommunen har en avgörande roll i att möjliggöra interaktion bortom dessa konstellationer. Under 2016 och med stöd av bl.a. områdesgruppen, Botkyrkabyggen och kultur- och fritidsförvaltningen, har flera gemensamma aktiviteter organiserats. Dessa har varit mycket populära och visat att det finns vägar att gå. Norsborgsdagen och En Kärlek Botkyrka samlade flera hundra besökare både på dagen och på kvällen. Valborgfirade arrangerades av Musikhuset vilket har väckt entusiasm hos ungdomarna att genomföra aktiviteten åter igen 2017 och i år blev det julmarknaden igen, denna gång i Hallunda centrum. Det är dock fortfarande svårt att få de olika aktörerna att engagera sig, inte minst skolorna i området. Detta behöver kommunen försätta utveckla och stimulera.

Under 2017 kommer kommunen påbörja planeringen av en ny mötesplats för unga vuxna i Hallunda och Norsborg. Detta är ett resultat av flera år av analyser och rapporter där behovet har uppmärksammas. Det är viktigt att under processen hitta en bra balans mellan fritidsaktiviteter och stöd till ingången till vuxenlivet. Det är också viktigt att skapa ytor som stimulerar kontakten mellan ungdomarna och andra åldersgrupper, inte minst seniorer i området.

Jämlikare och tryggare uppväxtvillkor.

När vi tittar på resultatet av ungdomsenkäten 2016 ser vi att Hallunda-Norsborgs ungdomar brottas med flera utmaningar för att nå en jämlik och trygg uppväxt. Drygt 10 % av ungdomarna upplever att deras framtidsmöjligheter är sämre gentemot andra i deras ålder (högre än både länet och Botkyrka kommun). Ungdomarna i Hallunda-Norsborg har föräldrar med lägre utbildning, vilket har ett starkt samband med både upplevd och faktiskt hälsa, samtidigt som de känner sig mindre trygga än kommunen i snitt. När det gäller trygghet är resultatet för tjejer ännu lägre (mindre än 50 % av flickor upplever sig trygga i området mot nästan 80 % av pojkarna). Över tiden har dessutom den upplevda sociala kontrollen minskat, med låg förtroende för myndigheterna och vuxna.

Eftersom det har funnits indikationer att förtroendet för blåljusmyndigheterna upplevs som lågt generellt och i synnerhet bland unga vuxna, har polisen under 2016 träffat medborgarna i stadsdelen genom kyrkorna, Norsborgsdagen och besök på exempelvis fritidsgårdar. Effekterna från Polisens omorganisation som trädde i kraft 2015 har inte riktigt satt sig än men förhoppningsvis blir effekten mer tydlig 2017. Trots det upplevdes 2016 av polisen, socialtjänsten och fritidsgårdar som något lugnare än tidigare år, med mindre vandalisering och skadegörelse, en trend som behöver övervakas även 2017.

Vidare behöver kommunen förstärka arbetet med förebilder, hedersproblematiken, mansnormen och andra värderingar som motverkar jämställdheten och jämlikheten i området. Skolorna, områdessekreterare och fritidsgårdar ska vara arenor för att engagera ungdomarna och föräldrarna i att skapa tryggare miljöer och bättre framtidsmöjligheter. Kommunen behöver också förstärka och vägleda lokala aktörer som vill stödja och involvera ungdomarna i sina verksamheter.

Starkare ekonomi och levnadsnivå.

Utvecklingsprogrammet som håller på att slutföras diskuterades tillsammans med medborgarna på dialogforum i slutet på oktober. Diskussionen förstärkte en hypotes att området är polariserad mellan köpstarka bostadsrättshavare i Hallunda och köpsvaga hyresgäster i Norsborg. Även om detta ändå är en förenkling av verkligheten är det viktigt att framtida stadsplanering i kommunen skapar mångfald i boendeformer: villor, bostadsrätter och hyresrätter ska blandas och berika området. Bostadskarriär är ett nyckelord som kommer upp alltjämt och det handlar om att bevara våra resursstarka medborgare och också bli mer attraktiva för nyinflyttade.

En annan viktigt uppdrag för kommunen de närmaste åren och inte minst under 2017 är att försätta stimulera ingången till arbetslivet genom jobbmöjligheter, sommarjobb, stöd till att starta eget företag och inte minst stöd till de befintliga små företagen som kan växa och frodas i kommundelen. Kurser i redovisning, ekonomi, marknadsföring och service kan vara en möjlig arbetsätt.

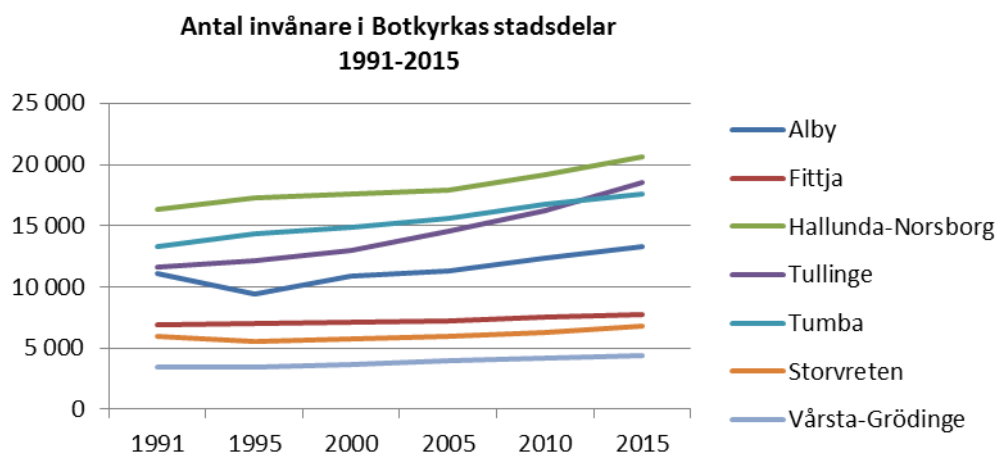

Statistikbilaga

Befolkning – utveckling sedan 1991

Sedan 1991 har Stockholms län växt med nästan 600 000 invånare, från 1 650 000 till 2 230 000. Botkyrka har ökat med drygt 20 000 invånare, från 69 000 till drygt 89 000. Under hösten 2016 passerade kommunen 90 000 invånare.

Samtliga stadsdelar inom kommunen har fått en ökad befolkning sedan 1991.

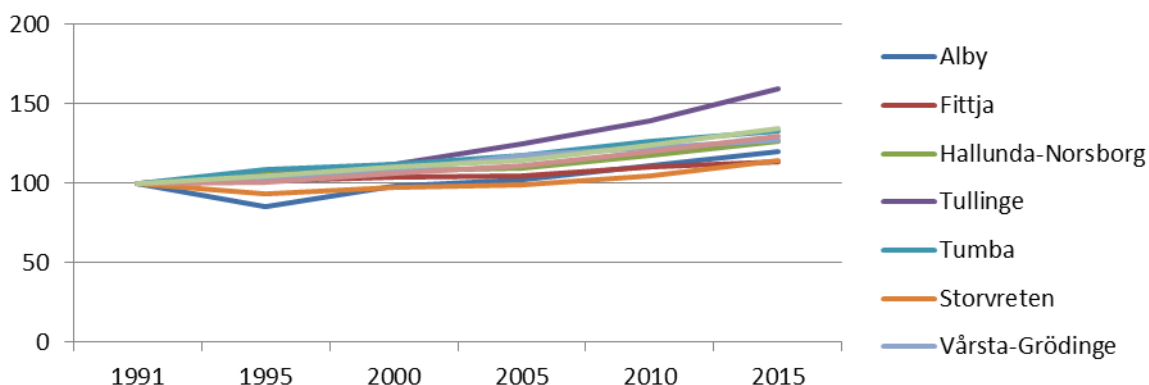

Men befolkningsutvecklingen skiljer sig från stadsdel till stadsdel. Tullinge har haft en mycket kraftigare befolkningsutveckling än någon av de övriga stadsdelarna. Det är den enda stadsdel som har ökat mera än Stockholms län, sett till ökningen som en andel av befolkningen 1991. Framför allt Fittja och Storvreten, men även Alby, har haft en betydligt svagare ökning än länet.

Befolkningsutveckling i Stockholms län, Botkyrka och kommunens stadsdelar 1991-2015, 1991=100

	1991	1995	2000	2005	2010	2015
Alby	100	85	98	102	111	120
Fittja	100	101	104	105	111	113
Hallunda-Norsborg	100	106	108	110	117	126
Tullinge	100	105	112	125	139	159
Tumba	100	109	112	118	126	133
Storvreten	100	93	97	99	105	115
Vårsta-Grödinge	100	102	108	118	122	128
Botkyrka	100	101	106	111	120	130
Stockholms län	100	104	110	114	124	135

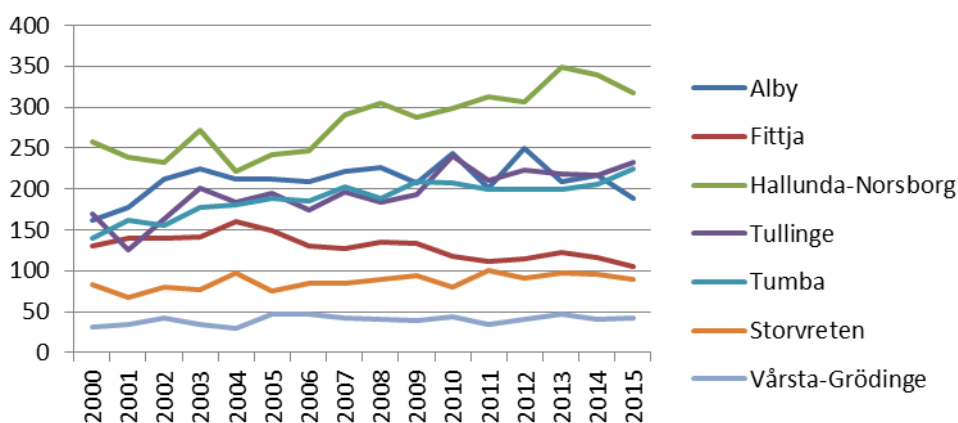
Befolkningsutveckling i Stockholms län, Botkyrka och kommunens stadsdelar 1991-2015, 1991=100

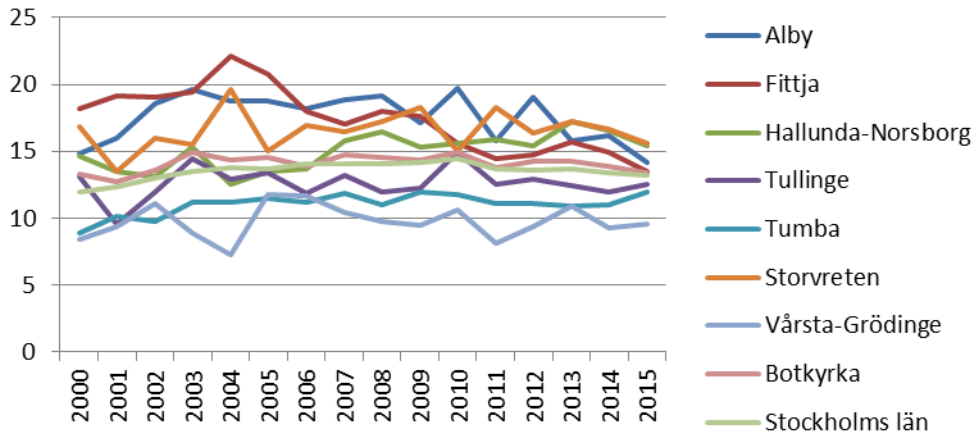
Barnafödande och dödlighet

Botkyrkas befolkning växer varje år genom att barnafödandet är högre än dödligheten. Flest antal barn föds i Hallunda-Norsborg. I relation till folkmängden föddes det 2015 flest barn i Storvreten och Hallunda-Norsborg. I dessa stadsdelar föds betydligt fler barn per 1000 invånare än i Stockholms län. Även Alby och Fittja hade ett högre barnafödande än länet. Tullinge, Tumba och Vårsta-Grödinge hade ett lägre barnafödande än länet.

Antal födda barn i Botkyrkas stadsdelar 2000-2015

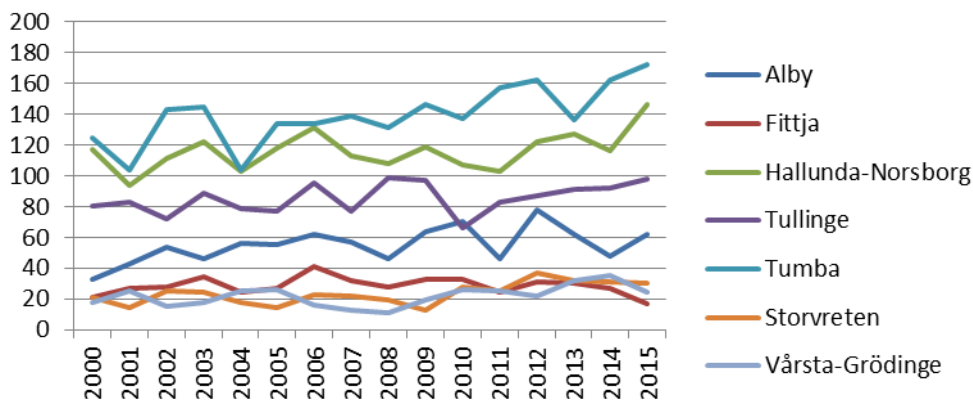

Antalet födda barn per 1000 av folkmängden i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2015

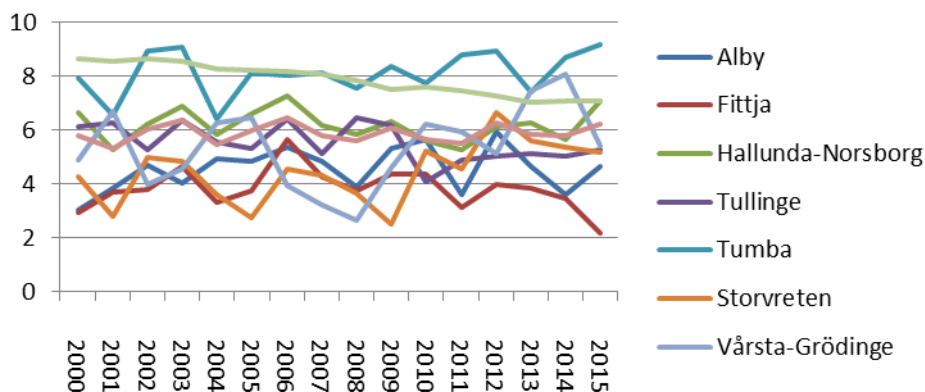
Antalet som dör har varje år under 2000-talet varit högst i stadsdelen Tumba.

Antal som dött i Botkyrkas stadsdelar 2000-2015

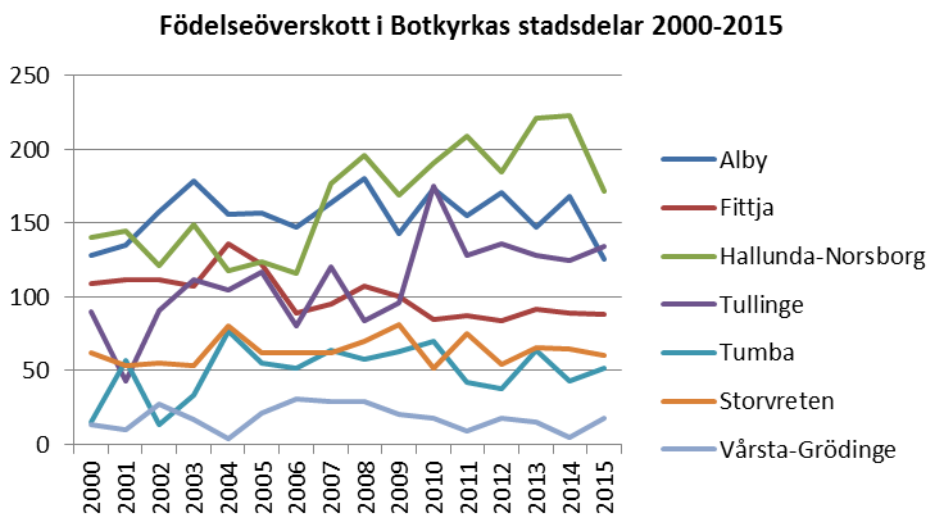

Även i relation till folkmängden har Tumba den högsta dödligheten. År 2015 var Tumba den enda stadsdelen i kommunen med en högre dödlighet än länet. Hallunda-Norsborg hade samma dödlighet som länet och de övriga en lägre dödlighet.

Antalet personer som dött per 1000 av folkmängden i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2015

Samtliga stadsdelar i kommunen har haft ett födelseöverskott (fler som fötts än som dött) varje år under perioden 2000-2015.

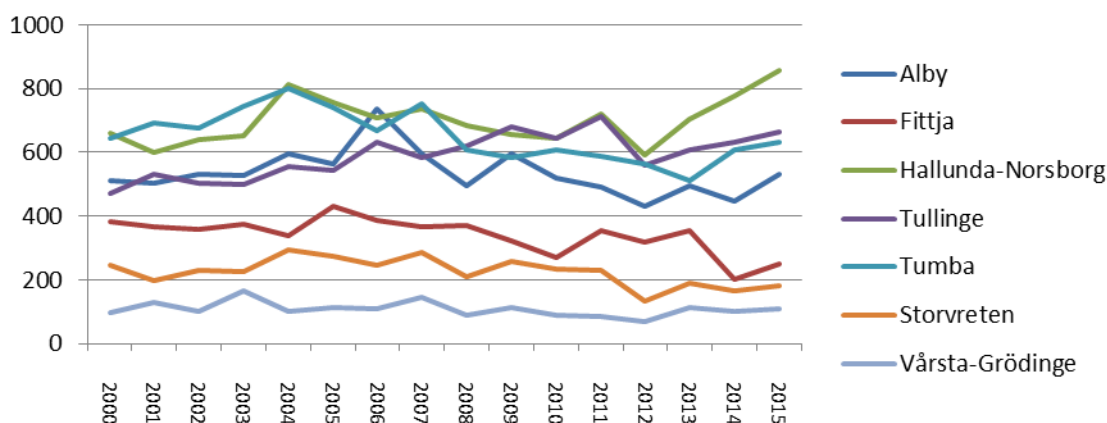
Flyttningar

Flyttningar kan dels ske inom stadsdelarna, dels som in- och utflyttning mellan stadsdelarna och omvärlden. Flyttningarna har under de flesta av åren under 2000-talet bidragit till en ökande befolkning, nämligen de år då kommunen haft ett positivt flyttnetto, alltså en situation där fler personer har flyttat in än som flyttat ut.

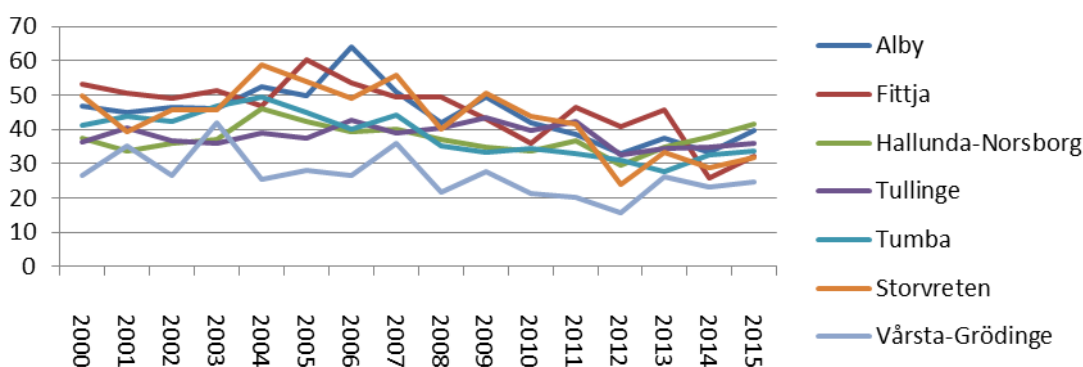
Flyttningar inom stadsdelen

Antalet flyttningar inom stadsdelen är störst i stadsdelarna med störst befolkning: Hallunda-Norsborg, Tullinge och Tumba. Sett i relation till folkmängden är flyttningar inom stadsdelen vanligast i Hallunda-Norsborg, Alby och Tullinge.

Antal flyttningar inom Botkyrkas stadsdelar 2000-2015

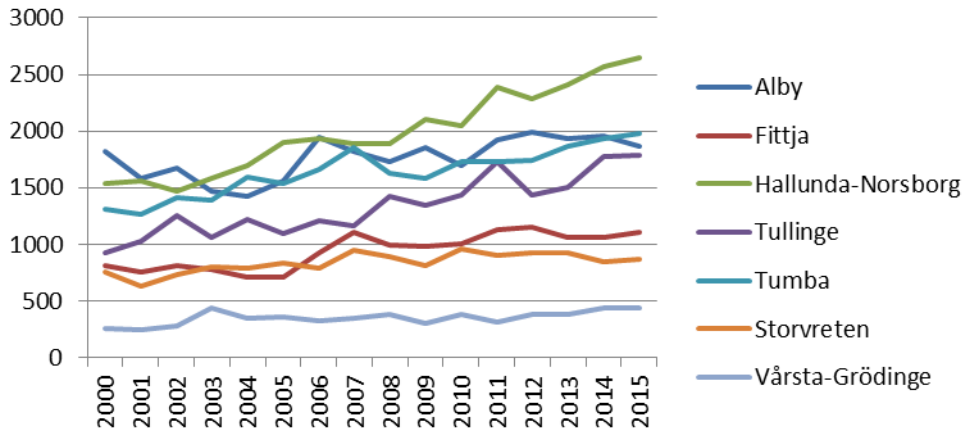
Antal flyttningar inom Botkyrkas stadsdelar per 1000 av folkmängden 2000-2015

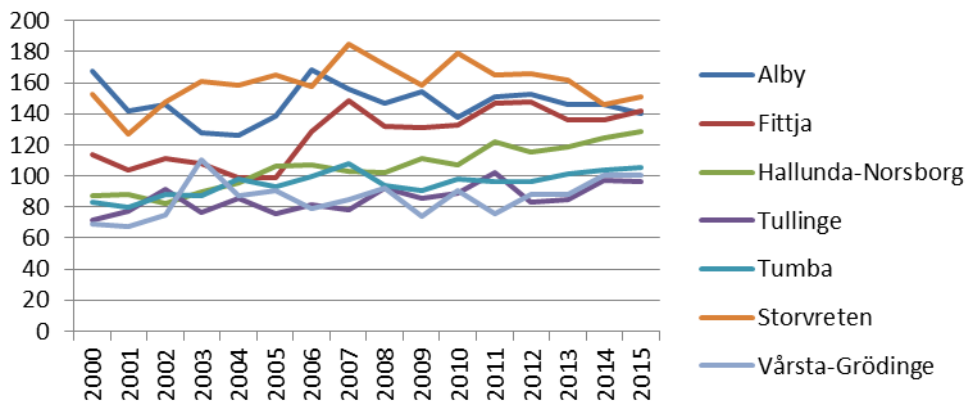
Inflyttningar

Antalet inflyttningar är störst i Hallunda-Norsborg. I relation till folkmängden är antalet inflyttningar högst i Storvreten, Alby och Fittja.

Antal inflyttningar till Botkyrkas stadsdelar 2000-2015

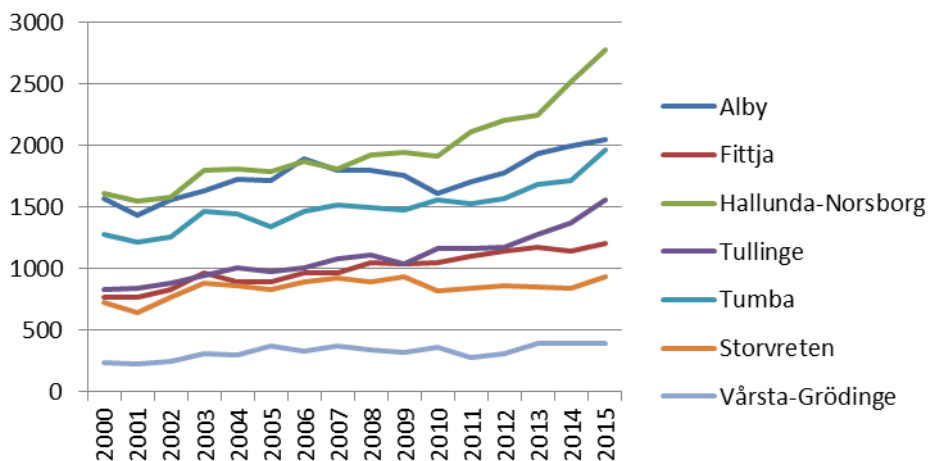
Antal inflyttningar till Botkyrkas stadsdelar per 1000 av folkmängden

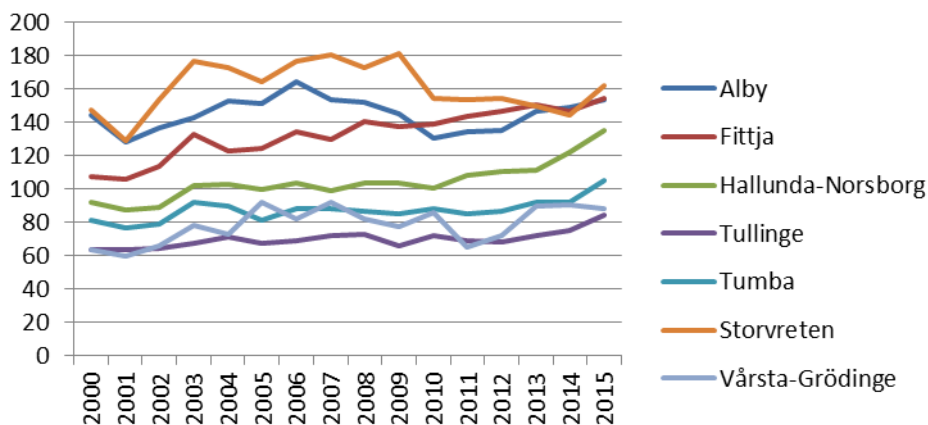
Utflyttningar

Som med inflyttningarna är antalet utflyttningar störst i Hallunda-Norsborg. Också som med inflyttningarna så är antalet utflyttningar i relation till folkmängden högst i Storvreten, Alby och Fittja.

Antal utflyttningar i Botkyrkas stadsdelar 2000-2015

Antal utflyttningar per 1000 av folkmängden i Botkyrkas stadsdelar 2000-2015

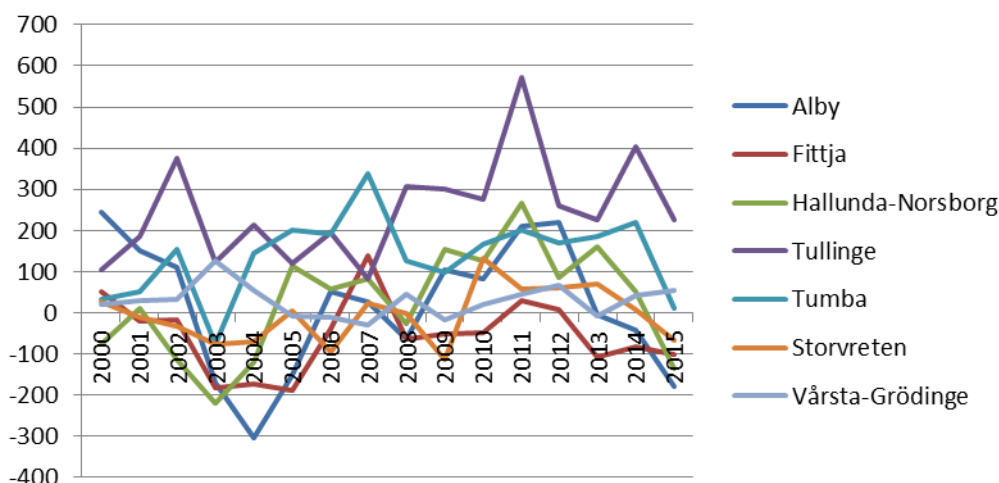

Flyttningsnettot

Botkyrka har haft ett positivt flyttningsnetto (fler inflyttade än utflyttade) under 13 av de 16 åren under 2000-talet. Men hur många år det varit ett positivt flyttningsnetto skiljer sig starkt mellan stadsdelarna. Tullinge har haft ett positivt flyttningsnetto under samtliga år, medan Fittja har haft ett positivt netto under endast 4 år. Under 2015 hade Tullinge, Tumba och Vårsta-Grödinge ett positivt flyttningsnetto.

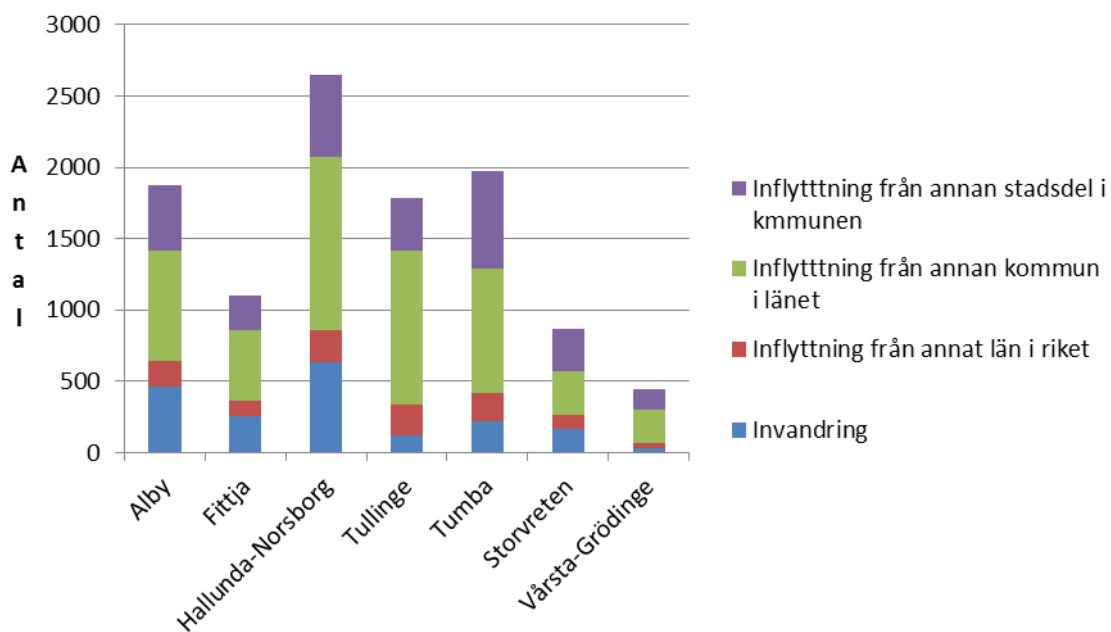
Flyttningsnetto för Botkyrkas stadsdelar 2000-2015

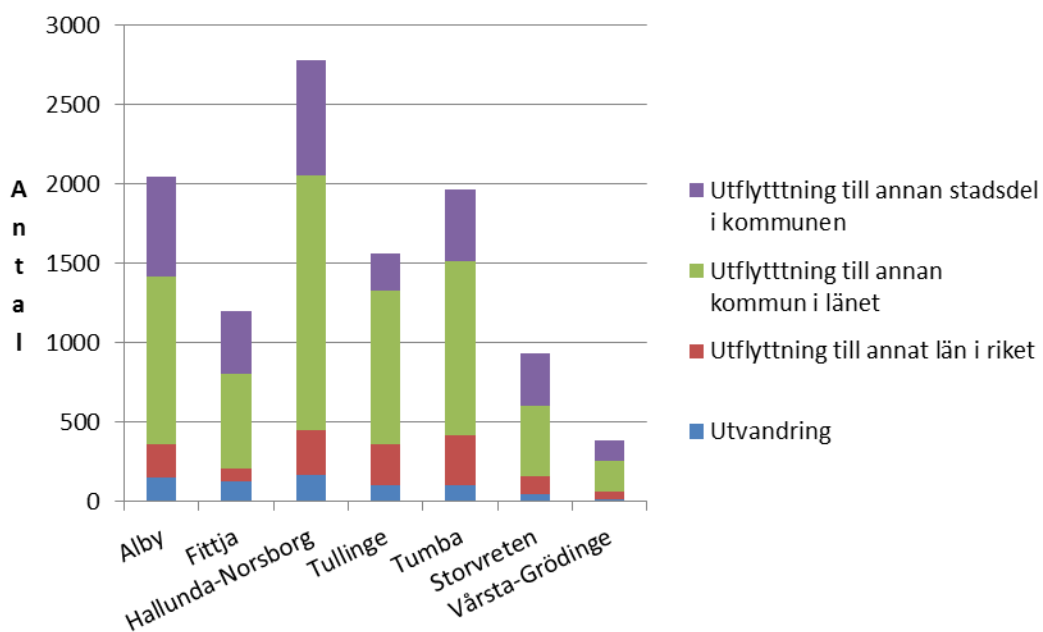
Olika typer av in- och utflyttning 2015

Det finns andra flyttnetton än det totala flyttningsnettot. En stadsdels in- och utvandring avser andra stadsdelar inom kommunen, andra kommuner i länet, kommuner utanför Stockholms län och utlandet. För alla dessa finns ett flyttningsnetto. Digrammen nedan visar de olika typerna av flyttningar och de olika flyttningsnettona. Exempelvis har Alby en inflyttning från utlandet (invandring) på cirka 450 och en utflyttning till utlandet (utvandring) på 150, vilket ger ett flyttningsnetto mot utlandet på 300 (nettoinvandring).

Olika typer av inflyttning för stadsdelar i Botkyrka 2015

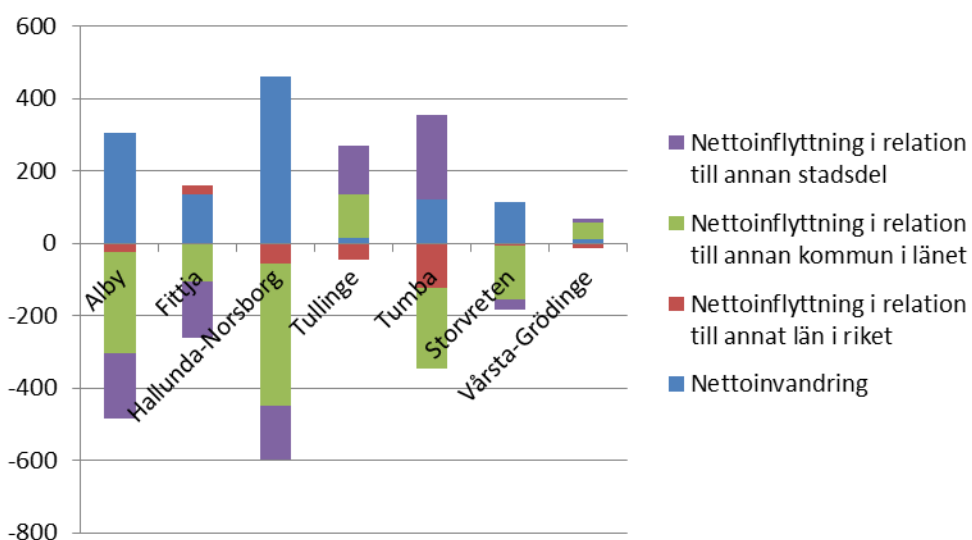

Olika typer av utflyttning, stadsdelar i Botkyrka 2015

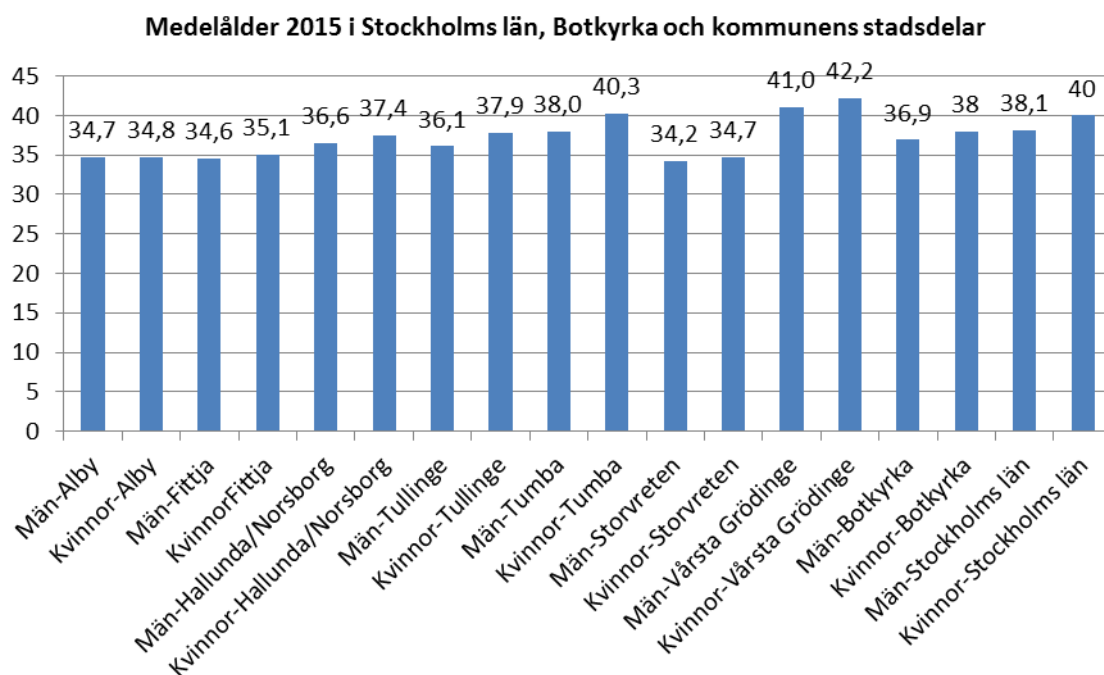
I diagrammet nedan finns de olika flyttnettona. De olika typerna av flyttning som befinner sig under 0-strecket har negativa värden. Så för Alby har alla de övriga typerna av flyttning, utöver in- och utflyttning i relation till utlandet, negativa flyttnetton. Flyttningarna till och från andra stadsdelar har ett netto på -181, flyttningarna till andra kommuner i länet ett netto på -279 och flyttningarna till kommuner utanför länet ett netto på -24.

Nettoflyttning i relation till olika mål för in/utflyttning, stadsdelar i Botkyrka 2015

Befolkningens ålder

Botkyrka har en ung befolkning. För kvinnor är medelåldern 2 år lägre än i länet. För män är skillnaden drygt 1 år. Skillnaderna är stora mellan kommunens stadsdelar. Medan Alby, Fittja och Storvreten har 3-5 år lägre medelålder än länet har Grödinge-Vårsta något högre medelålder än länet. Tumbas kvinnor och män har samma medelålder som länets kvinnor och män.

En titt på andelarna kvinnor och män i olika åldrar ger förklaringar till skillnaderna mot länet i medelålder. I tabellerna nedan står grön färg för en högre andel och blå färg för en lägre andel. Stadsdelarna med en lägre medelålder än länet har högre andelar invånare i lägre åldrar än länet. Vårsta-Grödinge med en högre medelålder än länet har istället lägre andelar i låga åldrar än länet.

Andelen kvinnor i olika åldrar 2015 - Stockholms län, Botkyrka och kommunens stadsdelar

	Alby	Fittja	Hallunda/Norsborg	Tullinge	Tumba	Storvreten	Vårsta Grödinge	Botkyrka	Länet
0-6 år	10,8	9,5	10,4	10,2	8,1	10,7	6,8	9,7	8,9
7-15 år	12,2	11,3	10,9	12,5	10,5	12,3	11,1	11,5	10,2
16-24 år	13,4	14,3	11,9	10,5	11,1	12,8	9,4	11,8	10,1
25-34 år	15,3	16,5	15,5	11,8	12,4	16,1	9,4	13,9	15,1
35-44 år	16,0	15,3	13,4	15,7	13,3	15,5	14,1	14,6	14,4
45-54 år	11,6	13,3	11,9	13,7	15,4	13,3	16,4	13,4	13,5
55-64 år	9,8	10,1	10,0	9,3	11,1	7,5	13,3	10,0	10,4
65-74 år	7,0	5,8	9,8	9,9	10,1	8,1	11,3	9,0	9,6
75-84 år	3,0	2,8	4,7	4,7	5,7	2,8	6,0	4,4	5,0
85- år	1,0	1,1	1,6	1,7	2,3	1,0	2,1	1,6	2,7

Andelen män i olika åldrar 2015 - Stockholms län, Botkyrka och kommunens stadsdelar

	Alby	Fittja	Hallunda/Norsborg	Tullinge	Tumba	Storvreten	Vårsta Grödinge	Botkyrka	Länet
0-6 år	11,0	9,6	10,0	11,0	9,2	12,0	7,8	10,2	9,6
7-15 år	11,5	11,7	10,6	13,9	11,9	12,1	11,0	11,8	10,9
16-24 år	12,2	13,8	12,4	11,1	11,8	12,0	10,1	12,0	10,6
25-34 år	15,6	16,4	16,6	11,9	12,6	14,8	9,7	14,2	15,4
35-44 år	16,7	15,9	14,7	15,1	13,3	16,3	13,2	15,0	15,1
45-54 år	13,9	13,5	11,6	14,0	15,2	13,5	16,2	13,7	13,9
55-64 år	9,7	11,0	10,6	8,6	11,6	9,5	13,7	10,4	10,5
65-74 år	6,5	5,3	8,3	9,3	8,9	6,7	11,8	8,1	8,9
75-84 år	2,4	2,2	4,3	4,0	4,2	2,4	5,1	3,6	4,0
85- år	0,6	0,6	0,9	1,1	1,2	0,6	1,3	0,9	1,3

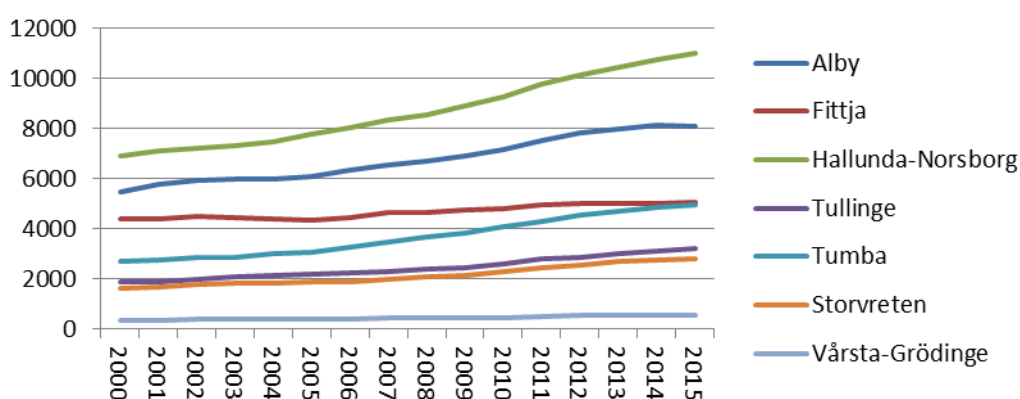
Utländsk bakgrund

Som utländsk bakgrund räknas att vara utrikes född eller att vara född i Sverige med två utrikes födda föräldrar.

Utrikes födda

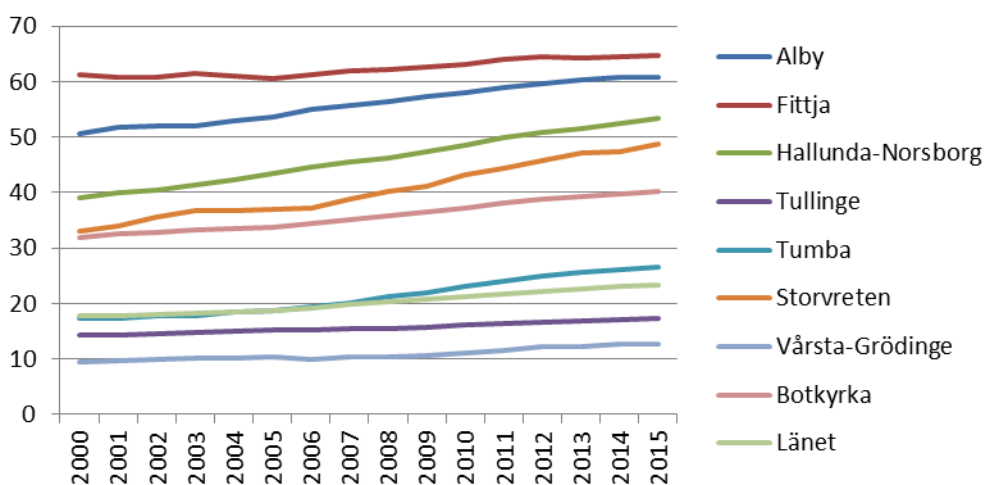
Av Botkyrkas invånare var det 36 000 som var födda utanför Sverige 2015. Av dessa är det knappt en tredjedel som bor i Hallunda-Norsborg. Hälften bor antingen i Hallunda-Norsborg eller i Alby.

Antal utrikes födda i Botkyrkas stadsdelar 2000-2015

Andelen utrikesfödda har under 2000-talet ökat från 32 % till 40 % i Botkyrka. Stadsdelar som haft en större ökning är Storvreten (ökning 16 procentenheter), Hallunda-Norsborg (ökning 14 procentenheter), Alby (ökning 10 procentenheter) och Tumba (ökning 9 procentenheter). I hela Stockholms län har andelen ökat med 6 procentenheter, från 17,5 % till 23,5 %.

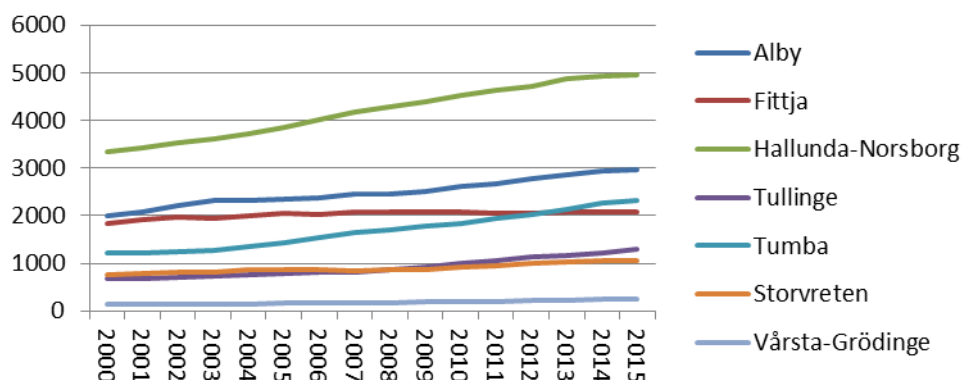
Andelar (%) utlandsfödda i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2015

Svenskfödda med två utrikes födda föräldrar

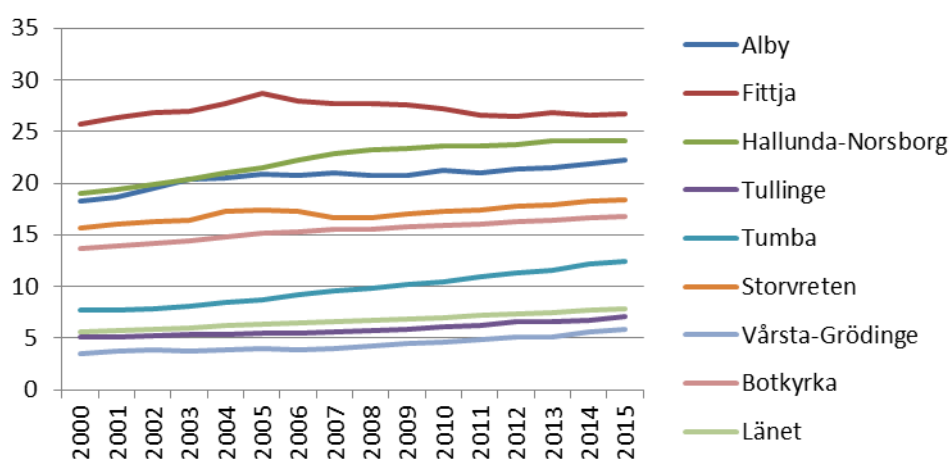
Det är 15 000 Botkyrkabor som är födda i Sverige med två utrikes födda föräldrar. En tredjedel av dessa bor i Hallunda-Norsborg och över hälften i antingen Hallunda-Norsborg eller Alby.

Antal inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar i Botkyrkas stadsdelar 2000-2015

Under 2000-talet har andelen svenskfödda med två utrikes födda föräldrar ökat från 14 % till 17 % i Botkyrka. Stadsdelar som haft en större ökning är Hallunda-Norsborg och Tumba (båda 5 procentenheter) samt Alby (4 procentenheter). I hela Stockholms län har andelen ökat med 2,5 procentenheter, från 5,5 % till 8 %.

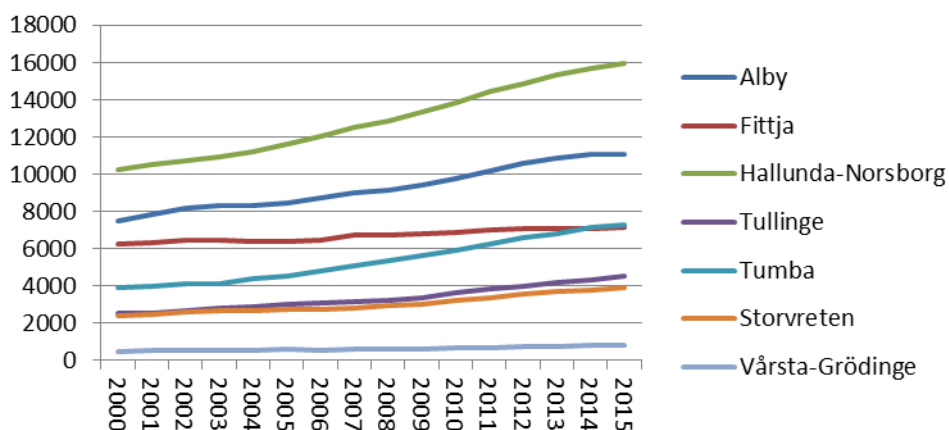
Andelar (%) svenskfödda med två utlandsfödda föräldrar i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2015

Personer med utländsk bakgrund

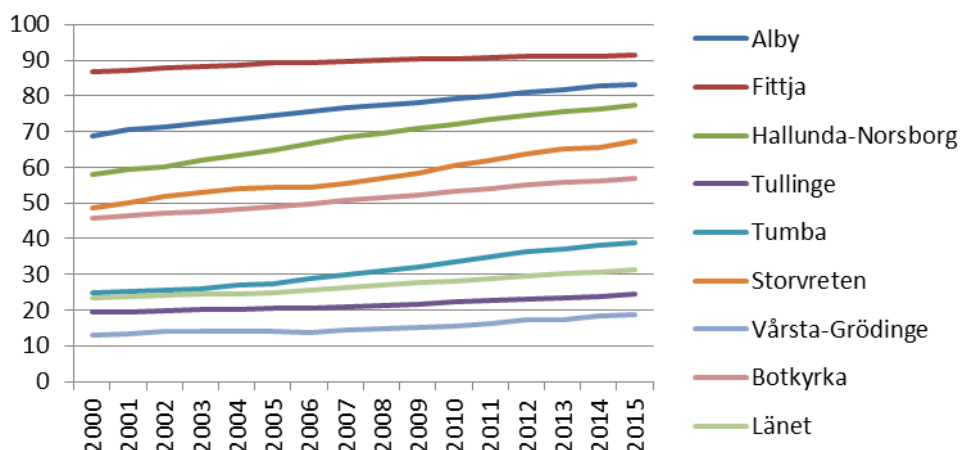
De utlandsfödda och de svenskfödda med två utlandsfödda föräldrar bildar tillsammans gruppen personer med utländsk bakgrund. I denna grupp ingår 51 000 Botkyrkabor.

**Antal personer med utländsk bakgrund i Botkyrkas stadsdelar
2000-2015**

Under 2000-talet har andelen med utländsk bakgrund ökat från 45,5 % till 57 % i Botkyrka. Stadsdelar som haft en större ökning är Alby, Hallunda-Norsborg, Tumba och Storvreten. Dessa stadsdelar har haft en ökning i andelen med utländsk bakgrund på mellan 14 och 19 procentenheter. I Fittja är andelen med utländsk bakgrund som högst. I stadsdelen har 91 % utländsk bakgrund. Men andelen har ökat mindre där under än i alla andra stadsdelar under 2000-talet. I Stockholms län har andelen ökat från 23 % till 31 % under perioden.

**Andel (%) personer med utländsk bakgrund i Stockholms län,
Botkyrka och stadsdelar 2000-2015**

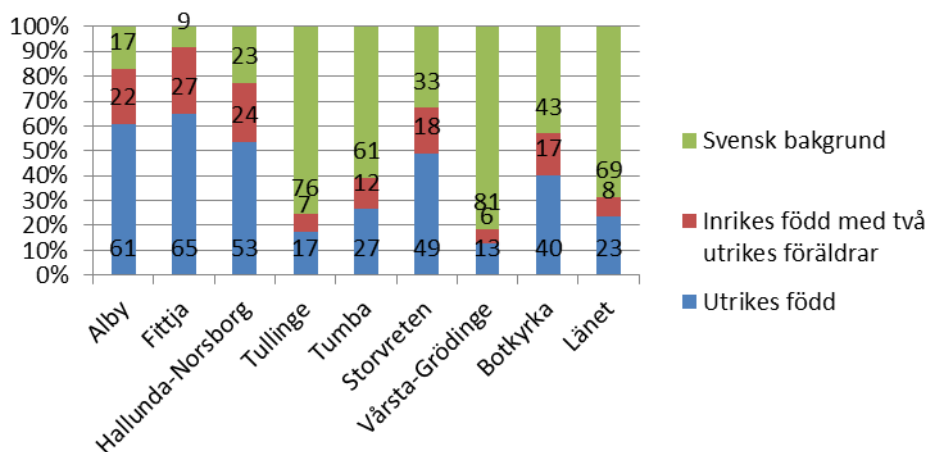

Svensk och utländsk bakgrund efter kön – 2015

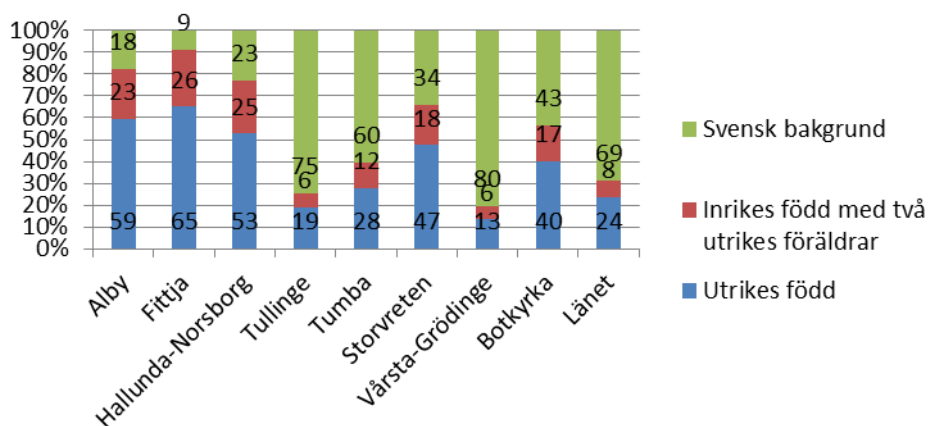
Här visas i samma diagram alla de tre grupperna bildade efter svensk/utländsk bakgrund. Uppgifterna avser 2015. Uppdelningen efter kön visar att kvinnorna har en högre andel med svensk bakgrund än männen i stadsdelarna Alby, Fittja och Storvreten. Männen har en högre andel med svensk bakgrund i stadsdelarna Tullinge, Tumba och Vårsta-Grödinge. I kommunen som helhet och i länet finns det ingen skillnad i andelen med svensk bakgrund mellan könen.

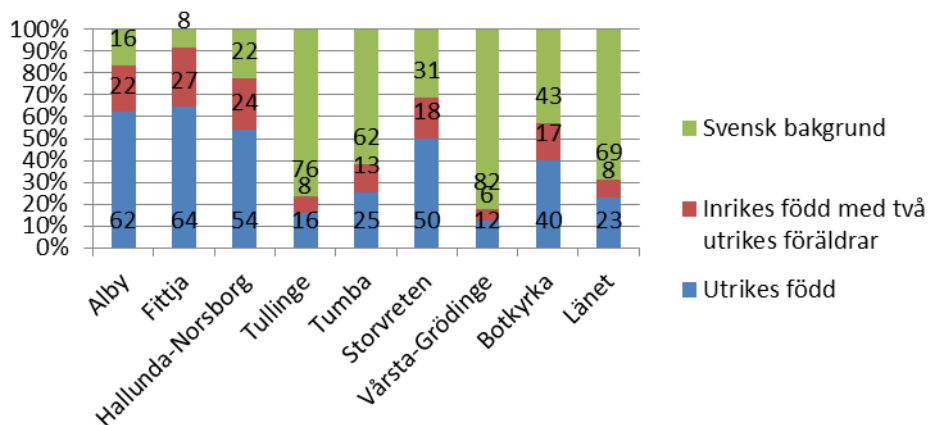
Svensk och utländsk bakgrund i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2015

Svensk och utländsk bakgrund i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2015 - Kvinnor

Svensk och utländsk bakgrund i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2015 - Män

Befolkningsutvecklingen

Detaljerade uppgifter över befolkningsutvecklingen i stadsdelarna 1991-2015 samt prognos 2016 samt 2021

Alby

Ålder	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2021
0	263	175	166	211	239	183	193	207
1-5	970	841	810	873	980	1063	982	977
6	173	135	165	146	174	206	227	181
7-12	950	836	911	858	884	1091	1 106	1 122
13-15	485	401	420	471	474	486	491	538
16-18	525	442	398	483	531	523	506	538
19-24	1 241	868	1 142	996	1 005	1185	1 177	1 158
25-44	3 747	2 834	3 530	3 723	4 179	4235	4 164	4 291
45-64	2 194	2 317	2 611	2 618	2 739	2999	3 060	3 410
65-79	469	514	617	782	952	1128	1 145	1 402
80-89	66	64	84	132	156	197	202	279
90-	9	8	7	17	21	31	37	35
Summa	11 092	9 435	10 861	11 310	12 334	13327	13 291	14 138

Fittja

Ålder	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2021
0	139	150	126	145	111	109	114	119
1-5	665	687	618	596	586	524	531	558
6	119	129	123	118	119	109	97	103
7-12	671	711	690	655	598	602	613	612
13-15	342	346	332	330	331	292	273	294
16-18	323	339	354	356	366	341	339	320
19-24	664	660	762	720	794	748	732	681
25-44	2 208	2 142	2 257	2 245	2 406	2492	2 462	2 482
45-64	1 357	1 361	1 384	1 446	1 642	1865	1 887	2 022
65-79	313	366	433	475	500	551	564	736
80-89	49	54	50	77	116	125	125	144
90-	8	11	14	9	10	17	17	24
Summa	6 858	6 956	7 143	7 172	7 579	7775	7 754	8 094

Hallunda-Norsborg

Ålder	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2021
0	233	275	263	242	307	329	322	312
1-5	1 071	1 379	1 154	1 200	1 334	1509	1 464	1 432
6	190	242	280	221	229	261	296	266
7-12	1 166	1 229	1 474	1 431	1 427	1487	1 462	1 511
13-15	752	619	633	735	704	723	727	714
16-18	842	700	632	666	778	733	745	738
19-24	1 652	1 601	1 469	1 411	1 588	1764	1 708	1 574
25-44	4 789	4 755	4 766	4 867	5 535	6203	6 180	5 987
45-64	4 053	4 670	4 942	4 816	4 476	4538	4 583	4 717
65-79	1 280	1 459	1 605	1 830	2 218	2457	2 457	2 351
80-89	241	283	357	413	461	525	542	659
90-	13	28	28	55	72	65	75	99
Summa	16 282	17 240	17 603	17 887	19 129	20594	20 562	20 360

Tullinge

Ålder	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2021
0	182	164	174	198	245	246	262	281
1-5	898	987	832	1 075	1 227	1444	1 406	1 446
6	144	203	205	182	245	273	329	285
7-12	965	971	1 285	1 257	1 334	1713	1 718	1 850
13-15	520	517	502	675	637	729	778	932
16-18	563	515	430	579	719	617	681	891
19-24	929	835	830	826	1 190	1390	1 367	1 486
25-44	3 604	3 516	3 691	4 183	4 446	5057	5 102	5 355
45-64	2 796	3 250	3 574	3 800	3 869	4224	4 388	5 118
65-79	834	963	1 098	1 301	1 754	2288	2 302	2 276
80-89	175	230	319	349	437	485	499	603
90-	15	12	41	76	83	72	72	95
Summa	11 625	12 163	12 981	14 501	16 186	18538	18 905	20 618

Tumba

Ålder	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2021
0	205	154	138	184	192	218	233	285
1-5	1 003	1 198	815	886	1 031	1077	1 155	1 486
6	155	254	199	180	211	226	237	295
7-12	969	1 178	1 516	1 189	1 168	1334	1 385	1 646
13-15	496	523	653	799	600	634	684	800
16-18	582	535	543	775	817	626	625	762
19-24	1 187	1 072	1 049	1 056	1 379	1393	1 411	1 564
25-44	4 053	4 262	4 298	4 407	4 440	4550	4 809	5 762
45-64	3 322	3 749	3 884	4 113	4 392	4695	4 864	5 507
65-79	991	1 101	1 309	1 475	1 951	2191	2 289	2 597
80-89	249	318	357	429	453	541	549	690
90-	40	45	76	89	106	116	119	115
Summa	13 252	14 389	14 837	15 582	16 740	17601	18 361	21 509

Storvreten

Ålder	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2021
0	130	101	88	82	97	104	95	100
1-5	566	522	396	414	493	546	539	504
6	79	102	100	62	87	127	108	107
7-12	517	478	609	466	458	578	610	647
13-15	236	249	244	307	245	257	260	295
16-18	294	234	211	285	306	263	271	289
19-24	809	621	563	549	584	586	590	605
25-44	1 924	1 694	1 890	1 885	1 985	2147	2 120	2 161
45-64	1 129	1 256	1 312	1 401	1 370	1500	1 529	1 707
65-79	253	267	334	379	518	618	630	677
80-89	33	35	49	74	90	104	103	154
90-	1	7	3	3	11	18	21	29
Summa	5 971	5 566	5 799	5 907	6 244	6848	6 875	7 275

Vårsta-Grödinge

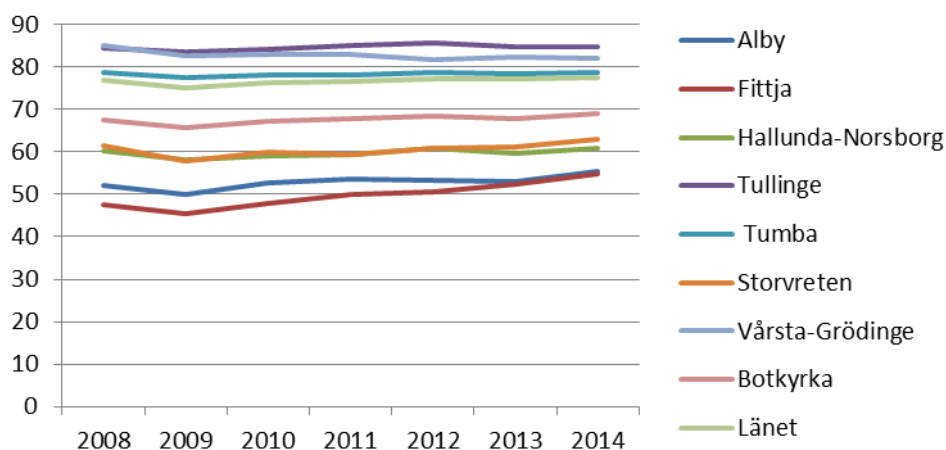
Ålder	1991	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2021
0	64	50	31	53	48	37	36	42
1-5	266	266	219	211	250	228	224	266
6	43	50	53	42	41	53	54	58
7-12	240	292	361	337	297	327	327	350
13-15	134	122	154	190	141	155	168	190
16-18	171	121	119	178	184	152	147	171
19-24	251	242	180	205	267	273	272	284
25-44	1 053	991	1 055	1 096	1 008	1008	978	1 006
45-64	877	1 006	1 064	1 173	1 242	1295	1 279	1 248
65-79	260	295	358	436	549	651	650	619
80-89	41	43	69	83	118	146	154	177
90-	4	4	6	7	12	19	23	38
Summa	3 404	3 482	3 669	4 011	4 157	4344	4 312	4 448

Sysselsättning

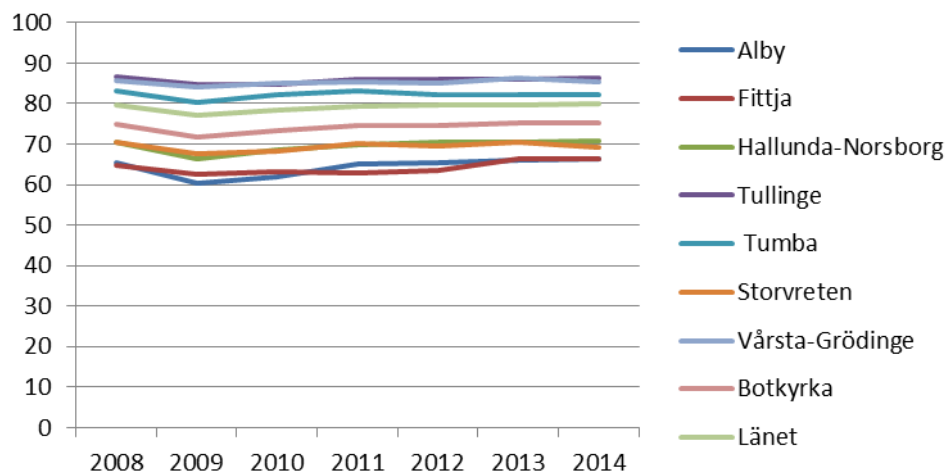
Skillnaderna i andel förvärvsarbete har minskat sedan 2008 men är fortfarande stora. För kvinnorna gäller att samtliga stadsdelar utom Vårsta-Grödinge har högre andelar förvärvsarbete 2014 än 2008. För männen har andelen förvärvsarbete gått ned i Tullinge, Tumba, Storvreten och Vårsta-Grödinge och gått upp i övriga stadsdelar. Men förändringarna bland männen är små. Den största förändringen för någon av grupperna bildade efter kön och stadsdel avser kvinnor i Fittja, vars andel förvärvsarbete gått upp från 48 % till 55 %.

I jämförelse med länet så ligger stadsdelarna Tullinge, Tumba och Vårsta-Grödinge högre i andel förvärvsarbete. Detta gäller både kvinnor och män.

Andel förvärvsarbete kvinnor 20-64 år i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2008-2014

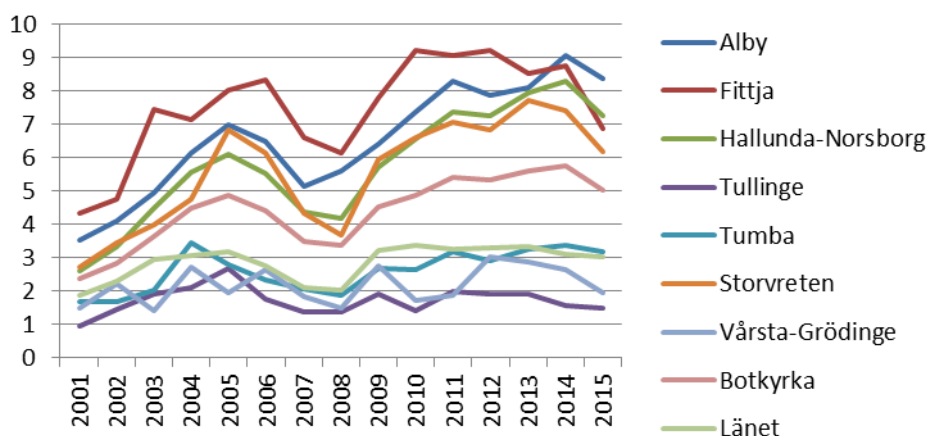
Andel förvärvsarbete män 20-64 år i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2008-2014

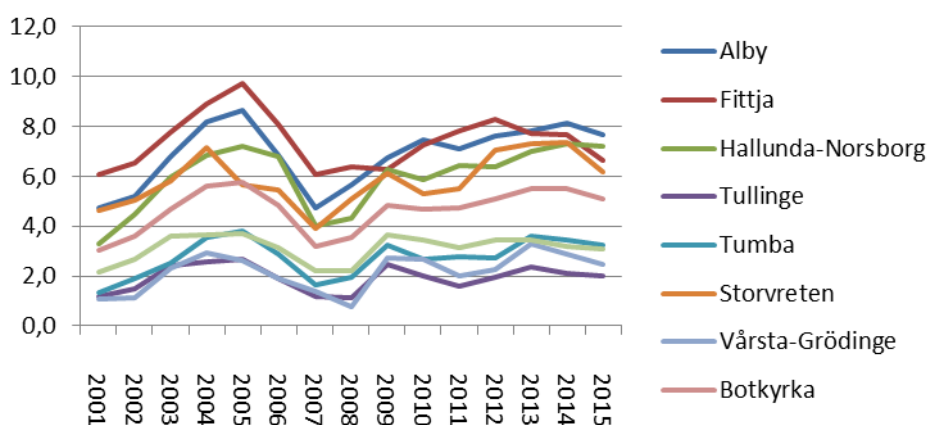
Öppen arbetslöshet

Den öppna arbetslösheten uppvisar tydliga konjunkturvariationer, med en nedgång fram till 2008 och sedan en uppgång. Under 2015 fanns det jämfört med 2014 en nedgång för samtliga stadsdelar för både män och kvinnor, men nedgången är för många av stadsdelarna liten. Mellan oktober 2015 och mars 2016 gick den öppna arbetslösheten ned för kvinnor i alla stadsdelar utom Fittja och Vårsta-Grödinge. För männen gick den ned i alla stadsdelar utom Fittja.

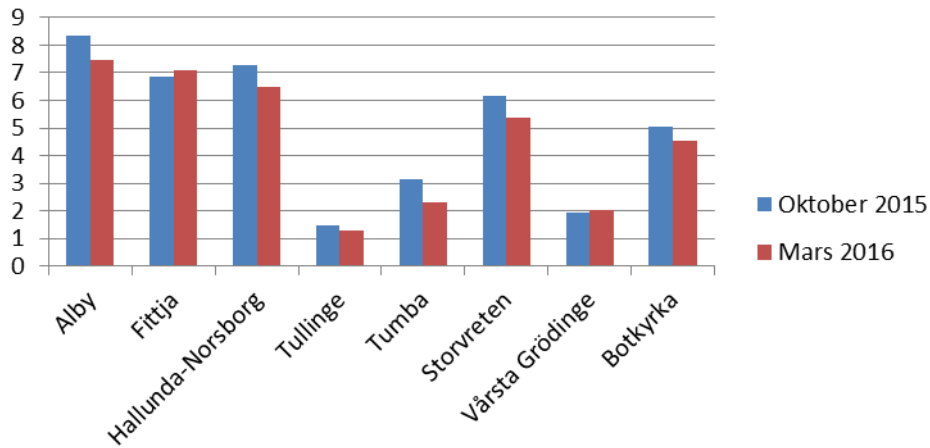
Andel öppet arbetslösa kvinnor i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2001-2015

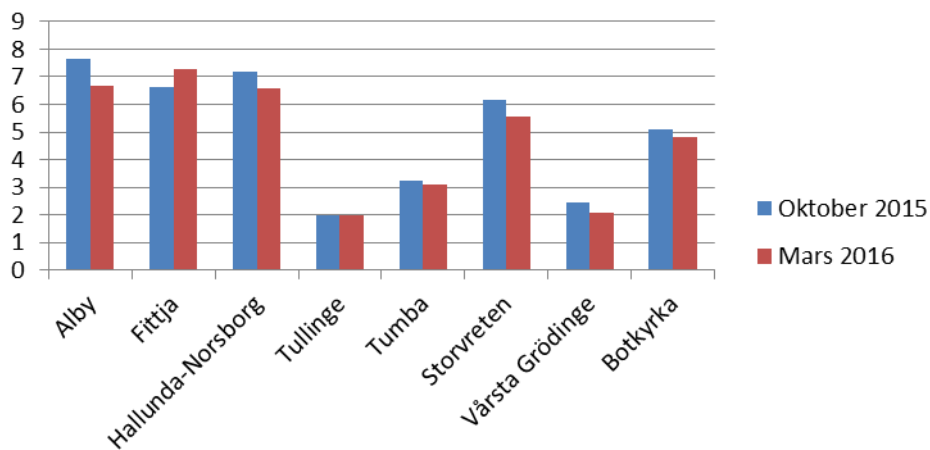
Andel öppet arbetslösa män i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2001-2015

Andelar öppet arbetslösa kvinnor i Botkyrka med stadsdelar - oktober 2015 och mars 2016

Andelar öppet arbetslösa kvinnor i Botkyrka med stadsdelar - oktober 2015 och mars 2016

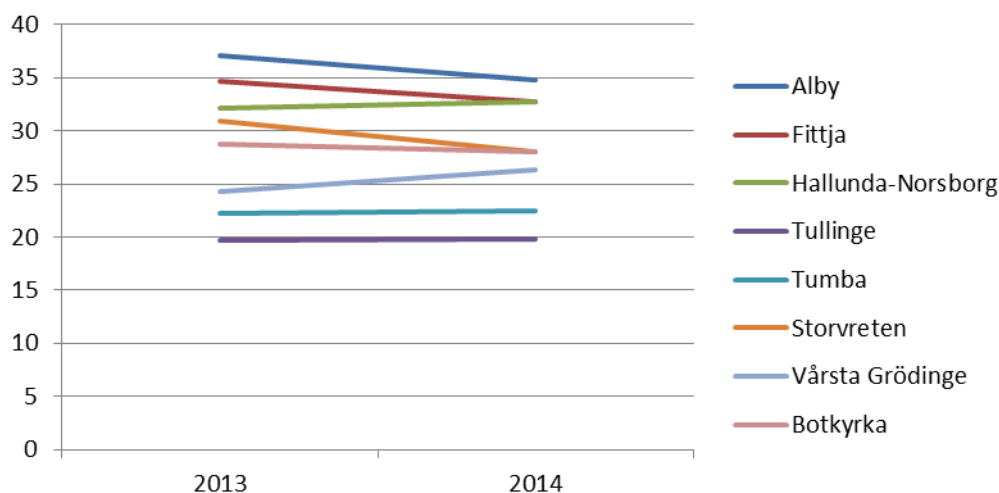
Andel unga som varken förvärvsarbetar eller studerar

En dryg fjärdedel av Botkyrkaborna i åldern 20-24 år varken arbetar eller studerar. I stadsdelarna Alby, Fittja och Hallunda-Norsborg rör det sig om en tredjedel. Bland kvinnorna gick andelen som varken arbetar eller studerar ned mellan 2013 och 2014 i stadsdelarna Alby, Fittja och Storvreten. Andelen gick upp i Hallunda-Norsborg och Vårsta-Grödinge. Bland männen gick andelen ned i Hallunda-Norsborg, Tullinge och Vårsta-Grödinge. Andelen gick upp i Alby och Fittja.

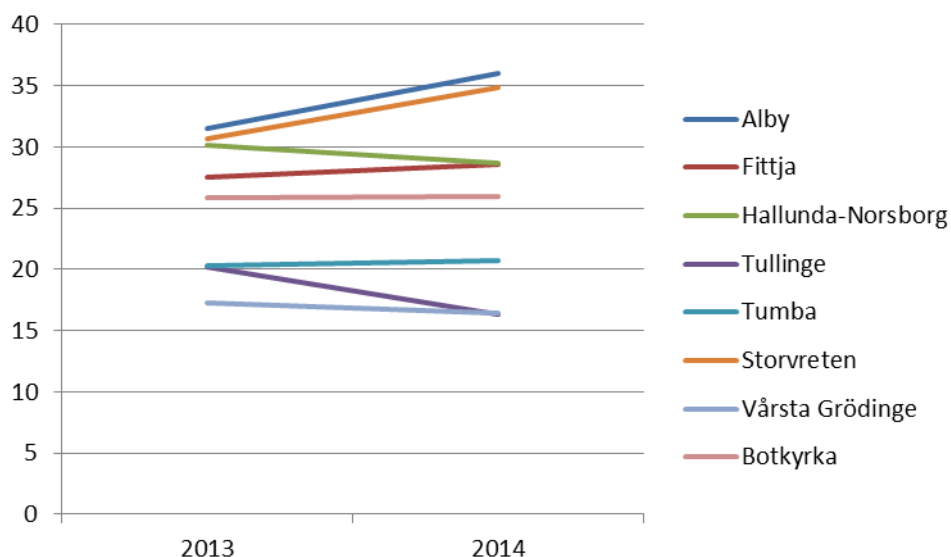
Om statistiken

Orsaken till att uppgifterna om unga som varken arbetar eller studerar här endast redovisas för två år är att statistiken fr.o.m. 2014 har en ny definition på vilka aktiviteter som räknas som studier eller arbete. Denna kan tillämpas på uppgifter för 2013, men inte på tidigare års uppgifter.

Andel kvinnor 20-24 år som varken arbetar eller studerar i Botkyrka samt stadsdelar 2013-2014

Andel män 20-24 år som varken arbetar eller studerar i Botkyrka samt stadsdelar 2013-2014

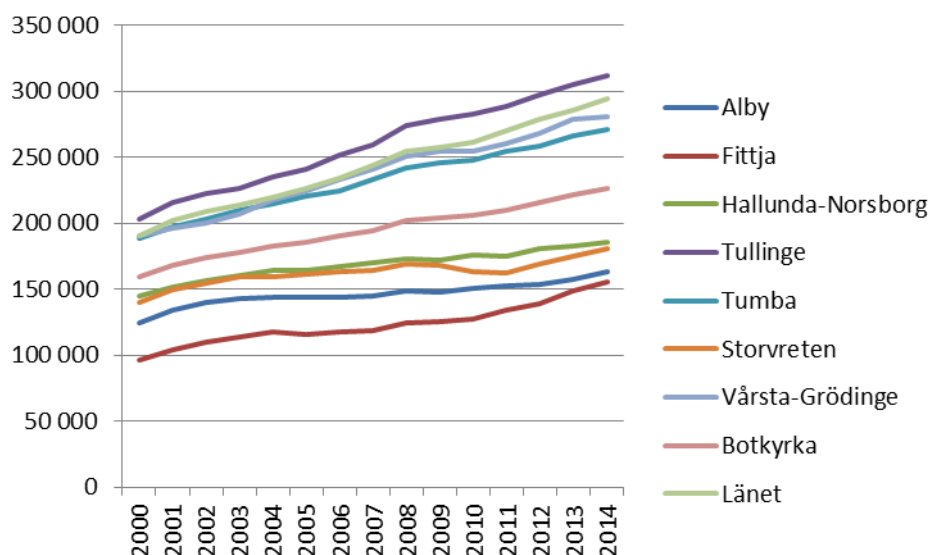

Inkomster

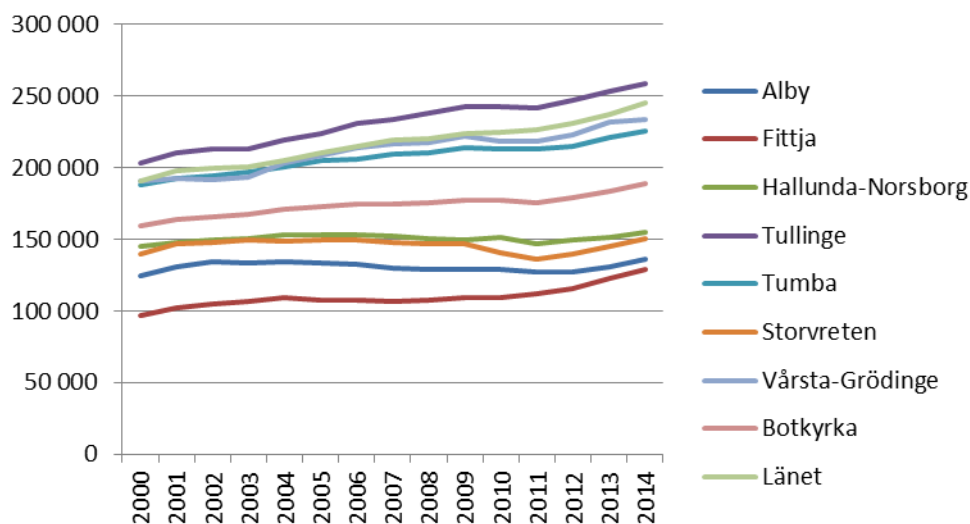
År 2014 var den genomsnittliga inkomsten i Botkyrka 227 000 för kvinnor 20-64 år och 282 000 för männen i samma ålder. I beloppen ingår inkomst av förvärvsarbete och av näringsverksamhet. Inkomsterna har ökat med omkring 70 000 för både kvinnor och män sedan år 2000. Ett sätt att rensa bort inflationen är att redovisa alla inkomster i ett visst års penningvärde. Med en sådan metod och med användning av 2000 års penningvärde så har inkomsterna ökat med i genomsnitt 30 000 för kvinnorna och 25 000 för männen.

När det gäller stadsdelar så har inkomsterna för kvinnor ökat mest i stadsdelarna Tullinge, Tumba och Vårsta-Grödinge. För männen har inkomsterna ökat mest i stadsdelarna Tullinge, Fittja och Vårsta-Grödinge. Hallunda-Norsborg har den lägsta inkomstökningen. Inkomsterna har, i 2000 års penningvärde, ökat med 10 000 för kvinnor och 9 000 för män.

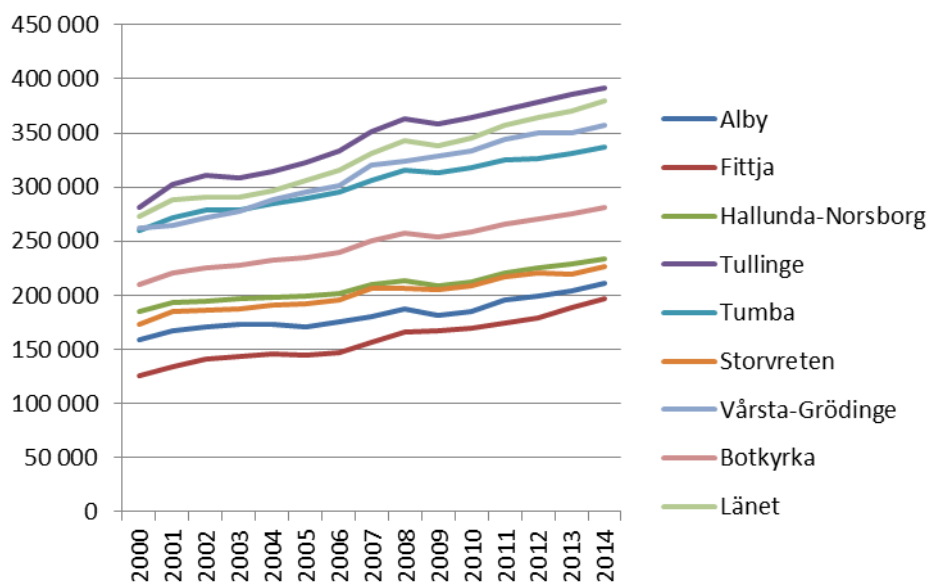
**Genomsnittlig inkomst för kvinnor 20-64 år i Stockholms län,
Botkyrka och stadsdelar 2000-2014**

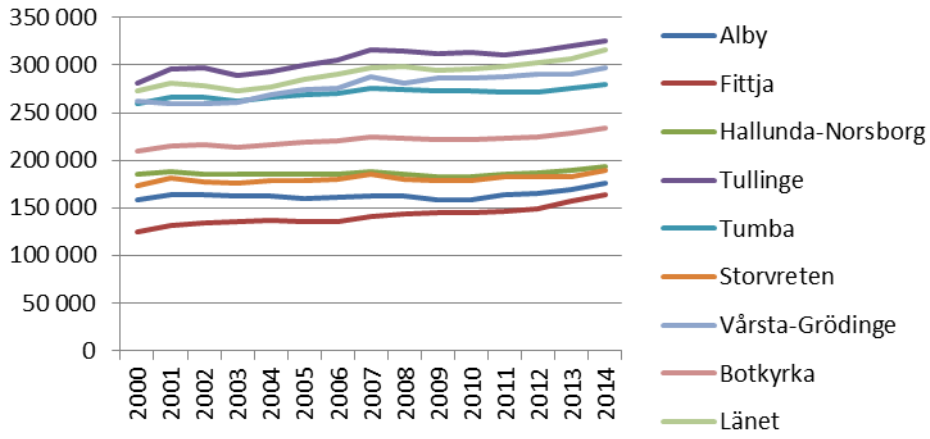
Genomsnittlig inkomst för kvinnor 20-64 år i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2014-i 2000 års penningvärde

Genomsnittlig inkomst för män 20-64 år i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2014

**Genomsnittlig inkomst för män 20-64 år i Stockholms län,
Botkyrka och stadsdelar 2000-2014 - 2000 års penningvärde**

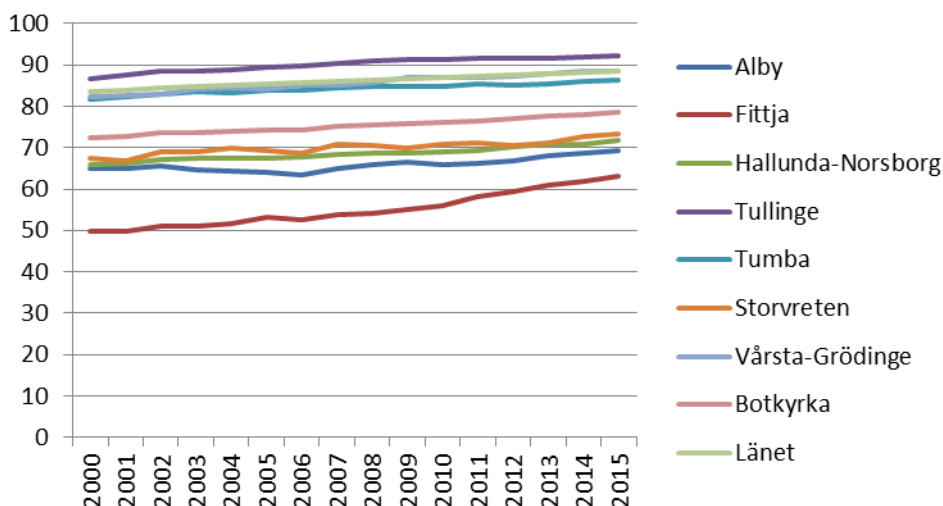
Utbildning

Andel kvinnor och män med minst gymnasieutbildning

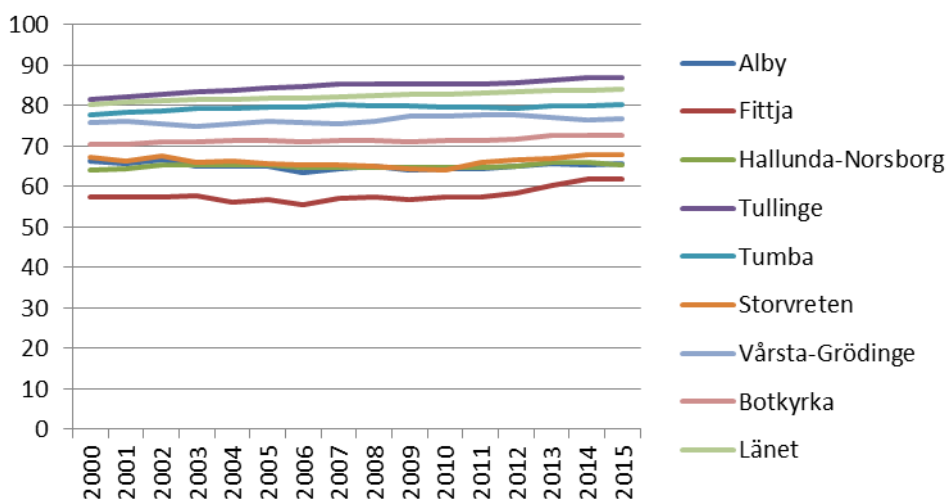
Andelen kvinnor 20-64 år med minst gymnasieutbildning är 79 %. Andelen har ökat i alla stadsdelar sedan år 2000. I Fittja har den ökat med 13 procentenheter, i övriga stadsdelar med mellan 4 och 6 procent.

Andelen män 20-64 år med minst gymnasieutbildning är 73 %. Andelen har minskat med en procentenhet i Alby men i övriga stadsdelar ökat med mellan 1 och 5 procentenheter.

Andel kvinnor 20-64 år med minst gymnasieutbildning i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2015

Andel män 20-64 år med minst gymnasieutbildning i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2015

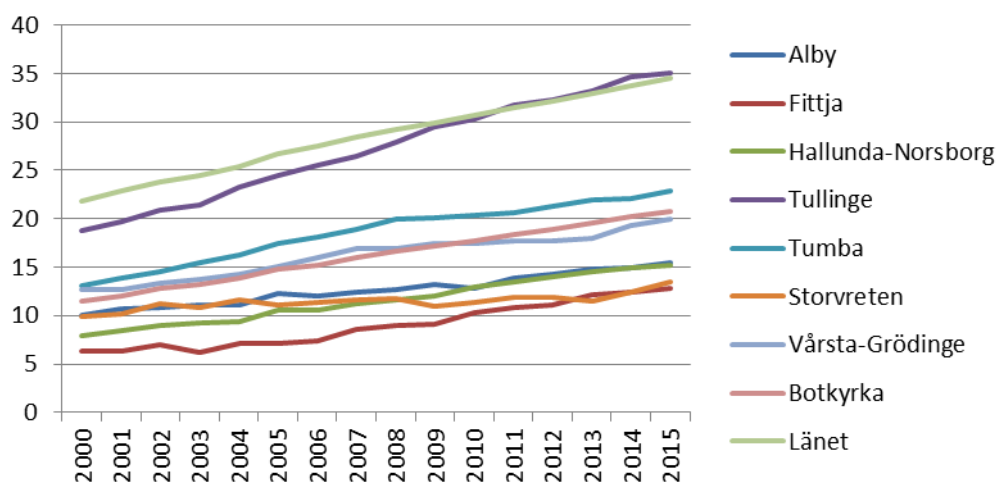

Andel kvinnor och män med 3-årig eller längre högskoleutbildning

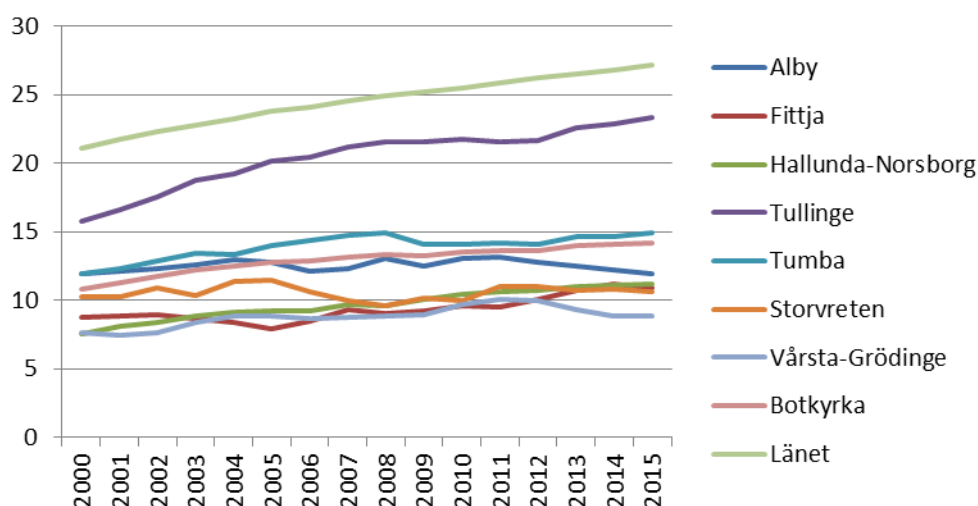
Andelen kvinnor 20-64 år med 3-årig eller längre högskoleutbildning är 21 %. Andelen har ökat i alla stadsdelar sedan år 2000. I Tullinge har den ökat med 16 procentenheter, i övriga stadsdelar med mellan 4 och 10 procent. I länet har den ökat med 13 procentenheter, till 35 %.

Andelen män 20-64 år med 3-årig eller längre högskoleutbildning är 14 %. Andelen är oförändrad i Alby och Storvreten men har i övriga stadsdelar ökat med mellan 1 och 8 procentenheter. I länet har andelen ökat med 6 procentenheter, till 27 %.

Utbildning, andel kvinnor 20-64 år med 3-årig eller längre högskoleutbildning i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2015

Andel män 20-64 år med 3-årig eller längre högskoleutbildning i Stockholms län, Botkyrka och stadsdelar 2000-2015

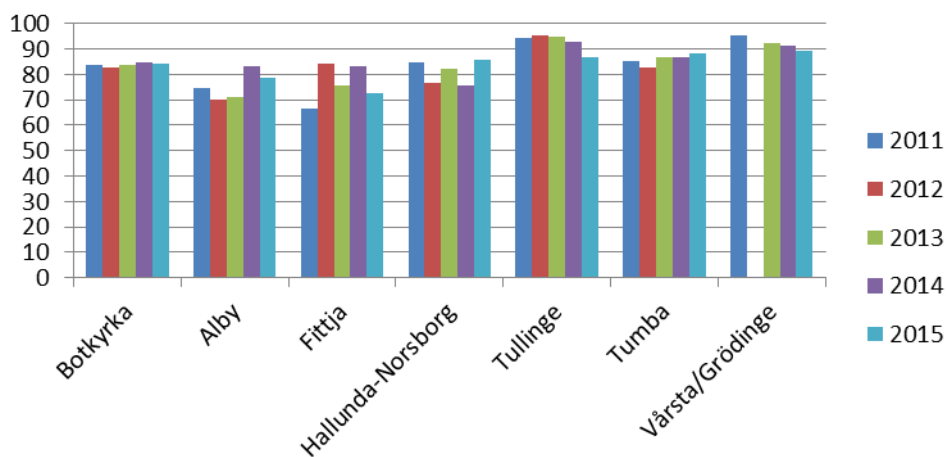
Andel flickor och pojkar i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiet

Andelen behöriga till gymnasiets yrkesprogram bland flickor som avslutade årskurs 9 läsåret 2014/15 var för hela Sverige 87,5 %. Bland Botkyrkas flickor var andelen 84,5 %. Fittja hade den lägsta andelen bland stadsdelarna, med 72,5 %, Vårsta-Grödinge den högsta med 89,5 %. För pojkarnas del var andelen behöriga 84 % i riket. Bland Botkyrkas pojkar var andelen 81,5 %. Hallunda-Norsborg hade den lägsta andelen, med 71,5 %, Tullinge den högsta andelen, med 96 %.

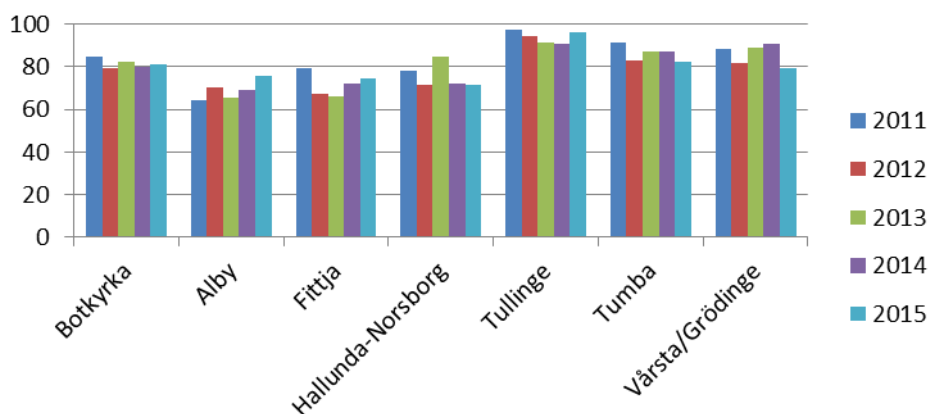
Om statistiken

Uppgifterna om andelar behöriga avser stadsdel där flickorna och pojkarna som avslutade grundskolan är folkbokförda, oavsett var de gått i skolan.

**Andel flickor i åk 9 behöriga till gymnasiets yrkesprogram
folkbokförda i Botkyrka och stadsdelar
2011-2015**

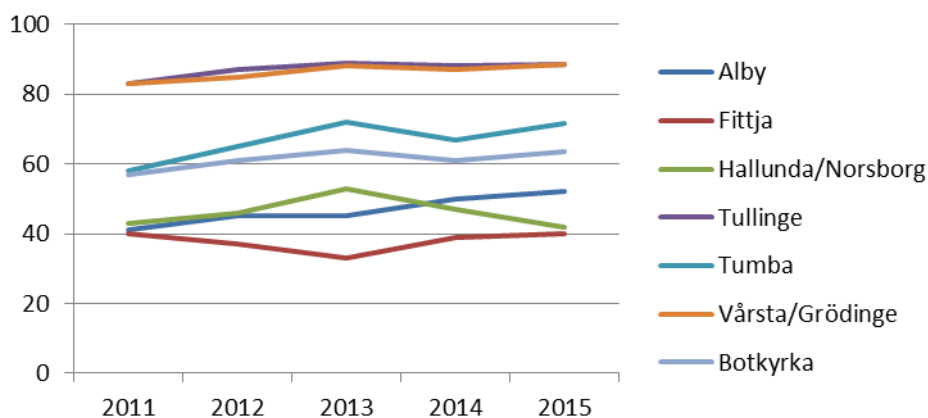

**Andel pojkar i åk 9 behöriga till gymnasiets yrkesprogram
folkbokförda i Botkyrka och stadsdelar
2011-2015**

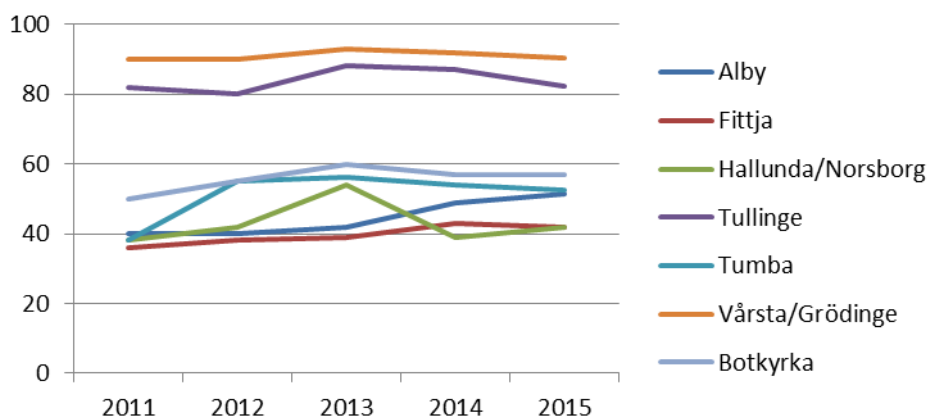

Medborgarnas upplevelser

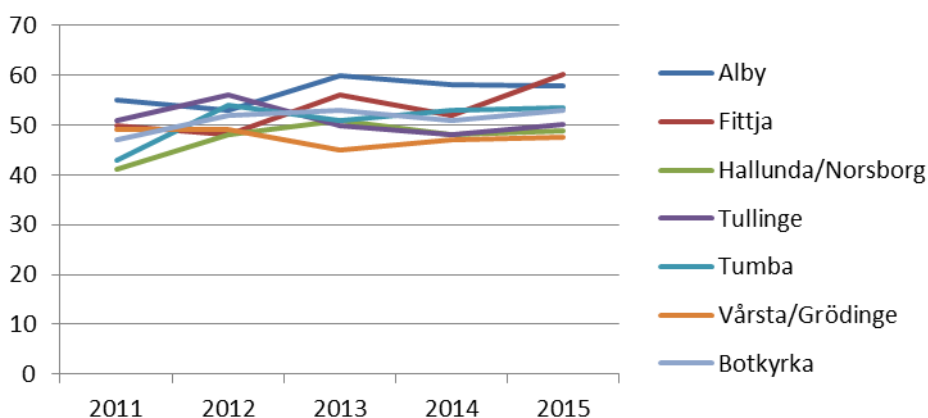
Andelar som instämmer i påståendet "Jag kan rekommendera en vän att flytta till mitt bostadsområde" - Medborgarundersökningen 2011-2015

Andelar som instämmer i påståendet "Det är tryggt att bo och leva i min kommun" - Medborgarundersökningen 2011-2015

Andelar som instämmer i påståendet "Kommunens anställda ger mig ett bra bemötande" - Medborgarundersökningen 2011-2015

>

17**Samhällsbyggnadsnämndens Omvärldsanalys 2017
(sbf/2017:15)****Förslag till beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner samhällsbyggnadsförvaltningens omvärldsanalys och överlämnar den till kommunledningsförvaltningen.

Sammanfattning

Bostadsfrågan, bostäder för nyanlända och klimatfrågan är tre av landets mest akuta utmaningar idag. Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar till stor del med just dessa frågor. Kommunen har under lång tid haft ett tydligt fokus på dessa frågor och har egna höga ambitioner, omsatta i mål för såväl samhällsbyggnadsnämnden som övriga nämnder.

Den övergripande utvecklingen globalt, i landet och i regionen under senaste året gör att förutsättningarna förändras snabbt. Många externa faktorer är svårbedömda, exempelvis hur långtgående förändringar i lagstiftning inom plan- och byggområdet kan påverka verksamheten.

Utgångspunkten måste vara att rusta den kommunala organisationen för att nå redan uppsatta mål – och samtidigt ha beredskap för att nya, högre krav kan komma med kort varsel.

Ärendet

Kommunens förvaltningar har fått i uppdrag att lämna verksamhetsspecifika omvärldsanalyser till kommunledningsförvaltningen senast den 17 februari 2017.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2017-01-12 och omvärldsanalysen, daterad 2017-01-11, utgör underlag för beslutet.

2017-01-12

Dnr sbf/2017:15

Referens

Charlotte Rickardsson

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Omvärldsanalys samhällsbyggnadsförvaltningen (samhällsbyggnadsnämndens verksamheter) 2017

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner samhällsbyggnadsförvaltningens omvärldsanalys och överlämnar den till kommunledningsförvaltningen.

Sammanfattning

Kommunens förvaltningar har fått i uppdrag att lämna verksamhetsspecifika omvärldsanalyser till kommunledningsförvaltningen senast den 17 februari 2017. Samhällsbyggnadsförvaltningen lämnar följande omvärldsanalys med kommentarer.

Bostadsfrågan, bostäder för nyanlända och klimatfrågan är tre av landets mest akuta utmaningar idag. Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar till stor del med just dessa frågor. Kommunen har under lång tid haft ett tydligt fokus på dessa frågor och har egna höga ambitioner, omsatta i mål för såväl samhällsbyggnadsnämnden som övriga nämnder.

Den övergripande utvecklingen globalt, i landet och i regionen under senaste året gör att förutsättningarna förändras snabbt. Många externa faktorer är svårbedömda, exempelvis hur långtgående förändringar i lagstiftning inom plan- och byggområdet kan påverka verksamheten.

Utgångspunkten måste vara att rusta den kommunala organisationen för att nå redan uppsatta mål – och samtidigt ha beredskap för att nya, högre krav kan komma med kort varsel.

Expedieras till

Kommunledningsförvaltningen

2017-01-11

Mottagare
Kommunledningsförvaltningen

Omvärldsanalys samhällsbyggnadsförvaltningen (samhällsbyggnadsnämndens verksamheter) 2017

Bakgrund

Kommunledningsförvaltningen har 2016-11-28 skickat anvisningar för de verksamhetsspecifika omvärldsanalyser som respektive förvaltning ska lämna till KLF senast 2017- 02-17. Samhällsbyggnadsförvaltningen lämnar följande omvärldsanalys med kommentarer.

Bostadsfrågan, bostäder för nyanlända och klimatfrågan är tre av landets mest akuta utmaningar idag. Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar till stor del med just dessa frågor. Kommunen har under lång tid haft ett tydligt fokus på dessa frågor och har egna höga ambitioner, omsatta i mål för såväl samhällsbyggnadsnämnden som övriga nämnder.

Den övergripande utvecklingen globalt, i landet och i regionen under senaste året gör att förutsättningarna förändras snabbt. Många externa faktorer är svårbedömda, exempelvis hur långtgående förändringar i lagstiftning inom plan- och byggorrådet kan påverka verksamheten.

Utgångspunkten måste vara att rusta den kommunala organisationen för att nå redan uppsatta mål – och samtidigt ha beredskap för att nya, högre krav kan komma med kort varsel.

Externa faktorer

Ny lagstiftning och annan statlig påverkan

Regeringen har för avsikt att föreslå en ansvarsförändring på avfallsområdet. Frågan om Ansvarsförändring på avfallsområdet hanteras fortfarande internt inom Regeringskansliet. Underlaget som redovisades från departementet i mars 2016, var inte färdigt, det saknades bland annat författningstext. Miljödepartementet betraktar därför detta som ett arbetsmaterial för fortsatta arbete.

Betänkandet ”Gestaltad livsmiljö, en ny politik för arkitektur, form och design (SOU 2015:88)” har varit på remiss och behandlas inom Kulturdepartementet. Regeringen har ambitionen att lämna förslag om en ny politik för arkitektur, form och design under pågående mandatperiod.

Krav på personliggare inom byggbranschen är införd. Detta innebär att både byggherren och entreprenören har skyldigheter. Byggherren ska bland annat anmäla till Skatteverket att byggverksamhet ska påbörjas och tillhandahålla utrustning för elektronisk personliggare. Byggherren ska dock kunna överlåta sina skyldigheter enligt bestämmelserna till en näringsidkare som fått i uppdrag att självständigt ansvara för arbetet. Vi ställer krav på detta sedan våren 2016. Vi har även förhandlat in krav på detta i vårt ramavtal för markarbeten.

Under december 2016 har flera remissinstanser däribland Botkyrka kommun yttrat sig över en promemoria ”Tidsbegränsade bygglov för flyttbara bostäder”. I promemorian föreslås ändringar i plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen med syftet att underlätta möjligheten att lämna tidsbegränsade bygglov för att tillgodose behovet av bostäder på kort sikt, samt att ge större möjligheter till effektiv markanvändning i kommunerna.

Författningsändringarna föreslås gälla under en begränsad tid i sex år, från den 1 juli 2017 till den 1 juli 2023. De föreslagna ändringarna innebär att det ska göras en bedömning utifrån om en byggnad är flyttbar eller inte, istället för om behovet av byggnaden är tillfälligt. Förslaget omfattar också undantag från reglerna om tekniska egenskapskrav avseende byggnadens ändamålsenlighet, tillgänglighet och användbarhet. Det lämnas också förslag om att det ska vara möjligt att ge tillfälligt bygglov även om alla krav för permanent bygglov är uppfyllda, vilket inte är möjligt idag.

Under 2015 lämnades en statlig utredning (Bättre samarbete mellan stat och kommun vid planering för byggande) som bland annat behandlar frågan om utbyggnad och finansiering av allmänna anläggningar i exploateringsprojekt. Förslagen i betänkandet har ännu inte lett till några fullföljdsåtgärder. Till den del som avser utbyggnad och finansiering av allmänna anläggningar i exploateringsprojekt, får utredningens slutsatser anses vara av sådan dignitet att de ger skäl att överväga kommunens handlingsalternativ vid olika exploateringsförutsättningar och möjligheterna att skapa ett mer effektivt och dynamiskt bostadsbyggande med bättre kommunalekonomiska villkor.

Beredskap för förändringar krävs

Med erfarenhet från den senaste femårsperioden behöver förvaltningen vara beredd på andra ändringar i lagstiftning och förordningar som kan komma att påverka både organisation, arbetssätt och volymer. Ett exempel är de förändringar i plan- och bygglagen som diskuteras på regerings- och riksdagsnivå om att i vissa situationer slopa detaljplanekravet och istället gå direkt på bygglovprövning. Detta innebär en mer omfattande lovprövning än idag och kräver förstärkt kompetens och organisation för uppdraget.

Det finns all anledning att tro att ytterligare förändringar kommer att ske i lagstiftningen framöver. Fortsatt omvärldsbevakning och beredskap för förändringar krävs.

Riktade statsbidrag med krav på motprestationer

Förvaltningen söker och kommer att fortsätta att söka de statsbidrag som finns att söka inom områden som rör hållbart resande och tillgänglighetsanpassningar. Under 2017 kommer det troligen finnas möjlighet att söka statsbidrag för ökat bostadsbyggande. Botkyrka kommun uppfyllde de krav som ställdes för att få motsvarande bidrag för 2016.

Egen regi eller externa aktörer

Samhällsbyggande kräver medverkan av såväl offentliga som privata aktörer. Det handlar om nära samarbete i långa och ofta strängt lagreglerade processer, men det handlar också om upphandling av externa entreprenörer i olika sammanhang. Frågan om vilken typ av markskötsel som ska utföras i egen-regi eller av externa aktörer bör utredas vidare i samarbete med Tekniska förvaltningen.

Befolkningstillväxten

Bostadsbyggande och befolkningstillväxt

Utifrån den nuvarande bebyggelsestaten beräknas Botkyrka under 2017-2021 växa med cirka 5 800 invånare, det vill säga med knappt 1 200 invånare om året. Det finns en efterfrågan på bostäder i Botkyrka som är mycket större än vad de senaste årens bebyggelsestat motsvarar. För att möta efterfrågan och möjliggöra en fortsatt och ökande tillväxt i kommunen krävs ett bostadsbyggande om cirka 650 bostäder varje år – en fördubbling jämfört med tidigare. Förvaltningens uppgift är att göra detta möjligt genom att ta fram nya planer i jämn takt och fokusera på exploaterare med god genomförandeförmåga och bostadsprojekt med god genomförbarhet samt utbyggnad av allmänna anläggningar för dessa.

Allt fler byggföretag och andra företag vänder sig till kommunen för att bygga bostäder eller för att etablera sig. Det finns också ett intresse från byggföretag att delta i utvecklingen av miljonprogramsområdena i kommunens norra stadsdelar, vilket har visat sig i exempelvis Alby och Fittja. Det finns anledning att tro att denna utveckling kommer att fortsätta. Kommundelarna har stora potentialer med såväl utrymme för förtätning, god kollektivtrafik och stadsnära natur. Många förfrågningar riktas även mot centrala Tumba och Tullinge.

I områdena Norsborg-Hallunda, Brunna och Storvreten arbetar nu kommunen med att ta fram utvecklingsprogram och strukturplaner, program för att

kartlägga förutsättningarna och skapa strategier för tillväxt och utveckling. Huddinge kommuns stora satsning i Flemingsberg förväntas sprida sig till Botkyrka och ge ytterligare kraft åt utvecklingen i Tullinge. Arbete med övergripande planering och dialog med medborgarna kommer att inledas för centrala Tullinge och Tumba under våren 2017.

I de detaljplaner som vann laga kraft under 2016 finns sammantaget bygggrätt för cirka 1 200 nya bostäder. Av dessa är Tingstorget i Alby och Fittja centrum de enskilt största och där pågår nu uppförande av de första byggnaderna.

”I de drygt 60 detaljplaner som pågår just nu i kommunen finns totalt cirka 4 300 lägenheter. Tumba skog, Hallunda gård, Prästviken och Slättmalm utgör de största projekten. Utöver dessa projekt som nu är i detaljplaneskedet har kommunen ett stort antal projekt i tidiga skeden. Som exempel kan nämnas strukturplanen för Storvreten som väntas rymma cirka 2 500 lägenheter.”

Det ökade bostadsbyggandet genererar också en ökning av antalet skolor, förskolor, äldreboenden och annan kommunal service. Den stora flyktingtillströmningen har avtagit men förvaltningen behöver ändå ha en fortsatt beredskap för att kunna behandla ärenden avseende tillfälliga boenden.

Utöver ökat fokus på samhällsbyggnadsprocessen plan- och exploateringsprocessen, från idé till utbyggt projekt, märks kommunens tillväxt även i snabbt ökat antal bygglov som skall hanteras inom en begränsad tid. Samtidigt växer antalet tillsynsärenden, det vill säga överträdelse av plan- och bygglagen. Det redan höga trycket på verksamheten bedöms därför öka avsevärt inom de närmaste åren.

Fler effekter av befolkningstillväxten

I en kommun med stor och växande befolkning och väl använda parker och grönområden finns alltid risk för nedskräpning. Kommunen ansvarar enligt gatuhållningslagen för städning på gator, torg, parker och andra allmänna platser till betydande kostnader. Kommunen kan också bli ansvarig att återställa andra platser utomhus där allmänheten får färdas fritt, som exempelvis skog och stränder som allmänheten har tillträde till enligt allemansrätten. Botkyrkaborna uppskattar sina parker och grönområden. Att upprätthålla deras kvalitet under växande besöksstryck kommer att ställa krav på såväl ökat underhåll, som ökat ansvarstagande bland medborgarna, vilket bör uppmuntras och understödjas av kommunen.

Ökat tryck och ökad konkurrens vid införande av fibernät skapar ibland problem med samordning mellan ledningsägare. Trafiksäkerhetsproblem när arbeten stressas fram ger också ett underskattat framtida problem då ledningsschakter skapar en standardsänkning i gaturummet. Den planerade livslängden på gatan förkortas och därmed ökar kostnader för det framtida underhållet. Såväl

VA- som fjärrvärmenät i vissa områden är byggda på 50- och 60-talet. Här förekommer fler och fler akuta oplanerade rörläckor i gaturummet. Liksom tidigare nämnts påverkas trafiksäkerheten och livslängden på gatuanslagningen.

I medborgarenkäten från 2016 anger 88 % av kommuninvånarna att de är mycket nöjda med kommunens naturområden. Inom programmet Botkyrkas gröna värden bidrar enheter inom samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen till att naturreservat, promenader och naturområden hålls attraktiva, rika på biologisk mångfald och lättillgängliga. Det utförs kontinuerligt praktiskt arbete som röjning, underhåll av rastplatser, anläggning av bänkar, spänger och informationstavlor. Värdena utvecklas löpande genom projektgruppens arbete. Vi bedömer att närheten och kvaliteten på tätortsnära natur är viktig för invånarna för att trivas i Botkyrka.

Social oro i samhället ställer särskilda krav och förväntningar på förvaltningen vad gäller trygghetsarbete. Trygghetsarbetet har tagit många olika former och i normalfallet så kräver det både mer tid, men i vissa fall även pengar. Det kan till exempel handla om fler och tätare samarbetsformer med aktörer som polis, områdesgrupper, föreningsliv, medborgare, trygghetsgrupper, kronofogden och andra kommunala förvaltningar. Det kräver redan idag kostsamma insatser för avhysningar, städinsatser, avspärningar, snabbare skrotbilshantering samt mer reparation efter skadegörelse. Dessa kostnader kan tyvärr komma att öka. Förvaltningen ser en ökning av antal ärenden som gäller olovlig markanvändning, bland annat annektering av mark.

Trender i samhället

En allt tydligare trend är att offentligt producerade data ska göras fritt tillgängliga i samhället som öppna data. Denna trend understöds av bland annat PSI-direktivet, regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning och SKL:s nationella strategi för e-samhället

Grundläggande geografisk information är offentlig information som av många förväntas vara öppna data och som många samhällsfunktioner, offentliga som privata, skulle tjäna på om den var öppen och fri att använda.

Även om vinsten för samhället totalt sett blir stor så kommer ett öppnande av geografisk information i det korta perspektivet att kosta pengar genom förloerade intäkter. Det blir även ökade kostnader för harmonisering, tjänster, informationsinsatser etc. Framtida krav på öppna geografiska data kan leda till ett intäktsbortfall framöver för förvaltningens kart- och mätverksamhet.

En annan tydlig trend är medborgarnas vilja att delta i och påverka de kommunala processerna. Detta märks överlag, men inte minst inom samhällsbyggnadsområdet, där intresset är stort för den egna närmiljön. Detta ställer stora och växande krav på förvaltningen att informera och involvera Botkyr-

kaborna i samhällsbyggnadsprocessens olika delar. Kommunen har också höga ambitioner i detta avseende.

Dela och äga tillsammans

Att låna, byta och dela i stället för att äga är en starkt växande trend på många områden, så även inom samhällsbyggnadsområdet. Det kan handla om allt från samåkning, transport- och leveranstjänster, hyra cykel och att byta semesterboende med någon annan. I samma anda kan det tänkas bli mer attraktivt att hyra sin bostad istället för att äga den och att vara med i en bilpool istället för att köpa egen bil. Trenden bland unga andra att dela med andra och den digitala utvecklingen som gör de olika tjänsterna möjliga, är viktiga faktorer för en hållbar utveckling och kommer sannolikt påverka samhällsplaneringen framöver. I dagsläget är det främst inom persontransporter som vi ser förändring, vilket exempelvis påverkar hur vi planerar med parkeringstal för bilar och cyklar vid nybyggnation.

Förutom den lagreglerade samrådsprocessen kring detaljplaner, ökar kraven på dialog kring andra förändringar i det offentliga rummet. Förvaltningen har redan flest medborgarförslag i kommunen och antalet samtal, synpunkter och felanmälningar växer med växande befolkning. Det ställer krav på tillräcklig bemanning för god service och god arbetsmiljö, men kräver också fortsatt utveckling av stödfunktioner, som Kontaktcenter, ärendehanteringssystem.

Sannolikt har vi bara sett början på digitaliseringen inom detta område. Lantmäteriet har fått regeringens uppdrag att verka för Digitalt först – för en smartare samhällsbyggnadsprocess. Målsättningen med uppdraget är att verka för en enklare, öppnare och mer effektiv planerings- och byggprocess till nytta för medborgare, företag och andra aktörer. Inom detta område innefattas utveckling av digitala lösningar, för såväl effektivare hantering som för medborgarnas möjligheter att ta till sig, och påverka, nya planer. Kommunens kartdatabaser har stor potential i detta avseende. En spännande utveckling pågår, som dock kommer att kosta resurser att följa – eller ännu hellre leda.

Förväntan att i högre grad kunna sköta sina myndighetskontakter digitalt växer som en del i berättigade krav på god kommunal service. Samtidigt finns ett behov av personlig vägledning i exempelvis bygglovärenden, inte minst bland många nya svenskar. Förvaltningen deltar sen 2014 i det kommunövergripande projektet för att nå nöjd kundindex NKI 75 till år 2017. Även detta kräver resurser inom bygglov, markupplåtelse och miljötillsyn.

Kommunens klimatstrategi

Botkyrkas klimatstrategi med mål om en klimatneutral organisation 2020, en fossilbränslefri kommun 2030, och en klimatneutral kommun 2040, samt krav på att kommunen ska anpassas till ett förändrat klimat, ställer stora krav på förvaltningen. Arbetet är igång, men behöver förstärkas.

Hållbart resande, upphandling, hållbar samhällsplanering, hållbart byggande och energiförsörjning är alla frågor som ryms inom samhällsbyggnadsför-

valtningens verksamhetsområde, men även hos tekniska förvaltningen. För att samordna och driva klimatfrågorna planerar förvaltningen, i samarbete med tekniska förvaltningen, att starta ett arbetssätt liknande det som driver Botkyrkas gröna värden. Det innebär att arbetet blir enhets- och förvaltningsövergripande. Botkyrka kommun har ett gott rykte i omvärlden för sitt miljö- och klimatarbete. Det har också belönats med flera utmärkelser och priser genom åren. Det är viktigt att det arbetet tillåts fortsätta och utvecklas.

Interna faktorer

Fortsatt processutveckling

Som redan sagts är Samhällsbyggnadsprocessen central för förvaltningens måluppfyllelse. Den översyn som skett under senare år i samarbete med Kommunledningsförvaltningen har, ihop med den gjorda omorganisationen, lagt grund för fortsatt utvecklingsarbete.

Bland annat har kommunens projektmodell kompletterats med en projekthandbok för exploaterings- och större investeringsprojekt. Syftet med handboken är att ge handledning vid projektarbete och redovisa exploateringsprocessens olika skeden och aktiviteter, vem som ska göra vad, när det ska göras, av vem beslut ska fattas och hur överlämnandet mellan olika skeden ska ske. Detta utvecklingsarbete är inte färdigt utan måste drivas vidare – över enhets- och förvaltningsgränser.

Det är viktigt att det ökande trycket från byggföretag och uppfyllandet av politiska mål kan mötas med en effektiv organisation och processer. Den omorganisation som genomförts på kommunledningsförvaltningen gynnar också planprocessen, genom att det blir tydligare för externa parter hur planarbete bedrivs i Botkyrka.

Fortsatt rekryteringsfokus

Rekryteringsläget för kommunen och regionen/riket är mycket svårt. Kommunerna kommer även fortsättningsvis att konkurrera om kvalificerad kompetens inom samhällsbyggnadssektorn. Botkyrka behöver bli en attraktiv arbetsgivare för att kunna konkurrera med andra arbetsgivare. Vår nu anställda personal måste också kompetensutvecklas inom de områden där kompetens saknas, men det är lika viktigt att förvaltningen kan konkurrera med annat än bara löner för att kunna anställa erfaren personal.

För att klara av den ökade takten i bostadsbyggandet så kommer förvaltningen att behöva satsa mycket på att rekrytera och behålla kompetent personal som krävs inom samhällsbyggnadsprocessen. Det är inte bara svårt att rekrytera och behålla personal det är också viktigt att ständigt vara ute och rekrytera så att organisationen ligger i takt med de behov av resurser som behövs för att bemanna projekten. Det gäller alltså att budgetmässigt ta höjd för det.

De mest svårrekryterade kompetensområdena är inom bygglov, bygg- och projekteringsledare, landskapsarkitekter, trafikplanerare samt projektledare för exploateringsprojekten. Det är också inom de kategorierna som kommunen ligger efter lönemässigt jämfört med regionen. Lönefrågan är dock inte det enda verktyget för att rekrytera och behålla personal – det gäller också att ge personalen förutsättningar för att kunna göra ett bra jobb, genom exempelvis stödfunktioner och tydlig ledning. Under 2017 kommer förvaltningen ha tagit fram en kompetensförsörjningsstrategi.

Underhållsbehov för infrastruktur

Kommunen har sedan en lång tid tillbaka ett stort underhållsbehov. Under de senaste decennierna har samhällsbyggnadsnämndens ram för planerat underhåll varit låg jämfört med det faktiska behovet för att bibehålla en trygg och attraktiv offentlig miljö som parker, skogar, friluftsområden och vägar.

Under 2017 kommer alla broar och viadukter i kommunen att inventeras och en åtgärdsplan för underhåll att vara klar. Redan nu ser vi bristande underhåll i flera objekt som kan komma att kräva akuta åtgärder.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Inga-Lill Segnestam
Samhällsbyggnadschef